

ІНСТИТУТ ПРЕЗИДЕНТСТВА

в зарубіжних ЗМІ

НАЦІОНАЛЬНА БІБЛІОТЕКА УКРАЇНИ імені В. І. ВЕРНАДСЬКОГО
ФОНД ПРЕЗИДЕНТІВ УКРАЇНИ
ВІДДІЛ ФОРМУВАННЯ ІНФОРМАЦІЙНИХ РЕСУРСІВ

ІНСТИТУТ ПРЕЗИДЕНТСТВА В ЗАРУБІЖНИХ ЗМІ

Інформаційно-реферативний бюлетень

Головний редактор

Удовик В. М. директор Фонду Президентів України,
канд. істор. наук, старш. наук. співроб.

Відповідальна за випуск

Польовик С. М., завідувач відділу формування інформаційних ресурсів
Фонду Президентів України, канд. наук із соц. ком.

Інформаційно-бібліографічні матеріали підготували

Федорчук А. Г., Матвійчук А. В., Павленко Д. В., Хилько М. І., Бондаренко Д. В.,
Мищак І. М., Макарова О. І., Моршна Н. О., Дайнека Я. А.

Заснований у 2018 році
Виходить раз на місяць

Адреса редакції:

НБУВ, пр-т Голосіївський, 3, Київ, 03039, Україна
Тел. (044) 525-54-70
E-mail: fpu@nbuv.org.ua

Передрук – тільки з дозволу редакції

© Національна бібліотека України
імені В. І. Вернадського, 2018

Київ 2021

НАЦІОНАЛЬНА БІБЛІОТЕКА УКРАЇНИ імені В. І. ВЕРНАДСЬКОГО
ФОНД ПРЕЗИДЕНТІВ УКРАЇНИ
ВІДДІЛ ФОРМУВАННЯ ІНФОРМАЦІЙНИХ РЕСУРСІВ

ІНСТИТУТ ПРЕЗИДЕНТСТВА В ЗАРУБІЖНИХ ЗМІ

Інформаційно-реферативний бюлетень

Випуск 12 (37)

(огляд матеріалів зарубіжних ЗМІ за 1–31 грудня 2021 року)

Київ 2021

ЗМІСТ

ЗМІСТ	4
ПЕРЕДМОВА	11
ВНУТРІШНЯ ПОЛІТИКА ПРЕЗИДЕНТІВ	12
АКЦІЇ ПРОТЕСТУ	12
<i>Сербія</i>	12
<i>Туніс</i>	12
БОРОТЬБА З КОРУПЦІЄЮ ТА ЗЛОЧИННІСТЮ	12
<i>Мексика</i>	12
ЕКОЛОГІЧНА ПОЛІТИКА	13
<i>Сербія</i>	13
ЕКОНОМІЧНА І ФІНАНСОВА ПОЛІТИКА	13
<i>Алжир</i>	13
<i>ДР Конго</i>	13
<i>Зімбабве</i>	14
<i>Казахстан</i>	14
<i>Кенія</i>	14
<i>Ліван</i>	15
<i>Малаві</i>	15
<i>Туреччина</i>	15
<i>Україна</i>	19
ЗАКОНОДАВЧІ ЗАСАДИ ІНСТИТУТУ ПРЕЗИДЕНТСТВА	19
<i>Венесуела</i>	19
ЗАСОБИ МАСОВОЇ ІНФОРМАЦІЇ	19
<i>Польща</i>	19
<i>Туреччина</i>	20
<i>Україна</i>	21
ЗБРОЙНІ ПОВСТАННЯ І ПЕРЕВОРОТИ	21
<i>Мадагаскар</i>	21
<i>Україна</i>	21
ІМПІЧМЕНТ ПРЕЗИДЕНТА	22
<i>Перу</i>	22
НАДЗВИЧАЙНІ СИТУАЦІЇ	22
<i>США</i>	22
НАЦІОНАЛЬНА БЕЗПЕКА	23
<i>Еквадор</i>	23
<i>Туреччина</i>	23
<i>Україна</i>	23
ОХОРОНА ЗДОРОВ'Я	24
<i>Бразилія</i>	24

<i>Зімбabwe</i>	24
<i>Індонезія</i>	25
<i>Південно-Африканська Республіка</i>	25
<i>Португалія</i>	26
<i>Росія</i>	26
<i>США</i>	27
<i>Україна</i>	28
<i>Франція</i>	29
ПАРЛАМЕНТСЬКІ ВИБОРИ	29
<i>Сомалі</i>	29
ПОЛІТИЧНА БОРОТЬБА	29
<i>Білорусь</i>	29
<i>Боснія і Герцеговина</i>	30
<i>США</i>	30
<i>Туніс</i>	31
ПРЕЗИДЕНТ І ВИКОНАВЧА ВЛАДА	31
<i>Болгарія</i>	31
<i>Буркіна-Фасо</i>	32
<i>Україна</i>	32
<i>Чехія</i>	33
ПРЕЗИДЕНТ І ЗАКОНОДАВЧА ВЛАДА	35
<i>Гондурас</i>	35
<i>Португалія</i>	35
<i>Туніс</i>	35
<i>Узбекистан</i>	35
<i>Україна</i>	36
ПРЕЗИДЕНТ І СУДОВА ВЛАДА	37
<i>Бразилія</i>	37
<i>Україна</i>	37
ПРЕЗИДЕНТСЬКІ ВИБОРИ	38
<i>Гамбія</i>	38
<i>Гондурас</i>	40
<i>Італія</i>	41
<i>Кенія</i>	41
<i>Лівія</i>	42
<i>Філіппіни</i>	42
<i>Франція</i>	42
<i>Чилі</i>	43

МІЖНАРОДНА ПОЛІТИКА ПРЕЗИДЕНТІВ	45
АЗІЯ.....	45
<i>Ізраїль.....</i>	<i>45</i>
<i>Іран.....</i>	<i>45</i>
<i>Китай.....</i>	<i>46</i>
<i>Південна Корея.....</i>	<i>46</i>
<i>Росія.....</i>	<i>46</i>
<i>США.....</i>	<i>47</i>
<i>Франція.....</i>	<i>48</i>
АФРИКА.....	50
<i>ДР Конго.....</i>	<i>50</i>
<i>Єгипет.....</i>	<i>50</i>
<i>Нігерія.....</i>	<i>51</i>
<i>Південно-Африканська Республіка.....</i>	<i>51</i>
<i>Сенегал.....</i>	<i>51</i>
<i>Туреччина.....</i>	<i>52</i>
<i>Уганда.....</i>	<i>52</i>
ЕКОНОМІЧНА ВІЙНА ТА САНКЦІЇ	52
<i>Білорусь.....</i>	<i>53</i>
<i>США.....</i>	<i>53</i>
ЄВРОПА	53
<i>Білорусь.....</i>	<i>54</i>
<i>Італія.....</i>	<i>54</i>
<i>Китай.....</i>	<i>54</i>
<i>Польща.....</i>	<i>55</i>
<i>Росія.....</i>	<i>55</i>
<i>Сербія.....</i>	<i>62</i>
<i>США.....</i>	<i>63</i>
<i>Україна.....</i>	<i>72</i>
<i>Франція.....</i>	<i>78</i>
ЄВРОПЕЙСЬКИЙ СОЮЗ.....	81
<i>США.....</i>	<i>81</i>
<i>Україна.....</i>	<i>81</i>
<i>Франція.....</i>	<i>82</i>
МІЖНАРОДНА СПІВПРАЦЯ	83
<i>Іран.....</i>	<i>83</i>
<i>Сербія.....</i>	<i>83</i>
<i>США.....</i>	<i>84</i>

МІЖНАРОДНЕ ЕКОНОМІЧНЕ СПІВРОБІТНИЦТВО.....	85
<i>Білорусь</i>	85
НАТО	85
<i>Росія</i>	85
ПІВДЕННА АМЕРИКА.....	86
<i>Венесуела</i>	86
<i>Еквадор</i>	87
ІМІДЖ ПРЕЗИДЕНТА	88
АРГЕНТИНА.....	88
ГРЕЦІЯ.....	88
ГРУЗІЯ	88
М'ЯНМА.....	89
ПАНАМА	89
ПІВДЕННА КОРЕЯ.....	89
ПІВДЕННО-АФРИКАНСЬКА РЕСПУБЛІКА	90
РУМУНІЯ	91
САЛЬВАДОР	91
США	92
ТУНІС	93
УГАНДА.....	93
УКРАЇНА.....	93
ЧОРНОГОРІЯ	96
ПЕРЕЛІК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ	97

ПЕРЕДМОВА

В сучасному світі інститут президентства є достатньо поширеним органом влади, але в кожній країні він має свої функції та особливості впливу на розвиток суспільства й держави. Дослідженням світового досвіду функціонування та сучасного стану інституту президентства допомагає моніторинг інформації про цей державний інститут у ресурсах світової інтернет-мережі. Сьогодні засоби масової інформації відіграють важливу роль у формуванні суспільної свідомості й регулюванні суспільної думки, висвітлюючи та коментуючи практично всі сфери функціонування інституту президентської влади.

Сучасні медіа в Інтернеті є одним з головних ресурсів, за допомогою яких суспільство дізнається про діяльність президентів, формує образ президента, зокрема і держави загалом. Саме тому моніторинг інформації про інститут президентства, що циркулює в світовому медійному просторі, є актуальним та важливим інструментом дослідження.

У черговому 12 випуску інформаційно-реферативного бюлетеня «Інститут президентства в зарубіжних ЗМІ» за 2021 рік розкрито окремі аспекти функціонування інституту президентів у дзеркалі їх відображення впливовими світовими медіа за період з 1 по 31 грудня. Зарубіжні інтернет-джерела в грудні 2021 року висвітлювали діяльність президентів світу в усіх сферах їх діяльності. Особливу увагу зарубіжні ЗМІ приділяли міжнародній політиці президентів світу в країнах на Європейському континенті та Азії, а також внутрішньополітичній діяльності президентів, найбільше – у галузі охорони здоров'я.

Випуск містить 250 анотованих рефератів публікацій ЗМІ таких країн як США, Великобританія, Німеччина, Франція, Бельгія, Китай, Іспанія та Польща, опублікованих відповідно англійською, німецькою, французькою, іспанською та польською мовами. Серед жанрових різновидів матеріалів у бюлетені представлені авторські статті, інтерв'ю, тематичні огляди, прогностичні та аналітичні коментарі, актуальні інформаційні повідомлення тощо. Рубрика «Перелік використаних джерел» містить назви впливових світових інформаційних сайтів та порталів, матеріали яких увійшли до 12 випуску інформаційно-реферативного бюлетеня «Інститут президентства в зарубіжних ЗМІ».

ВНУТРІШНЯ ПОЛІТИКА ПРЕЗИДЕНТІВ

АКЦІЇ ПРОТЕСТУ

Сербія

Serbia moves to defuse protests over Rio Tinto lithium mine = [Сербія намагається розрядити протести проти літєвої копальні Rio Tinto] // Euronews. – Lyon, 2021. – 09.12. – Режим доступу : <https://www.euronews.com/2021/12/08/serbia-moves-to-defuse-protests-over-rio-tinto-lithium-mine>.

Тисячі протестувальників у Белграді та інших сербських містах блокують основні дороги та мости, засуджуючи заплановану літєву копальню недалеко від кордону з Боснією та Герцеговиною. Протести – найбільший виклик все більш авторитарному правлінню президента Сербії **Александара Вучича**, який оголосив блокади доріг незаконними та заявив, що вони фінансуються з-за кордону для дестабілізації балканської країни. Намагаючись пом'якшити масові протести захисників навколишнього середовища, популістський уряд Сербії вирішив переглянути два ключові закони, які дозволяють гірничодобувному гіганту Rio Tinto запустити літєву копальню в західній Сербії. А. Вучич заявив, що рішення переглянути закони не є його «поразкою та слабкістю» чи його поступкою тиску з боку протестувальників. А. Вучич на пресконференції сказав, що він очікує нових протестів, незважаючи на призупинення дії законів.

Туніс

Argoubi, Mohamed. Tunisians protest against president on anniversary of uprising = [Тунісці протестують проти президента в річницю повстання] / M. Argoubi // Reuters. – London, 2021. – 17.12. – Режим доступу : <https://www.reuters.com/world/africa/tunisians-protest-against-president-anniversary-uprising-2021-12-17/>.

Кілька тисяч людей вийшли на демонстрацію проти президента Тунісу **Каїса Саїда**, що вказує на зростання опозиції через захоплення ним влади та припинення роботи парламенту п'ять місяців тому. Це був перший протест з тих пір, як К. Саїд оголосив дорожню карту, яка призупиняє роботу парламенту ще на рік. Протести свідчать про те, що дорожня карта мало заспокоїла опонентів, які стверджують, що дії К. Саїда зірвали демократичний перехід в Тунісі і успіх «арабської весни», яка повалила автократів у 2011 році.

БОРОТЬБА З КОРУПЦІЄЮ ТА ЗЛОЧИННІСТЮ

Мексика

Capturing sons of drug lord «El Chapo» Mexico's own job, says president = [Захоплення синів наркобарона Ель-Чапо – власна робота Мексики, каже президент] // Xinhua. – Beijing, 2021. – 17.12. – Режим доступу : http://www.news.cn/english/2021-12/17/c_1310378184.htm.

Президент Мексики **Андрес Мануель Лопес Обрадор** заявив, що влада країни має сама захопити втікачів – синів ув'язненого наркобарона Хоакіна «Ель Чапо» Гусмана. Уряд Мексики не дозволяє іноземним силам здійснювати правоохоронні заходи в країні, заявив А. М. Лопес Обрадор на своїй щоденній прес-конференції після пропозиції уряду США винагородити їх захоплення. «Якщо вони перебувають на національній території, наша влада має їх заарештувати; жодній іноземній силі не дозволяється вживати заходів у цьому

питанні ... на нашій території», – сказав він журналістам.

ЕКОЛОГІЧНА ПОЛІТИКА

Сербія

Serbia suspends plans for lithium mine after environmental protests = [Сербія зупиняє будівництво літієвої копальні після екологічних протестів] // Euronews. – Lyon, 2021. – 16.12. – Режим доступу : <https://www.euronews.com/2021/12/16/serbia-suspends-plans-for-lithium-mine-after-environmental-protests>.

Після екологічних протестів, Сербія зупиняє будівництво літієвої копальні. Мітинги розглядалися як найбільший виклик для президента Сербії **Александара Вучича**. Літій, який використовується в батареях для електромобілів, вважається одним із найбільш затребуваних металів майбутнього, оскільки світ переходить на відновлювані джерела енергії. Оскільки Сербія стикається з нестачею електроенергії, А. Вучич проігнорував заклики Європейського Союзу до країн скоротити викиди CO₂ і навіть пообіцяв розширити видобуток вугілля для електростанцій – на велике розчарування захисників навколишнього середовища.

ЕКОНОМІЧНА І ФІНАНСОВА ПОЛІТИКА

Алжир

Algeria to reform industry sector for economic recovery: president = [Алжир реформує промисловий сектор для відновлення економіки: президент] // Xinhua. – Beijing, 2021. – 04.12. – Режим доступу : http://www.news.cn/english/2021-12/04/c_1310352015.htm.

Президент Алжиру **Абдельмаджид Теббун** заявив, що Алжир розпочне нові реформи, щоб стимулювати промисловий сектор для відновлення економіки. «Настав час створити промисловий сектор, заснований на злагодженій та міцній основі, який служитиме національним інтересам і стане одним із стовпів всебічного та стійкого національного розвитку», – сказав А. Теббун на церемонії відкриття Національної конференції з відновлення промисловості. Під гаслом «Взяти виклик разом» конференція спрямована на формування стратегічного бачення промислового сектору та мобілізацію учасників на досягнення цілей економічного відродження.

ДР Конго

Former Congo president's ally loses chairmanship of state mining company = [Соратник колишнього президента ДР Конго втратив головування в державній гірничодобувній компанії] // Reuters. – London, 2021. – 04.12. – Режим доступу : <https://www.reuters.com/markets/commodities/former-congo-presidents-ally-loses-chairmanship-state-mining-company-2021-12-03/>.

Президент Демократичної Республіки Конго **Фелікс Чісекеді** оголосив про зміни на високому рівні в державній гірничодобувній компанії Gecamines, замінивши голову ради директорів Альберта Юму, близького соратника попередника Ф. Чісекеді – **Жозефа Кабілі**. Після приходу до влади в 2019 році Ф. Чісекеді повторно призначив А. Юму, але назначив своїх прихильників на керівні посади, намагаючись посилити контроль над Gecamines, яка має міноритарні частки в більшості найбільших проєктів з виробництва міді та кобальту в ДР Конго. Під керівництвом А. Юми компанія стикалася з неодноразовими звинуваченнями місцевих та міжнародних наглядових органів, що її гроші використовувалися для

фінансування політичних інтересів колишнього президента Ж. Кабіли. А. Юма і Ж. Кабіла це заперечували.

Зімбабве

Zimbabwean president launches forex-denominated bourse as country seeks to attract more FDI = [Президент Зімбабве відкриває валютну біржу] // Xinhua. – Beijing, 2021. – 03.12. – Режим доступу : http://www.news.cn/english/africa/2021-12/03/c_1310348074.htm.

Президент Зімбабве **Еммерсон Мнангагва** запустив фондову біржу Вікторія-Фоллс (VFEX), другу фондову біржу в країні, яка торгує виключно в доларах. Розташована в курортному місті Вікторія-Фолс, VFEX була заснована в жовтні 2020 р., як дочірня компанія фондової біржі Зімбабве (ZSE) у Хараре. Запуск збігся з листингом гірничодобувної фірми Caledonia Mining Corporation, яка стала третьою компанією, зареєстрованою на біржі після провідного виробника насіння кукурудзи SeedCo International Limited та Padenga Holdings, виробника шкір крокодила та м'яса, що цікавиться видобутком золота. VFEX спрямований на забезпечення глобальної платформи для торгівлі акціями в іноземній валюті таким чином, щоб заохочувати іноземні інвестиції в країну та регіон Південної Африки. Біржа також є однією з багатьох ініціатив, які реалізовує уряд Зімбабве для стабілізації економіки та залучення прямих іноземних інвестицій.

Казахстан

Kazakhstan builds on recent success to attract further foreign investment = [Казахстан розвиває недавній успіх залучення додаткових іноземних інвестицій] // Euronews. – Lyon, 2021. – 17.12. – Режим доступу : <https://www.euronews.com/2021/12/17/kazakhstan-builds-on-recent-success-to-attract-further-foreign-investment>.

У першій половині 2021 р. прямі іноземні інвестиції в Казахстан становили 11,1 млрд дол., що на 30 % більше, ніж за аналогічний період 2020 р. «Уряд приділяє пріоритетну увагу підтримці інвесторів. Ми надали індивідуальну та всебічну підтримку кожному інвестору», – сказав президент Казахстану **Касим-Жомарт Кемельович Токаєв** на зустрічі з керівниками міжнародних інвестиційних компаній. З метою просування цих ініціатив у 2021 р., Kazakh Invest провела 10 інвестиційних онлайн- та офлайн-заходів для потенційних інвесторів із США, Швейцарії, Бельгії, Люксембургу, Іспанії, Південної Кореї, Нідерландів, Саудівської Аравії та інших країн. Заходи відбулися під головуванням президента.

Кенія

Kenyan president hails Chinese-built expressway as key infrastructure project = [Президент Кенії вітає побудовану Китаєм швидкісну автомагістраль як ключовий інфраструктурний проєкт] // Xinhua. – Beijing, 2021. – 24.12. – Режим доступу : <https://english.news.cn/20211224/eab67d28244c4882ba774deaedf3fa4/c.html>.

Президент Кенії **Ухуру Кеніятта** привітав побудовану Китаєм швидкісну автомагістраль Найробі як ключовий інфраструктурний проєкт. У. Кеніятта сказав, що автомагістраль неодмінно зменшить затори і збільшить зручність ведення бізнесу в країні. «Ось чому інфраструктура є ключовою, якщо в кінцевому підсумку ми хочемо стати індустриально розвиненою державою», – сказав У. Кеніятта під час інспекційної подорожі по 27,1-кілометровій швидкісній автомагістралі Найробі, яку будує China Road and Bridge Corporation у державно-приватному партнерстві. У. Кеніятта додав, що швидкісна автомагістраль Найробі відіграватиме значну роль у підвищенні конкурентоспроможності та зниженні вартості життя в країні. Він відзначив китайського підрядника за добре

виконану роботу та висловив упевненість, що дорога буде готова до експлуатації до березня 2022 р. «Я хочу подякувати підряднику, тому що ми розпочали цей проєкт рівно майже рік тому, коли ми заклали першу балку, а сьогодні ми закладаємо останню», – сказав він.

Ліван

Lebanese president says country needs ‘6-7 years’ to exit crisis = [Президент Лівану заявив, що країні потрібно «6-7 років», щоб вийти з кризи] // Reuters. – London, 2021. – 24.12. – Режим доступу : <https://www.reuters.com/world/middle-east/lebanese-president-says-country-needs-6-7-years-exit-crisis-2021-12-24/>.

Президент Лівану **Мішель Аун** заявив, що країні потрібно «шість-сім років», щоб вийти з кризи. Економіка Лівану перебуває у вільному падінні з 2019 року, коли гора боргів і політичний тупик загнали націю в найглибшу кризу з часів громадянської війни 1975-1990 років. «Нам потрібно шість-сім років, щоб вийти з цієї кризи», – сказав М. Аун в телеінтерв'ю.

Малаві

Malawian president announces economic recovery plan = [Президент Малаві оголошує план відновлення економіки] // Xinhua. – Beijing, 2021. – 23.12. – Режим доступу : <https://english.news.cn/20211223/40d87244104b4ef48cb3d90e657882e4/c.html>.

Президент Малаві **Лазарус Чаквера** оголосив про комплексний план, який охоплюватиме період між 2021-2023 рр., щоб допомогти економіці країни відновитися після впливу пандемії COVID-19. «План соціально-економічного відновлення «стимулюватиме стратегічні галузі економіки за допомогою різних втручань» і допоможе країні залишитися на курсі першого 10-річного плану Малаві до 2063 р.», – сказав лідер Малаві в зверненні. Л. Чаквера вказав, що економіка країни «стікає кров'ю з чотирьох ран одночасно», а саме від структурних обмежень, грубого дисбалансу між імпортом та експортом, пандемії COVID-19 на її четвертій хвилі та розтрати державних ресурсів. Щоб усунути серйозний дисбаланс між імпортом та експортом, президент закликав малавійців скористатися торговими можливостями, які відкрив його уряд з різними країнами, включаючи ПАР, Замбію, Зімбабве, Анголу, Південний Судан і Ботсвану.

Туреччина

Koziel, Hubert. Turcja: prezydent mianował nowego ministra finansów = [Туреччина: президент призначив нового міністра фінансів] / H. Koziel // Rzeczpospolita. – Warsaw, 2021. – 02.12. – Режим доступу : <https://www.rp.pl/finanse/art19159101-turcja-prezydent-mianowal-nowego-ministra-finansow>.

Президент Туреччини **Реджеп Тайїп Ердоган** призначив Нуредіна Небаті новим міністром фінансів. Попередній міністр – Лютфі Елван – подав у відставку. Л. Елван став міністром фінансів у листопаді 2020 року. Тоді він вважався технократом, дружнім до ринку, і міністерство перейшло від Берата Албайрака, зятя Р. Т. Ердогана. Н. Небаті – колишній заступник міністра фінансів, відомий своїми неортодоксальними поглядами на монетарну політику. Він виступає за продовження політики зниження процентних ставок. Турецька ліра слабо відреагувала на його призначення. За останній місяць курс ліри втратив 29 % відносно американської валюти, а з початку року ліра ослабла на 45 %.

Fraser, Suzan. Turkey's currency is crashing. What's the impact? = [Валюта Туреччини

падає. Що впливає?] / S. Fraser // The Associated Press. – New York, 2021. – 03.12. – Режим доступу : <https://apnews.com/article/business-middle-east-turkey-global-trade-europe-e7d2a1eab7920304e8ea13bac75cdb0b>.

В останні місяці турецька валюта впала до історичних мінімумів відносно долару США і євро, оскільки президент **Реджеп Тайїп Ердоган** наполягає на широко розкритикованих зусиллях щодо зниження процентних ставок, незважаючи на зростання споживчих цін. Як наслідок, сім'ям важко купувати продукти харчування та інші товари, а турецька ліра з початку року втратила близько 40 % своєї вартості. Центральний банк Туреччини з вересня знизив ставку на позики на 4 %, відповідно до побажань Р. Т. Ердогана, хоча інфляція прискорилася приблизно до 20 %. Р. Т. Ердоган, який перебуває при владі близько 19 років і стає все більш авторитарним, довгий час стверджував, що високі процентні ставки викликають інфляцію, всупереч тому, що зазвичай кажуть економісти: підвищення ставок призводить до зниження цін.

Why is the Turkish lira crashing and what impact is the currency crisis having in Turkey? = [Чому впала турецька ліра і який вплив валютна криза робить на Туреччину?] // Euronews. – Lyon, 2021. – 04.12. – Режим доступу : <https://www.euronews.com/next/2021/12/04/why-is-the-turkish-lira-crashing-and-what-will-be-the-impact-of-turkey-s-currency-crisis>.

Турецька валюта впала до рекордних мінімумів по відношенню до долара США і євро, оскільки президент **Реджеп Тайїп Ердоган** наполягає на спробі, що широко критикується, знизити відсоткові ставки, незважаючи на зростання споживчих цін. Турецька ліра з початку року втратила близько 40 % своєї вартості, ставши однією зі світових валют із найгіршими показниками. Р. Т. Ердоган, який перебуває при владі близько 19 років і стає дедалі авторитарнішим, давно стверджував, що високі відсоткові ставки викликають інфляцію. Президент Туреччини наполягає на низьких витратах на позики, щоб стимулювати економіку, стимулювати зростання та експорт, а також створювати робочі місця.

Thousands in poverty protest in Turkey as lira hits record lows = [Тисячі людей у Туреччині протестують проти бідності, ліра впала до рекордно низького рівня] // Euronews. – Lyon, 2021. – 13.12. – Режим доступу : <https://www.euronews.com/2021/12/13/thousands-in-poverty-protest-in-turkey-as-lira-hits-record-lows>.

Президент **Реджеп Тайїп Ердоган** наполягає на зниженні відсоткової ставки, дотримуючись неортодоксального погляду, за яким високі ставки дорівнюють високій інфляції. З того часу центральний банк знизив основну відсоткову ставку на 400 базисних пунктів, що викликало сумніви щодо його незалежності. Р. Т. Ердоган, який звільнив трьох керуючих центральним банком з липня 2019 р., відмовився взяти на себе будь-яку відповідальність за крах ліри. «Я відкидаю політику, яка прирече наш народ на безробіття, голод та бідність», – сказав президент Туреччини, попередивши, що країна перебуває у «війні за економічну незалежність». Деякі експерти звинувачують президента у прагненні зробити Туреччину привабливішою як центр дешевого виробництва із меншою заробітною платою у доларовому вираженні.

Turkish president meets central bank governor, finance minister over lira's plunge =

[Президент Туреччини зустрівся з головою центрального банку, міністром фінансів через падіння курсу ліри] // Xinhua. – Beijing, 2021. – 14.12. – Режим доступу : http://www.news.cn/english/2021-12/14/c_1310370202.htm.

Президент Туреччини Реджеп Тайїп Ердоган зустрівся з головою центрального банку, міністром фінансів та керівниками державних банків після того, як турецька валюта впала до нового рекордно низького рівня по відношенню до долара. Зустріч відбулася за закритими дверима в палаці Вахдеттін у фінансовому центрі країни в Стамбулі. Курс ліри впав до 14,60 за долар після втрати приблизно 5 % своєї вартості перед очікуваним зниженням процентної ставки. Після останнього падіння курсу ліри, турецький центральний банк здійснив інтервенцію на валютному ринку, продавши долари вчетверте за останні два тижні.

Turkey's Erdogan announces moves to encourage lira savings = [Ердоган у Туреччині оголошує про заходи щодо стимулювання заощаджень у лірах] // Euronews. – Lyon, 2021. – 20.12. – Режим доступу : <https://www.euronews.com/2021/12/20/turkey-s-erdogan-announces-moves-to-encourage-lira-savings>.

Президент Туреччини Реджеп Тайїп Ердоган оголосив про низку заходів щодо стимулювання заощаджень у лірах, що послабить тиск на турецьку валюту. У телевізійному виступі після засідання кабінету міністрів, Р. Т. Ердоган сказав, що власники вкладів у турецьких лірах отримають компенсацію за можливі збитки від падіння курсу місцевої валюти. Р. Т. Ердоган також заявив, що турецький уряд здійснить заходи щодо надання допомоги експортерам, а також збільшить державні внески до приватних пенсійних планів. Ліра зміцнилася на 18 % до валюти США після заяви Р. Т. Ердогана. Проте в 2021 р. турецька валюта знецінилася по відношенню до долара приблизно на 45 %.

Roundup: Turkish president announces new measures to cope with currency depreciation = [Президент Туреччини оголошує про нові заходи для подолання знецінення валюти] // Xinhua. – Beijing, 2021. – 21.12. – Режим доступу : http://www.news.cn/english/2021-12/21/c_1310384745.htm.

Президент Туреччини Реджеп Тайїп Ердоган оприлюднив новий пакет заходів для підтримки депозитів, номінованих в турецьких лірах, після того, як цього року валюта втратила близько 50 % своєї вартості щодо долара. Виступаючи на пресконференції після засідання кабінету міністрів, Р. Т. Ердоган заявив, що Туреччина запровадить нові заходи в рамках ринкової економіки, щоб зупинити коливання обмінного курсу. Представляючи новий механізм для депозитів у лірах, президент сказав, що країна компенсує вкладникам у лірах втрату багатства, якщо ліра впаде в ціні. Після заяви Р. Т. Ердогана, ліра відновилася приблизно до 12,71 по відношенню до долара. Раніше в цей день курс валюти досяг рекордного мінімуму в 18,36 по відношенню до долара після того, як Р. Т. Ердоган підтвердив свою політику зниження процентних ставок, незважаючи на зростання споживчих цін і зниження курсу місцевої валюти. Р. Т. Ердоган пообіцяв запропонувати «нову фінансову альтернативу» громадянам Туреччини, які хочуть пом'якшити свої занепокоєння, пов'язані з коливаннями обмінного курсу. Він також зазначив, що уряд запровадить інструменти для забезпечення того, щоб активи у турецькій лірі не використовувалися таким чином, щоб створювати попит на іноземну валюту.

Cupolo, Diego. Turkey gambles on economic turnaround as cost of living skyrockets = [Туреччина робить ставку на економічний поворот, оскільки вартість життя різко зростає] / D. Cupolo // POLITICO. – Brussels, 2021. – 22.12. – Режим доступу : <https://www.politico.eu/article/turkey-gamble-economic-turnaround-cost-living-recep-tayyip-erdogan/>.

Президент Туреччини **Реджеп Тайїп Ердоган** бориться за «економічне визволення» – і поки що програли громадяни його країни, які бачать, що вартість життя різко зросла. Вартість турецької ліри впала майже на 40 % по відношенню до долара в 2021 р. Восени представники монетарної політики турецького центрального банку – під тиском Р. Т. Ердогана – розпочали політику збільшення кредитування та стимулювання зростання, знизивши ключову процентну ставку чотири рази за чотири місяці, незважаючи на побоювання, що це може підвищити річну інфляцію вище 20 % і девальвувати валюту. Ці побоювання не були безпідставними. Індекс споживчих цін Туреччини зріс до 21 %, згідно з офіційними даними, які оспорюються опозицією, яка звинувачує владу в тому, що вона не розкриває справжню ціну інфляції, тоді як ліра впала більш ніж на 30 % по відношенню до долара за всього лише 3 місяці. Оскільки економічні перспективи погіршилися, турецькі споживачі відзначили різке підвищення цін на продукти харчування, а місцеві ЗМІ – навіть прихильні до Р. Т. Ердогана – почали писати про довгі черги у великих містах, щоб купити основні продукти, такі як хліб.

Turkish president says new lira deposit instrument achieves goal = [Президент Туреччини заявив, що новий депозитний інструмент у лірах досяг мети] // Xinhua. – Beijing, 2021. – 23.12. – Режим доступу : <https://english.news.cn/20211223/eded5b2aa5a94a808a1ed2fedd289820/c.html>.

Новий механізм депозитів у лірах Туреччини досяг своєї мети – вивести обмінний курс до належного рівня, заявив президент **Реджеп Тайїп Ердоган**. «Програма, яку ми оголосили, щоб вивести обмінний курс на рівень, відповідний реаліям нашої країни, досягла своєї мети», – сказав Р. Т. Ердоган, виступаючи на засіданні парламенту своєї партії. Р. Т. Ердоган оголосив про новий фінансовий інструмент, який заохочує громадян робити депозити в лірах після тижнів коливань валют. Уряд виплатить вкладнику компенсацію, якщо дохідність буде нижче різниці курсів між відкриттям рахунку та датами його погашення, незважаючи на зароблені відсотки.

Turkish president urges all sectors to cut prices as lira rebounds = [Президент Туреччини закликає всі сектори знизити ціни, оскільки ліра відновлюється] // Xinhua. – Beijing, 2021. – 24.12. – Режим доступу : <https://english.news.cn/20211224/c0cd38a3f2ec49f5bee4d592e92d1689/c.html>.

Президент Туреччини **Реджеп Тайїп Ердоган** закликав усі сектори знизити свої непомірні ціни, оскільки національна валюта відновилася. Звертаючись до економістів та науковців у фінансовому центрі Туреччини в Стамбулі, Р. Т. Ердоган сказав, що уряд буде вистежувати компанії та продавців, «у тому числі в секторі вживаних автомобілів та житла», які не знижують свої ціни.

Україна

Куницький, Олександр. В. Зеленський підписав «антиахметівський» закон / О. Куницький // Deutsche Welle. – Bonn, 2021. – 19.12. – Режим доступу : <https://p.dw.com/p/44XNg>.

Президент України **Володимир Зеленський** підписав закон №1914-ІХ, який передбачає низку змін до Податкового кодексу для забезпечення збалансованості бюджетних надходжень. Про це йдеться у повідомленні на сайті Президента України. Як зазначає пресслужба Президента, документ спрямований на зміцнення ресурсної бази бюджетів та запобігання бюджетним втратам через ухилення від оподаткування. Зокрема, одне з положень закону підвищує розмір ренти на видобуток залізної руди. Саме тому у ЗМІ цей закон назвали «антиахметівським», оскільки в Україні видобутком залізної руди займаються, зокрема, підприємства українського олігарха Р. Ахметова. Як повідомляв раніше українським ЗМІ голова парламентського комітету з питань фінансів, податкової та митної політики Д. Гетьманцев, від податку на залізну руду держбюджет може отримати 3,5 млрд грн. Крім того, законом передбачена індексація ставок деяких податків, зміна підходів до оподаткування ПДВ і акцизним податком тютюнових виробів, а також рідин для електронних сигарет та пива. Також закон передбачає підвищення окремих ставок екологічного податку.

ЗАКОНОДАВЧІ ЗАСАДИ ІНСТИТУТУ ПРЕЗИДЕНТСТВА

Венесуела

Lozano, Daniel. El Parlamento democrático de Venezuela adelanta la continuidad en 2022 de la Presidencia encargada de Juan Guaidó = [Демократичний парламент Венесуели підтримує наступність у 2022 році президентства Хуана Гуайдо] / D. Lozano // El Mundo. – Madrid, 2021. – 24.12. – Режим доступу : <https://www.elmundo.es/internacional/2021/12/24/61c5f47fe4d4d82d3f8b4572.html>.

Під час засідання на позачерговій сесії за кілька годин до Різдва, Делегативна комісія демократичного парламенту Венесуели зробила перші кроки для реформування перехідного статуту і таким чином затвердила безперервність президентства **Хуана Гуайдо**. Пропозиція, представлена Національним зборам спеціальним прокурором Енріке Санчесом Фальконом щодо реформи статуту, має намір «врятувати конституційні повноваження відповідального президента» перед обличчям «надмірного авторитетного контролю».

ЗАСОБИ МАСОВОЇ ІНФОРМАЦІЇ

Польща

Wlodarczak-semczuk, Anna. Polish president vetoes media bill, U.S. welcomes move = [Президент Польщі наклав вето на законопроект про ЗМІ, США вітають цей крок] / A. Wlodarczak-semczuk // Reuters. – London, 2021. – 27.12. – Режим доступу : <https://www.reuters.com/business/media-telecom/polish-president-says-he-vetoed-media-law-2021-12-27/>.

Президент Польщі **Анджей Дуда** наклав вето на законопроект про ЗМІ, який, за словами критиків, має на меті заглушити канал новин, який належить Discovery, що критикує уряд, посилаючись на занепокоєння щодо напруження, яке закон створить у відносинах з Вашингтоном. Цей крок дозволяє Польщі, яка є членом НАТО, обійти потенційно вибухонебезпечний конфлікт зі Сполученими Штатами під час загострення напруженості у Східній Європі на тлі того, що деякі країни вважають зростанням

самовпевненості Росії. А. Дуда заявив, що якщо закон набуде чинності, він може порушити договір, підписаний зі Сполученими Штатами про економічні та торговельні відносини.

Наконечна, Євгенія. А. Дуда ветоував законопроект, що обмежує неєвропейські інвестиції в польські ЗМІ / Є. Наконечна // Deutsche Welle. – Bonn, 2021. – 27.12. – Режим доступу : <https://p.dw.com/p/44s42>.

Президент Польщі **Анджей Дуда** ветоував законопроект про медіа, який забороняє будь-якій неєвропейській організації володіти більше ніж 49 % у польських теле- чи радіомовних компаніях, повідомляє офіційний сайт глави держави. Законопроект, нещодавно ухвалений польським парламентом, забороняє видавати ліцензії на мовлення компаніям із штаб-квартирою чи реєстрацією за межами Європейської економічної зони. Опоненти законопроекту вважають, що він націлений на телекомпанію TVN, що входить до американської групи каналів Discovery. Це єдина польська телекомпанія, що підпадає під дію потенційного закону. Популярний новинний телеканал TVN24 відомий своєю критичною позицією щодо польського уряду. Законопроект викликав міжнародну критику, особливо з боку США, а також акції протесту в Польщі на підтримку новинної станції та свободи слова в цілому. Discovery погрожував подати міжнародний позов до арбітражного суду проти Польщі. А. Дуда звернувся до парламенту з пропозицією розробити більш прийнятні законодавчі заходи для обмеження участі іноземних компаній в польських медіа. «Але вони мають бути запроваджені в майбутньому. Для тих, хто захоче інвестувати в нашу країну після набрання чинності закону. Тоді вони будуть знати, за яких умов можуть це зробити», – пояснив він. За словами президента, одним із аргументів для вето стала угода про взаємні економічні та торговельні відносини зі США, а також важливість забезпечення плюралізму ЗМІ та свободи слова.

Туреччина

Куницький, Олександр. Р. Т. Ердоган назвав соціальні мережі загрозою для демократії / О. Куницький // Deutsche Welle. – Bonn, 2021. – 11.12. – Режим доступу : <https://p.dw.com/p/448J2>.

Президент Туреччини **Реджеп Тайїп Ердоган** назвав соціальні мережі однією з головних загроз демократії. Відповідну заяву він зробив у відеозверненні під час конференції з комунікацій у Стамбулі. «Соціальні мережі, які на момент своєї появи називалися символом свободи, перетворилися на одне з основних джерел загрози сьогоднішній демократії», – сказав він. Тому, за словами президента, влада Туреччини намагається захистити людей, особливо вразливі верстви суспільства, від «брехні та дезінформації». Він запевнив також, що влада країни це робить, «не порушуючи права громадян на отримання точної та неупередженої інформації».

Turkey's Erdogan says social media a “threat to democracy” = [Ердоган у Туреччині назвав соціальні мережі «загрозою демократії»] // Euronews. – Lyon, 2021. – 11.12. – Режим доступу : <https://www.euronews.com/2021/12/11/turkey-s-erdogan-says-social-media-a-threat-to-democracy>.

«Соціальні мережі, які спочатку називалися символом свободи, перетворилися на одне з основних джерел загрози сьогоднішній демократії», – сказав президент Туреччини **Реджеп Тайїп Ердоган** у відеозверненні до організованої урядом конференції з комунікацій

у Стамбулі. Уряд Р. Т. Ердогана планує ухвалити закон, який криміналізує поширення фейкових новин та дезінформації в Інтернеті, але критики кажуть, що запропоновані зміни посилять обмеження на свободу слова. Більшість великих медіа-компаній Туреччини перебувають під контролем уряду, тому соціальні мережі залишаються важливим джерелом для незгодних.

Україна

Філь, Анна. В. Зеленський увів санкції проти телеканалів соратників В. Медведчука / А. Філь // Deutsche Welle. – Bonn, 2021. – 29.12. – Режим доступу : <https://p.dw.com/p/44wU0>.

Президент України **Володимир Зеленський** підписав указ про запровадження санкцій проти юридичних осіб, яким належать українські телеканали «Перший Незалежний» і UkrLive. Про це повідомляється на сайті ОПУ. Рішення РНБОУ, на виконання якого видано указ, датоване тим самим числом. Санкції запроваджуються проти ТОВ «Медіахолдинг «Новини», ТОВ «Тайм Медіа» (телеканал «Перший Незалежний». – Ред.) і ТОВ «Телепростір». Згідно з даними реєстру юридичних осіб, кінцевим бенефіціарним власником усіх трьох компаній є народний депутат від «Опозиційної платформи – За життя» Н. Шуфрич. Санкції передбачають, зокрема, блокування активів, заборону на користування радіочастотами й анулювання ліцензій та інших дозволів. Обмежувальні заходи запроваджуються на п'ять років і набувають чинності з дня оприлюднення указу.

ЗБРОЙНІ ПОВСТАННЯ І ПЕРЕВОРОТИ

Мадагаскар

Six people convicted in Madagascar over plot to kill president = [На Мадагаскарі засудили шістьох людей за змову вбивства президента] // Reuters. – London, 2021. – 18.12. – Режим доступу : <https://www.reuters.com/world/africa/six-people-convicted-madagascar-over-plot-kill-president-2021-12-17/>.

Суд Мадагаскару визнав шістьох людей винними у змові з метою вбивства президента **Анрі Радзуеліні** і засудив їх до 20 років позбавлення волі з каторжними роботами. Суддя Верховного суду столиці Антананаріву заявив, що шість заколотників, серед яких відставний генерал, винні за всіма звинуваченнями, включаючи змову з метою повалення уряду та злочинного об'єднання з метою вбивства президента. Ще 14 осіб були виправдані.

Україна

Чайковська, Віолетта. В. Зеленський про «спробу держперевороту»: Продовжуємо слідкувати / В. Чайковська // Deutsche Welle. – Bonn, 2021. – 10.12. – Режим доступу : <https://p.dw.com/p/447Gy>.

Президент України **Володимир Зеленський** вважає, що після озвученої ним інформації щодо підготовки спроби державного перевороту за участю Росії та бізнесмена Р. Ахметова ті, хто цим займався, отримали «певні сигнали» й дещо змінили свої плани. Про це глава держави повідомив в інтерв'ю телеканалу «1+1». В. Зеленського запитали про новини щодо «спроби держперевороту» після того, як в Україні нічого не відбулось. «Я не готовий про це говорити», – відповів він і додав, що «про такі речі не можна говорити». «Я думаю, що у людей глобально плани не змінились. Я думаю, деякі люди отримали комунікацію з боку і наших стратегічних партнерів. Окремі мали діалоги, отримали певні

сигнали. Я думаю, що трішечки змінили свої плани», – сказав В. Зеленський. Глава держави також вважає, що ті, про кого йдеться, побачили, що «суспільство не підтримує такі дестабілізаційні кроки». «Але ми слідкуємо за ситуацією дуже ретельно», – резюмував Президент.

ІМПІЧМЕНТ ПРЕЗИДЕНТА

Перу

Aquino, Marco. Peruvian authorities to question Castillo as impeachment threat looms = [Влада Перу допитає П. Кастільйо на тлі загрози імпічменту] / M. Aquino // Reuters. – London, 2021. – 02.12. – Режим доступу : <https://www.reuters.com/world/americas/peruvian-authorities-question-castillo-impeachment-threat-looms-2021-12-02/>.

Прокуратура Перу заявила, що допитає президента-соціаліста **Педро Кастільйо** в рамках розслідування про підвищення по службі деяких військових, що посилить тиск на лідера під час того, як законодавці зважують чи розпочинати процес імпічменту. Прокуратура має допитати П. Кастільйо після того, як двоє колишніх військових керівників заявили, що були звільнені від своїх обов'язків через відмову просувати деяких посадових осіб, яких нібито рекомендував сам П. Кастільйо. Нові звинувачення з'явилися, коли П. Кастільйо стикається з найслабшим моментом свого президентства, який почався всього чотири місяці тому, з можливим імпічментом і рекордно низьким рейтингом схвалення в 25 %. Конгрес має проголосувати за те, чи розпочинати офіційний процес імпічменту, для чого необхідно зібрати лише просту більшість голосів.

Lozano, Daniel. Pedro Castillo supera el primer jaque de la oposición por sólo seis votos = [Педро Кастільйо долає першу перевірку опозиції лише шістьма голосами] / D. Lozano // El Mundo. – Madrid, 2021. – 08.12. – Режим доступу : <https://www.elmundo.es/internacional/2021/12/08/61b00ff4fdddffd4458b45db.html>.

Конгрес Перу відхилив пропозицію групи опозиційних депутатів щодо усунення з посади президента країни **Педро Кастільйо** у зв'язку з його «моральною недієздатністю». 76-ма голосами проти і 46-ма – за, при чотирьох утриманих, пленум Конгресу відхилив пропозицію розпочати процедуру імпічменту П. Кастільйо. Для винесення питання на розгляд на пленарному засіданні повинна бути підтримка 52 із 130 конгресменів, а за саме голосування про імпічмент ініціатива має заручитися підтримкою 87 парламентаріїв.

НАДЗВИЧАЙНІ СИТУАЦІЇ

США

Шепелева, Анастасія. Д. Байден пообіцяв допомогу постраждалим від торнадо штатам / А. Шепелева // Deutsche Welle. – Bonn, 2021. – 12.12. – Режим доступу : <https://p.dw.com/p/449OY>.

Президент США **Джо Байден** назвав серію торнадо, від яких постраждали регіони на південному сході країни однією з найбільших в історії. «Це трагедія. І ми досі не знаємо, скільки життів втратили та повний обсяг збитків», – сказав Д. Байден. Він також пообіцяв, що федеральний уряд зробить все можливе, щоб допомогти тим, хто постраждав внаслідок стихії, та закликав до єдності. «Це один із тих моментів, коли ми – не демократи і не республіканці. Звучить наче перебільшення, але це реальність. Ми всі – американці».

Д. Байден пообіцяв відвідати штат Кентуккі, що постраждав найбільше, коли стане зрозуміло, що він з командою не буде заважати рятувальній операції.

Joe Biden visits Kentucky and pledges ‘whatever it takes’ to assist tornado victims = [Джо Байден відвідує Кентуккі та обіцяє «все, що потрібно», щоб допомогти жертвам торнадо] // **Euronews**. – Lyon, 2021. – 16.12. – Режим доступу : <https://www.euronews.com/2021/12/16/joe-biden-visits-kentucky-and-pledges-whatever-it-takes-to-assist-tornado-victims>.

Президент **Джо Байден** пообіцяв зробити «все, що потрібно, стільки, скільки потрібно», щоб допомогти Кентуккі та іншим штатам після серії смертоносних торнадо, які, за його словами, залишили по собі неймовірні руйнування. Д. Байден сказав, що необхідно терміново переселити людей з притулків, щоб запобігти поширенню COVID-19. Д. Байден також здійснив повітряну екскурсію над місцем катастрофи та провів брифінг з офіційними особами в ангарі аеропорту. Лиха надали Д. Байдену свідчення нагальної необхідності для Америки робити більше для боротьби зі зміною клімату та підготовки до майбутніх негараздів.

НАЦІОНАЛЬНА БЕЗПЕКА

Еквадор

Valencia, Alexandra. Ecuador commission to investigate prison violence = [Комісія з розслідування насильства у в'язницях Еквадору] / **A. Valencia // Reuters**. – London, 2021. – 17.12. – Режим доступу : <https://www.reuters.com/world/americas/ecuador-commission-investigate-prison-violence-president-2021-12-16/>.

Президент Еквадору **Гільєрмо Ласо** оголосив про створення експертної комісії для розслідування та допомоги по зупиненню насильства у в'язницях, внаслідок якого цього року в країні загинули понад 300 людей. Г. Ласо, колишній консервативний банкір, оголосив надзвичайний стан у тюремній системі у вересні після того, як 119 ув'язнених загинули під час жорстоких зіткнень у виправній колонії Litoral у прибережному Гуаякілі.

Туреччина

Mikulski, Jakub. Zamach na Erdogana? Znalezione ładunek wybuchowy = [Замах на Р. Т. Ердогана? Знайшли вибуховий пристрій] / **J. Mikulski // Rzeczpospolita**. – Warsaw, 2021. – 05.12. – Режим доступу : <https://www.rp.pl/swiat/art19166961-zamach-na-erdogana-znalezione-ladunek-wybuchowy>.

Поліція обеззброїла вибуховий пристрій, підкладений під автомобіль офіцера охорони президента Туреччини **Реджепа Тайїпа Ердогана**, повідомляє агентство Анadolу. Турецьке агентство повідомило, що офіцер мав відправитися в місто Сіірт, щоб забезпечити заходи за участю Р. Т. Ердогана. Сіірт розташований поблизу кордону з Сирією і населений переважно курдами. За неофіційними повідомленнями турецьких ЗМІ, вантаж – 1,5 кг вибухівки С4 – вірогідно надійшов із Сирії.

Україна

Bartkiewicz, Artur. Zelenski: Ukraina armia jest w stanie przeciwstawić się Rosji = [В. Зеленський: Українська армія здатна протистояти Росії] / **A. Bartkiewicz // Rzeczpospolita**. – Warsaw, 2021. – 06.12. – Режим доступу : <https://www.rp.pl/polityka/art19170871-zelenski-ukrainska-armia-jest-w-stanie-przeciwstawic-sie-rosji>.

Президент України **Володимир Зеленський** у день свята української армії запевнив, що Збройні сили України здатні протистояти будь-якому нападу з боку Росії. У зверненні, опублікованому до 30-ї річниці створення Збройних сил України В. Зеленський написав, що військовослужбовці ЗСУ продовжують виконувати свою найважливішу місію – захищати свободу та суверенітет держави від російського агресора. Українська армія впевнена у своїй силі і здатна протистояти будь-яким завойовницьким планам, які готує ворог. США, НАТО та Україна звинуватили Росію у зосередженні військ поблизу українського кордону, що може бути передвісником військової агресії Росії проти сусіда. Москва заперечує, що планувала вторгнення в Україну, і вважає Вашингтон і Київ відповідальними за посилення напруженості в регіоні.

Глуховський, Михайло. За вибори в Криму і польоти в Росію: В. Зеленський запровадив нові санкції / М. Глуховський // Deutsche Welle. – Bonn, 2021. – 08.12. – Режим доступу : <https://p.dw.com/p/43yWD>.

Президент України **Володимир Зеленський** увів у дію рішення Ради національної безпеки і оборони України щодо запровадження санкцій проти осіб, причетних, зокрема, до організації голосування на виборах до Державної Думи у анексованому Криму. Окрім того, запроваджені санкції проти компаній, які пов'язують з нардепом й лідером «Опозиційної платформи – За життя» В. Медведчуком. Відповідні укази Президента оприлюднені на сайті глави держави.

ОХОРОНА ЗДОРОВ'Я

Бразилія

Alvares, Debora. Brazil's Bolsonaro investigated for linking vaccine and AIDS = [Президент Бразилії Ж. Болсонару відслідив зв'язок вакцин і СНІДу] / D. Alvares // The Associated Press. – New York, 2021. – 04.12. – Режим доступу : <https://apnews.com/article/coronavirus-pandemic-health-caribbean-pandemics-brazil-51e8084c4fa49081a92d538c56abadf3>.

Суддя Верховного суду Бразилії постановив розслідувати коментарі президента Бразилії **Жаїра Болсонару**, що пов'язують вакцини проти COVID-19 зі СНІДом – твердження, яке відкинули лікарі та вчені. У жовтні Ж. Болсонару заявив, що уряд припускає, що повністю вакциновані люди ... отримують синдром набутого імунodefіциту набагато швидше, ніж очікувалося. Facebook та Instagram видалили це відео, заявивши, що воно порушує їхні правила. Президент Бразилії, який залишається невакцинованим і часто виступає проти вакцин, стверджує, що він просто цитував статтю в журналі Exame і не робив тверджень. Суддя у своїй постанові зазначив, що Ж. Болсонару «використовував схеми масового розповсюдження в соціальних мережах», що потребує подальшого розслідування.

Зімбабве

Machingura, Gretinah. Zimbabwean president announces fresh measures to curb new COVID-19 variant = [Президент Зімбабве оголошує про нові заходи для стримування нового варіанту COVID-19] / G. Machingura // Xinhua. – Beijing, 2021. – 01.12. – Режим доступу : http://www.news.cn/english/2021-12/01/c_1310344678.htm.

Президент Зімбабве **Еммерсон Мнангагва** оголосив про низку нових посиленних заходів для зупинення поширення пандемії COVID-19 після виявлення нового варіанту

вірусу в сусідній ПАР. У телевізійному зверненні до нації Е. Мнангагва сказав, що Зімбабве зараз стикається з похмурим ризиком четвертої хвилі пандемії після того, як варіант Omicron був виявлений в деяких із сусідів Зімбабве. «Ми стикаємося з новим, додатковим ризиком, який посилює тягар, з яким ми вже стикаємося з відомими варіантами, з якими ми боремося з моменту спалаху пандемії», – сказав Е. Мнангагва. За його словами, усі пройдуть ПЛР-тестування та карантин за власний кошт, комендантську годину збільшено з 21:00 до 6:00, а нічні клуби та бари будуть приймати тільки вакцинованих клієнтів. Похорони, пов'язані з COVID-19, контролюватимуть органи охорони здоров'я, а ресторани тепер закриваються о 19:00. Е. Мнангагва також закликав нещеплене населення зробити щеплення.

Індонезія

Indonesia working to stem spread of omicron after first case, says president = [Індонезія працює над тим, щоб зупинити поширення Омікрону після першого випадку, каже президент] // Reuters. – London, 2021. – 16.12. – Режим доступу : <https://www.reuters.com/world/asia-pacific/indonesia-working-stem-spread-omicron-after-first-case-says-president-2021-12-16/>.

Президент Індонезії **Джоко Відодо** заявив, що Індонезія наполегливо працює, щоб зупинити поширення штаму коронавірусу Омікрон після виявлення його першого випадку. У публічному зверненні президент закликав людей ретельно дотримуватись медичних протоколів, а органи місцевого самоврядування прискорити тестування та відстеження контактів.

Південно-Африканська Республіка

Bartkiewicz, Artur. Prezydent RPA: Wariant Omikron zaczyna dominować w kraju = [Президент ПАР: Варіант Омікрон починає домінувати в країні] / A. Bartkiewicz // Rzeczpospolita. – Warsaw, 2021. – 06.12. – Режим доступу : <https://www.rp.pl/ochrona-zdrowia/art19170051-prezydent-rpa-wariant-omicron-zaczyna-dominowac-w-kraju>.

Президент Південно-Африканської республіки **Матамела Сіріл Рамафоса** заявив, що країна готує лікарні до більшого напливу пацієнтів з COVID-19, оскільки з'являється варіант Омікрон, що стимулює четверту хвилю спалаху коронавірусу в Південній Африці. Минулого тижня кількість інфікованих коронавірусом SARS-CoV-2 у Південній Африці зросла з приблизно 2 300 до понад 16 000. Перше зараження варіантом Омікрон було виявлено в Південній Африці 24 листопада. Цей варіант містить понад 30 мутацій у так званому білку Спайк коронавірусу SARS-CoV-2 – частина молекули коронавірусу, за допомогою якої він з'єднується з тілом інфікованої людини. Така велика кількість мутацій цього білка може означати, що наявні зараз на ринку вакцини проти COVID-19 будуть менш ефективними проти варіанту Омікрон, ніж у випадку попередніх варіантів. Президент М. С. Рамафоса визнав, що варіант Омікрон став домінуючою новою інфекцією в більшості з дев'яти провінцій країни. Він також закликав південноафриканців зробити щеплення від COVID-19.

Meldrum, Andrew. South African president tests positive for COVID, mildly ill = [Президент Південноафриканської республіки отримав позитивний тест на COVID, хворий в легкій формі] / A. Meldrum // The Associated Press. – New York, 2021. – 12.12. – Режим доступу : <https://apnews.com/article/coronavirus-pandemic-health-business-cyril-ramaphosa-africa-e38ef8cbe66a8b61063ebf54e35ef0fd>.

Південноафриканський президент **Матамела Сиріл Рамафоса** отримує лікування при легких симптомах Covid-19 після того, як отримав позитивний тест. М. С. Рамафоса самостійно ізолювався в Кейптауні і контролюється Службою військової охорони здоров'я Південної Африки. Обов'язки президента на наступний тиждень він делегував заступнику президента Девіду Мабуза. М. С. Рамафоса повністю вакцинований. Минулого тижня М. С. Рамафоса відвідав чотири західноафриканських країни. Він і всі члени його делегації під час поїздки були протестовані на Covid-19 у кожній з країн. Деякі в делегації отримали позитивні тести в Нігерії і повернулися до Південної Африки. Протягом всієї поїздки М. С. Рамафоса отримував негативні тести.

South Africa's president Cyril Ramaphosa tests positive for COVID-19 = [Президент ПАР Сиріл Рамафоса дав позитивний результат на COVID-19] // *Euronews*. – Lyon, 2021. – 13.12. – Режим доступу : <https://www.euronews.com/2021/12/13/south-africa-s-president-cyril-ramaphosa-tests-positive-for-covid-19>.

Президент Південно-Африканської Республіки **Матамела Сиріл Рамафоса** захворів на COVID-19, незважаючи на те, що його повністю вакцинували, і тепер він знаходиться в самоізоляції в Кейптауні під наглядом Служби військової охорони здоров'я Південної Африки. 69-річний М. С. Рамафоса відчув себе погано після того, як відвідав чотири країни Західної Африки.

Португалія

Portuguese president rules out return to coronavirus «state of emergency» = [Президент Португалії виключає повернення до «надзвичайного стану» щодо коронавірусу] // *Xinhua*. – Beijing, 2021. – 02.12. – Режим доступу : http://www.news.cn/english/2021-12/02/c_1310347992.htm.

Президент Португалії **Марселу Ребелу де Соза** заявив, що він не оголошуватиме новий «надзвичайний стан» – найвищий рівень небезпеки цивільного захисту – навіть якщо країна подвоїть кількість випадків зараження. COVID-19 до Різдва. «8 тис. випадків все одно менше того, що ми мали рік тому, і, перш за все, з великою різницею: рік тому кількість, яку ми протестували сьогодні, не була перевірена», – сказав він журналістам. За словами М. Ребелу де Соза, в цей час пандемії «важлива кількість госпіталізованих пацієнтів, кількість людей у відділенні інтенсивної терапії та кількість смертей», а не тільки кількість людей, інфікованих із легкими симптомами. Він сказав, що за цими показниками Португалія досягла «тенденції стабільності», оскільки «вакцинацію масово підтримують португальці». Він визнав, що «зрештою» він міг би вдатися до більш «одноразових обмежувальних заходів», але «не як під час торішнього Різдва».

Росія

Isachenkov, Vladimir. Putin hopes WHO soon approves Russia's Sputnik V vaccine = [В. Путін сподівається, що ВООЗ незабаром визнає російську вакцину Sputnik V] / V. Isachenkov // *The Associated Press*. – New York, 2021. – 05.12. – Режим доступу : <https://apnews.com/article/coronavirus-pandemic-health-business-united-nations-europe-a9e2fd2ba40e380a7380971531648210>.

Президент Росії **Володимир Путін** висловив сподівання на швидке схвалення Всесвітньою організацією охорони здоров'я вакцини проти коронавірусу Sputnik V, заявивши, що цей крок є важливим для розширення її глобальних поставок. Розмовляючи під час відеодзвінка з президентом Міжнародної федерації товариств Червоного Хреста і

Червоного Півмісяця Франческо Рокка, В. Путін сказав, що отримати перевірку ВООЗ необхідно для більш широкого поширення російської вакцини по всьому світу, включаючи безкоштовні поставки. Російський лідер також стверджував, що схвалення ВООЗ має відкрити двері для росіян та інших осіб, які отримали вакцину Sputnik V, вільніше подорожувати по всьому світу. За його словами, близько 200 мільйонів людей у всьому світі отримали Sputnik V.

Putin says Sputnik V coronavirus vaccine effective against Omicron = [В. Путін заявив, що вакцина від коронавірусу «Спутник V» ефективна проти штаму Omicron] // Reuters. – London, 2021. – 17.12. – Режим доступу : <https://www.reuters.com/business/healthcare-pharmaceuticals/putin-says-sputnik-v-coronavirus-vaccine-effective-against-omicron-ria-2021-12-17/>.

Російська вакцина від коронавірусу «Спутник V» ефективна проти штаму Omicron, заявив президент **Володимир Путін**. «Спутник V» є однією з чотирьох російських вакцин проти COVID-19, схвалених у країні.

США

Scarpellini, Pablo. Biden endurece las restricciones para frenar la ola de Covid en EEUU = [Д. Байден посилює обмеження, щоб приборкати хвилю Covid-19 у США] / P. Scarpellini // El Mundo. – Madrid, 2021. – 02.12. – Режим доступу : <https://www.elmundo.es/internacional/2021/12/02/61a923d321efa0e2728b457c.html>.

Як і планувалося, президент США **Джо Байден** оголосив про новий план зупинення поширення коронавірусу взимку та про новий штам Омікрон, випадки якого вже зареєстровані в Сполучених Штатах, один у Каліфорнії та інший у Міннесоті. Його стратегія з дев'яти пунктів включає програму збільшення кількості бустерних доз, прискорення вакцинації неповнолітніх та введення жорсткіших обмежень для міжнародних мандрівників. Починаючи з 6 грудня, мандрівники, які хочуть в'їхати в країну, повинні пред'явити негативний тест на Covid-19 – ПЛР або антигени – проведений за 24 години до цього. Правила діятимуть незалежно від рівня вакцинації мандрівника.

Miller, Zeke. Biden launching winter COVID-19 booster, testing campaign = [Д. Байден запускає зимову кампанію тестування на COVID-19] / Z. Miller // The Associated Press. – New York, 2021. – 02.12. – Режим доступу : <https://apnews.com/article/coronavirus-pandemic-joe-biden-health-d25ca8f275eca6fb04155891248e76c1>.

Президент США **Джо Байден** збирається розпочати термінову кампанію бустерної вакцинації американців від COVID-19, та оприлюднює свої зимові плани по боротьбі з коронавірусом та його омікронним штамом із розширеною доступністю щеплень, але без серйозних нових карантинних обмежень. План включає вимогу до приватних страховиків покривати витрати на домашні тести на COVID-19 і посилення вимог до тестування для людей, які в'їжджають до США, незалежно від їхнього статусу вакцинації. Але коли деякі інші країни закривають свої кордони або відновлюють карантин, Д. Байден не збирається вводити додаткові обмеження, крім рекомендації американцям носити маски в приміщеннях у громадських місцях. Д. Байден заявив, що майбутня стратегія, яка буде оприлюднена під час виступу в Національному інституті охорони здоров'я, боротиметься з вірусом «не за допомогою зупинок чи блокування, а за допомогою більш поширених вакцин,

ревакцинацій, тестування тощо».

Joly, Josephine. President Biden to outline measures to tackle Omicron surge = [Заходи боротьби з сплеском Omicron президента Д. Байдена] / J. Joly // Euronews. – Lyon, 2021. – 21.12. – Режим доступу : <https://www.euronews.com/2021/12/21/president-biden-to-outline-measures-to-tackle-omicron-surge>.

Зіткнувшись зі зростанням поширення варіанта Omicron, США поширять 500 мільйонів безкоштовних тестів на COVID, при необхідності мобілізують військово-медичний персонал і збільшать можливості вакцинації. Президент США **Джо Байден** також оголосив про плани збільшення підтримки лікарень. Є плани надіслати додаткові апарати ШВЛ та обладнання із національного запасу та розширити можливості лікарень. Президент-демократ, не планує вводити будь-які обмеження, а натомість заохочуватиме людей робити щеплення – і, якщо вони мають на це право, робити ревакцинацію.

Україна

Гончаров, Костянтин. Тисяча за вакцинацію: В. Зеленський підписав закон про виділення 8 млрд грн / К. Гончаров // Deutsche Welle. – Bonn, 2021. – 08.12. – Режим доступу : <https://p.dw.com/p/43zi1>.

Президент України **Володимир Зеленський** підписав закон, який передбачає виділення 8 млрд грн на виплати щепленим від COVID-19 українцям. Про це повідомляється на сайті ВРУ. Зокрема, закон передбачає виділення коштів міністерству економіки за бюджетною програмою «Підтримка». Також, згідно з документом, додаткові понад два мільярда спрямують на боротьбу з COVID-19. Верховна Рада внесла відповідні зміни до держбюджету 2 грудня 2021 р. Законопроект підтримали 253 народні депутати.

Нинько, Дар'я. Пенсіонери зможуть витратити «тисячу В. Зеленського» на ліки / Д. Нинько // Deutsche Welle. – Bonn, 2021. – 13.12. – Режим доступу : <https://p.dw.com/p/44C8N>.

Українці старше 60 років зможуть витратити 1000 грн, яку держава виділяє кожному, хто повністю вакцинувався від COVID-19, на купівлю ліків, заявив Президент України **Володимир Зеленський**. Скористатися цією опцією українські пенсіонери зможуть з 1 січня 2022 р. «Доручив уряду забезпечити, щоб громадяни у віці 60+ могли використати 1000 грн від держави за соціальними напрямками, зокрема на купівлю ліків. Механізми мають бути напрацьовані протягом тижня, а використання – вже з січня», – повідомив В. Зеленський у Facebook.

Куницький, Олександр. В. Зеленський відповів на петицію про скасування вакцинації низки працівників / О. Куницький // Deutsche Welle. – Bonn, 2021. – 29.12. – Режим доступу : <https://p.dw.com/p/44xrw>.

Президент України **Володимир Зеленський** відповів на електронну петицію з закликом скасувати обов'язкову вакцинацію проти COVID-19 для низки працівників. Петиція, яка набрала необхідні 25 тис голосів підтримки, була зареєстрована на наступний день після того, як уряд вперше оголосив, що окремі професії підпадуть під обов'язкову вакцинацію від коронавірусу. Автор документа вказував, що «не повинно бути такого, що

люди вакцинуються простроченими вакцинами під страхом звільнення з роботи чи неотримання заробітної плати». У відповідь на петицію В. Зеленський зазначив, що законом «Про захист населення від інфекційних хвороб» установлено, що в разі загрози виникнення особливо небезпечної інфекційної хвороби або масового поширення небезпечної інфекційної хвороби на відповідних територіях та об'єктах можуть проводитися обов'язкові профілактичні щеплення проти цієї хвороби за епідемічними показаннями. Водночас В. Зеленський зазначив, що відповідно до закону «Про Кабінет Міністрів України» забезпечення державної політики у сферах охорони здоров'я та санітарно-епідемічного благополуччя належить до повноважень уряду. «Враховуючи зазначене, я звернувся до Кабінету Міністрів з проханням з'ясувати, чи були випадки використання прострочених вакцин, і в разі необхідності вжити відповідних заходів реагування», – відповів він.

Франція

France's Macron to hold special COVID meeting on Monday = [Французький Е. Макрон проведе спеціальну зустріч щодо COVID у понеділок] // Reuters. – London, 2021. – 24.12. – Режим доступу : <https://www.reuters.com/article/idUSP6N2S801C>.

Президент Франції Емманюель Макрон скликає спеціальне засідання щодо COVID-19, оскільки Франція бореться з рекордною кількістю нових випадків захворювання. Після цього засідання одразу відбудеться засідання Кабінету міністрів Франції.

ПАРЛАМЕНТСЬКІ ВИБОРИ

Сомалі

Somali President, PM trade accusations over delays to ongoing elections = [Президент та прем'єр-міністр Сомалі звинувачують один одного у затримці виборів] // Reuters. – London, 2021. – 27.12. – Режим доступу : <https://www.reuters.com/world/africa/somali-president-pm-trade-accusations-over-delays-ongoing-elections-2021-12-26/>.

Президент і прем'єр-міністр Сомалі звинуватили один одного в гальмуванні парламентських виборів, які, за словами аналітиків, можуть відвернути уряд від його боротьби проти повстанця Аль-Шабааба, пов'язаного з Аль-Каїдою. Парламентські вибори розпочалися 1 листопада і мали завершитися до 24 грудня, але один новообраний депутат заявив, що станом на 25 грудня було обрано лише 24 з 275 представників. «Прем'єр-міністр становить серйозну загрозу виборчому процесу і перевищує свій мандат», – йдеться в заяві офісу президента Сомалі Мохамеда Абдуллагі Мохамеда. Офіс прем'єр-міністра Мохамеда Хусейна Робле пізніше оприлюднив власну заяву, в якій говорилося, що президент витратив «стільки часу, енергії та фінансів на те, щоб зірвати національні вибори» і «збивав виборчий процес».

ПОЛІТИЧНА БОРОТЬБА

Білорусь

Kuznetsov, Sergei. Lukashenko has a new scheme to hang on to power in Belarus = [У О. Лукашенка є нова схема утримання влади в Білорусі] / S. Kuznetsov // POLITICO. – Brussels, 2021. – 22.12. – Режим доступу : <https://www.politico.eu/article/aleksander-lukashenko-power-belarus-referendum-constitution/>.

Олександр Лукашенко подолав рік вуличних протестів, міжнародного осуду та санкцій, і тепер у нього є новий план, як зберегти владу на довгі роки. Центральною

частиною його стратегії є референдум щодо нової конституції. Це призводить до закликів опозиції бойкотувати або підірвати ці зусилля, але лідери не думають, що зупинять О. Лукашенка. Він уже приховує референдум розмовами про патріотизм і національну оборону. «Нам потрібно захищати свою територію. З О. Лукашенком чи без, це ваша країна; ми виплекали це понад чверть століття, і ми ніколи не повинні її нікому віддавати», – сказав О. Лукашенко на зустрічі регіональних чиновників. Хоча зміни до конституції ще не опубліковані, О. Лукашенко вже дав зрозуміти, що хоче створити систему управління, яка б суттєво відрізнялася від ліберальної демократії. Основна частина реформ, схоже, спрямована на передачу більшої влади Білоруським народним зборам, консультативному органу, що складається з лояльних представників уряду та промисловості. Ці повноваження включають призначення вищих суддів і можливість ініціювати процедуру імпичменту президента. Він також закликав правоохоронні органи – людей, які придушили опозицію, яка протестувала проти вкрадених минулорічних президентських виборів – «не розслаблятися», оскільки опозиція «продовжить намагатися дестабілізувати ситуацію» перед референдумом.

Боснія і Герцеговина

Brezar, Aleksandar. Bosnia's biggest political crisis for 26 years fuels anguish and discontent = [Найбільша політична криза в Боснії за 26 років викликає тривогу та невдоволення] / А. Brezar // Euronews. – Lyon, 2021. – 17.12. – Режим доступу : <https://www.euronews.com/2021/12/17/bosnia-s-biggest-political-crisis-for-26-years-fuels-anguish-and-discontent>.

Один із трьох президентів Боснії та Герцеговини, **Мілорад Додік**, провів останні три місяці, домагаючись ухвалення законів, які б дозволили майже половині країни вийти з її центральних інститутів. Лідер націоналістичних боснійських сербів явно прагне послабити центральний уряд країни, включаючи небезпеку створення власної армії боснійських сербів. М. Додік, жорсткий популіст, якого багато хто вважає одним із найнаціоналістичніших політиків у регіоні, у минулому грав із загрозою відділення. В останні місяці і США, і Європейський Союз відправили дипломатів до Боснії, щоб спробувати відмовити М. Додіка від сепаратизму та відновити інститути, що функціонують. Засудження ініціатив М. Додіка супроводжувалося загрозами можливих санкцій проти нього.

США

Biden says to run for president in 2024 if in good health = [Д. Байден заявив, що буде балотуватися на пост президента в 2024 р., якщо буде здоровий] // Xinhua. – Beijing, 2021. – 23.12. – Режим доступу : <https://english.news.cn/northamerica/20211223/94d80cb0a6dc4936b06955ddb365e657/c.html>.

Президент США **Джо Байден** заявив, що буде балотуватися на переобрання в 2024 р., якщо на той момент він буде в доброму стані. «Так», – відповів він на запитання ведучого Д. М'юра, чи планує він балотуватися на переобрання в інтерв'ю, яке транслювалося на телеканалі ABC World News Tonight. «Але дивіться, я дуже поважаю долю. Доля багато-багато разів втручалася в моє життя. Якщо я в такому стані здоров'я, як зараз, якщо я здоровий, то насправді я буду змагатись знову», – сказав він. Д. М'юр запитав Д. Байдена, чи хоче він все ще балотуватися, якщо його опонентом знову виявиться колишній президент **Дональд Трамп**. «Ти зараз намагаєшся спокусити мене», – відповів Д. Байден зі сміхом.

Туніс

Amara, Tarek. Tunisia's union calls for early elections, says democratic gains are threatened = [Профспілка Тунісу закликає до дострокових виборів, кажучи, що демократичні досягнення під загрозою] / T. Amara // Reuters. – London, 2021. – 04.12. – Режим доступу : <https://www.reuters.com/world/africa/tunisia-union-calls-early-elections-says-democratic-gains-are-threatened-2021-12-04/>.

Потужний союз UGTT Тунісу закликав до дострокових виборів, заявивши, що вони стурбовані через небажання президента **Каїса Саїда** оголосити дорожню карту політичних реформ. Коментарі лідера UGTT у промові перед тисячами прихильників чинять тиск на К. Саїда, більше ніж через чотири місяці після того, як він захопив усі політичні повноваження. «Ми підтримали 25 липня, тому що це була можливість врятувати країну та провести реформи... але ми почали боятися за демократичні здобутки тунісців через надмірне небажання оголосити дорожню карту», – сказав лідер UGTT. Він додав, що президент має закликати до діалогу з політичними партіями та національними організаціями, який включатиме перегляд виборчого законодавства та домовленість про дострокові та прозорі вибори. Союз UGTT, який отримав Нобелівську премію миру в 2015 році за допомогу в розбудові демократії на батьківщині арабської весни, є ключовим політичним гравцем в Тунісі.

Tunisia's president says he will call constitutional referendum, elections next year = [Президент Тунісу заявив, що проведе конституційний референдум і вибори наступного року] // Reuters. – London, 2021. – 14.12. – Режим доступу : <https://www.reuters.com/world/africa/tunisia-president-announces-referendum-elections-2021-12-13/>.

Президент Тунісу **Каїс Саїд** заявив, що призначить конституційний референдум на липень наступного року – через рік після того, як він захопив широкі повноваження, що його опоненти називають переворотом, – і що парламентські вибори відбудуться наприкінці 2022 року. Викладаючи графік запропонованих політичних змін у телевізійній промові, К. Саїд сказав, що референдум відбудеться 25 липня після публічних онлайн-консультацій, які розпочнуться в січні. Оголошення К. Саїда про дорожню карту виходу з кризи чекали, оскільки він призупинив роботу парламенту, звільнив прем'єр-міністра і прийняв виконавчу владу. Затримка в деталізації подальшого шляху та два місяці, які знадобилися К. Саїду, щоб призначити нового прем'єр-міністра, додали занепокоєння щодо здатності Тунісу подолати невідкладну кризу в державних фінансах.

ПРЕЗИДЕНТ І ВИКОНАВЧА ВЛАДА

Болгарія

Bulgaria “moves closer” to forming coalition to end political crisis = [Болгарія наближається до формування коаліції для виходу із політичної кризи] // Euronews. – Lyon, 2021. – 06.12. – Режим доступу : <https://www.euronews.com/2021/12/06/bulgaria-moves-closer-to-forming-coalition-to-end-political-crisis>.

За словами керівника найбільшої антикорупційної партії Болгарії «Ми продовжуємо зміни», країна наближається до завершення своєї багатомісячної політичної кризи. Співголова партії К. Петков заявив, що готовий обійняти посаду прем'єр-міністра, якщо отримає підтримку від потенційних партнерів. За умовами болгарської конституції президент країни **Румен Георгієв Радев** передасть партії мандат на формування уряду. Р.

Радев, якого самого було переобрано на другий п'ятирічний термін, сказав законодавцям, що почне консультації, бо політична система країни не витримає чергових дострокових виборів.

Буркіна-Фасо

Ndiaga, Thiam. Burkina Faso president picks former nuclear-test body chief as PM = [Президент Буркіна-Фасо обирає колишнього керівника органу з ядерних випробувань на посаду прем'єр-міністра] / T. Ndiaga // Reuters. – London, 2021. – 11.12. – Режим доступу : <https://www.reuters.com/world/africa/burkina-faso-president-picks-former-nuclear-test-body-chief-pm-2021-12-10/>.

Президент Буркіна-Фасо **Роч Марк Кристіан Каборе** висунув колишнього главу агентства із заборони ядерних випробувань Лассіну Зербо на посаду прем'єр-міністра на тлі ескалації кризи безпеки, яка забрала життя тисяч людей і призвела до вуличних протестів. Л. Зербо, фізик, який навчався в Парижі, Канаді та Сполучених Штатах, очолював Підготовчу комісію Організації Договору про всеосяжну заборону ядерних випробувань протягом восьми років, пішов у відставку в серпні. Буркіна-Фасо знаходиться в центрі ісламістського повстання, яке охопило значну частину посушливого регіону Сахель, де вбивають тисячі людей і змушують мільйони людей покидати свої домівки.

Україна

Шепелева, Анастасія. В. Зеленський вимагає звільнити заступника глави МВС О. Гогілашвілі / А. Шепелева // Deutsche Welle. – Bonn, 2021. – 12.12. – Режим доступу : <https://p.dw.com/p/449rc>.

Президент України **Володимир Зеленський** вважає, що на інцидент за участю заступника міністра внутрішніх справ О. Гогілашвілі може бути тільки одна реакція – його звільнення. Про це він написав у своєму Telegram. «Прошу міністра внутрішніх справ та Кабінет Міністрів розглянути питання про звільнення заступника очільника МВС. Упевнений, що відповідна заява вже написана самим заступником», – написав Президент України. Він додав, що «відповіддю на законну вимогу представника поліції має бути коректна поведінка кожної людини незалежно від займаної посади, соціального статусу чи будь-яких інших обставин». На думку Президента, демократичний уряд не може існувати без рівності тих, хто обіймає будь-які державні посади, і тих, хто їм підпорядковується.

Шепелева, Анастасія. В. Зеленський визначив, хто може робити заяви від імені України / А. Шепелева // Deutsche Welle. – Bonn, 2021. – 22.12. – Режим доступу : <https://p.dw.com/p/44ipE>.

Президент України **Володимир Зеленський** підписав указ, згідно з яким робити офіційні заяви стосовно зовнішньої політики держави можуть лише Президент, Прем'єр-міністр та Міністр закордонних справ України. За задумом глави української держави, цей крок має забезпечити єдність зовнішньополітичного курсу України, посилити координацію діяльності державних органів у сфері зовнішніх відносин та сприяти належному виконанню Києвом міжнародних договорів. Указ також вимагає від державних органів України погоджувати свою позицію з міністерством закордонних справ, якщо йдеться про зовнішньополітичні питання. Крім того, посадові особи, згідно з указом В. Зеленського, зобов'язані інформувати Президента та МЗС України про зміст закордонних службових контактів протягом десяти днів, а в разі одержання особливо важливої інформації –

невідкладно. Натомість виступати з заявами про реалізацію державної політики чи міжнародних ініціатив чиновники можуть тільки у разі відповідних доручень Президента, прем'єра чи глави МЗС.

Чехія

Mortkowitz, Siegfried. Czech president spikes ministerial nominee, sparks constitutional crisis = [Президент Чехії посилив кандидатуру на посаду міністра, що спричинило конституційну кризу] / S. Mortkowitz // POLITICO. – Brussels, 2021. – 10.12. – Режим доступу : <https://www.politico.eu/article/czech-president-milos-zeman-foreign-minister-constitutional-crisis/>.

Президент Чехії **Мілош Земан** відмовляється затвердити кандидатуру подану новим прем'єр-міністром Чехії Петром Фіалою на посаду міністра закордонних справ, що, ймовірно, занурює країну в конституційну кризу. М. Земан проводить зустрічі з кожним кандидатом на різні міністерські пости – процес, який був безпрецедентним, перш ніж він став президентом. М. Земан заявив через пресекретаря, що Ян Ліпавський, обраний на посаду вищого дипломата, не має належної кваліфікації. У заяві зазначається, що Я. Ліпавський «захистив лише ступінь бакалавра, і, згідно з тижневиком «Євро», його остаточна бакалаврська робота отримала найгіршу можливу оцінку». Цей крок ще більше ускладнює і без того важкі спроби Чеської Республіки замінити прем'єр-міністра А. Бабіша, який йде у відставку після того, як його партія програла на загальних виборах. Через день після виборів М. Земана госпіталізували, і його проблеми зі здоров'ям неодноразово затримували спроби передати владу. Через день після виписки з лікарні М. Земан мав позитивний результат тесту на COVID-19 і розмовляв з майбутніми міністрами зі спеціально сконструйованої коробки з оргскла.

Czech president rejects new PM's foreign minister nominee = [Президент Чехії відхилив кандидатуру нового прем'єр-міністра закордонних справ] // Reuters. – London, 2021. – 10.12. – Режим доступу : <https://www.reuters.com/world/europe/czech-president-rejects-new-pms-foreign-minister-nominee-2021-12-10/>.

Президент Чехії **Мілош Земан** заявив, що він відхилив призначення міністра закордонних справ у новому кабінеті через вислови кандидата щодо Ізраїлю та співпраці з іншими членами центральноєвропейського альянсу. М. Земан заявив, що готовий призначити решту членів кабінету, але ця відмова створює основу для судової битви з новим прем'єр-міністром.

Czech president appoints new gov't = [Президент Чехії призначив новий уряд] // Xinhua. – Beijing, 2021. – 17.12. – Режим доступу : http://www.news.cn/english/europe/2021-12/17/c_1310379540.htm.

Президент Чехії **Мілош Земан** призначив новий уряд на чолі з прем'єр-міністром Петром Фіалою з Громадянської демократичної партії (ODS). М. Земан призначив кабінет під час церемонії в президентській садибі в Лани, на захід від столиці Праги, повідомляє офіс президента. П. Фіалу, лідера коаліції «Разом», призначили прем'єр-міністром наприкінці минулого місяця. Коаліція, сформована його ODS, Християнськими демократами (KDU-CSL) і TOP 09, посіла перше місце на парламентських виборах, перемігши партію ANO на чолі з прем'єр-міністром А. Бабішем, який покидає свою посаду. Пізніше коаліція погодилася сформувавати уряд більшості з альянсом Партії піратів та Партії

старости і незалежні (STAN), забезпечивши 108 місць у нижній палаті чеського парламенту, що складається з 200 депутатів. Новий кабінет налічує 18 членів. ODS має 6 міністрів, KDU-CSL – 3, TOP 09 – 2, Пірати – 3 і STAN – 4.

Куницький, Олександр. Президент Чехії призначив новий уряд на чолі з Фіалою / О. Куницький // Deutsche Welle. – Bonn, 2021. – 17.12. – Режим доступу : <https://p.dw.com/p/44TGX>.

Президент Чехії **Мілош Земан** призначив членів нового уряду на чолі з прем'єр-міністром Петром Фіалою. Церемонія присяги членів кабінету міністрів відбулася у резиденції президента у замку Лани неподалік Праги. Новий уряд сформували представники правоцентристської коаліції SPOLU, що складається з ліберально-консервативної Громадянської демократичної партії (ODS), ліберальної TOP 09 та Християнсько-демократичного союзу – Чехословацької народної партії (KDU-CSL). Разом вони здобули перемогу на парламентських виборах, отримавши більшість у 108 з 200 депутатських мандатів. Також до уряду увійшли представники лівоцентристської ліберальної коаліції, що складається з Піратської партії та Партії старости і незалежні (STAN). Загалом уряд складається з 18 членів від 5 партій, у тому числі 3 жінок. Утім, кандидат на посаду міністра сільського господарства З. Некула був відсутній на церемонії приведення до присяги через позитивний результат тесту на коронавірус. Очікується, що він вступить на посаду у січні 2022 р.

New Czech government takes office after swearing-in ceremony = [Новий чеський уряд привели до присяги] // Euronews. – Lyon, 2021. – 17.12. – Режим доступу : <https://www.euronews.com/2021/12/17/new-czech-government-takes-office-after-swearing-in-ceremony>.

Новий чеський уряд офіційно обійняв посаду після приведення до присяги президентом **Мілошем Земаном**. П'ятипартійний коаліційний кабінет очолить Петр Фіала, який замінює колишнього прем'єр-міністра А. Бабіша – близького союзника президента М. Земана. Новий кабінет включає трьох жінок-міністрів. Президент М. Земан висловив сумніви щодо нового міністра закордонних справ Я. Липавського, але врешті-решт вирішив його призначити.

Hutt, David. Will the Czech Republic boycott the Beijing Winter Olympics? = [Чи бойкотуватиме Чехія зимові Олімпійські ігри в Пекіні?] / D. Hutt // Euronews. – Lyon, 2021. – 23.12. – Режим доступу : <https://www.euronews.com/2021/12/23/will-the-czech-republic-boycott-the-beijing-winter-olympics>.

Перед кабінетом прем'єр-міністра П. Фіали гостро стоїть питання, чи приєднатися до міжнародного бойкоту зимових Олімпійських ігор у Пекіні. Особою, яка, ймовірно, очолить кампанію, є новий міністр закордонних справ Чеської Республіки Я. Липавський, який публічно заявив, що підтримує дипломатичний бойкот. Але чи бажає Я. Липавський так рано вступити на посаду, щоб розпочати сварку з цього приводу з президентом Мілошем Земаном, одним із найгучніших китайських захисників у чеській політиці. М. Земан був проти антикитайської та антиросійської програми кандидата. Проте М. Земан погодився з висуванням Я. Липавського, а це означає, що П. Фіала зміг отримати всіх своїх кандидатів першого вибору до кабінету, що стало перемогою нового прем'єр-міністра.

ПРЕЗИДЕНТ І ЗАКОНОДАВЧА ВЛАДА

Гондурас

Honduran opposition party offers incoming president support on key post = [Опозиційна партія Гондурасу пропонує підтримку новому президенту на ключовій посаді] // Reuters. – London, 2021. – 10.12. – Режим доступу : <https://www.reuters.com/world/americas/honduran-opposition-party-offers-incoming-president-support-key-post-2021-12-10/>.

Новий президент Гондурасу **Ксіомара Кастро** отримала потенційний імпульс, коли опозиційна партія запропонувала підтримати її партію для головування у наступному Конгресі, де перші результати виборів свідчать про те, що їй може не вистачити депутатів для повного контролю. Попередні результати виборів минулого місяця свідчать про те, що ліва Партія Свободи та Відродження К. Кастро отримає близько 50 місць, а її головні союзники зберуть ще близько 10 у новому Конгресі з 128 членів, що залишить їм нестачу більшості. Тим не менш, лідер правоцентристської Ліберальної партії, яка, як очікується, отримає близько 22 місць, заявив, що його партія готова проголосувати за те, щоб законодавець з партії К. Кастро очолив Конгрес, що, можливо, створить основу для ширшої співпраці. Однак це створює ускладнення, оскільки політичний партнер К. Кастро, який контролює головних союзників її партії, зазначив, що один з 10 його потенційних законодавців повинен був очолити Конгрес згідно з раніше укладеною з нею угодою.

Португалія

Portuguese president dissolves parliament, calls for elections = [Президент Португалії розпускає парламент і призначає вибори] // Xinhua. – Beijing, 2021. – 06.12. – Режим доступу : http://www.news.cn/english/2021-12/06/c_1310353307.htm.

Президент Португалії **Марселу Ребелу де Соза** підписав указ, який оформляє розпуск парламенту Португалії, закликаючи до дострокових парламентських виборів на 30 січня 2022 р. Згідно з Конституцією Португалії, протягом періоду розпуску парламенту законодавча влада буде представлена «Постійною комісією Асамблеї Республіки». Цей тимчасовий орган складається з президента парламенту, віце-президентів та депутатів, які призначаються всіма партіями відповідно до їхнього відповідного представництва в парламенті. Президент Португалії вирішив розпустити парламент після того, як на голосуванні, що відбулося 27 жовтня 2021 року був відхилений державний бюджет на 2022 р.

Туніс

Current Tunisian constitution no longer valid, presidency says = [За словами президента, чинна Конституція Тунісу більше не діє] // Reuters. – London, 2021. – 10.12. – Режим доступу : <https://www.reuters.com/world/africa/current-tunisian-constitution-no-longer-valid-presidency-says-2021-12-09/>.

Президент Тунісу **Каїс Саїд** заявив, що політична проблема сьогоденного Тунісу пов'язана з чинною Конституцією 2014 року, яка більше не діє. «Шлях вперед – повернутися до народу абсолютно новим і іншим способом. Повинно бути юридичне рішення, засноване на волі та суверенітеті народу», – йдеться в заяві К. Саїда.

Узбекистан

Uzbekistan set for second stage of reforms = [Узбекистан готується до другого етапу реформ] // Euronews. – Lyon, 2021. – 20.12. – Режим доступу :

<https://www.euronews.com/2021/12/20/uzbekistan-set-for-second-stage-of-reforms>.

Узбекистан готується до наступного етапу своєї програми реформ. Нещодавно переобраний президент Шавкат Міромонівч Мірзійоєв, обговорюючи заплановану децентралізацію та посилення повноважень місцевого самоврядування, запевнив, що «у майбутньому більшу частину функцій держави буде передано з центру до регіонів». Виступаючи на святкуванні Дня Конституції, Ш. Мірзійоєв сказав: «Для реалізації завдань, відображених у стратегії розвитку на 2022-2026 роки, які є важливими для побудови справедливої держави, справді орієнтованої на людей, конституційна основа та міцніша законодавча база є пріоритетом. Тому важливо привести Конституцію Узбекистану у відповідність до сучасних реалій нашого суспільства».

Україна

Шепелева, Анастасія. В. Зеленський вносить у ВРУ законопроект про множинне громадянство / А. Шепелева // Deutsche Welle. – Bonn, 2021. – 01.12. – Режим доступу : <https://p.dw.com/p/43gcZ>.

Президент України **Володимир Зеленський** вносить до Верховної Ради законопроекти про множинне громадянство і економічний паспорт українця. Про це він повідомив в щорічному посланні до парламенту про внутрішнє і зовнішнє становище України. «Я знаю, наскільки важливим для українців, що мешкають в США, Канаді, ЄС, є питання множинного громадянства. Сьогодні я вношу відповідний законопроект на розгляд парламенту. Нас 65 мільйонів», – сказав глава держави. Законопроект про економічний паспорт українця В. Зеленський пообіцяв зареєструвати в Раді до 10 грудня 2021 р. «Відповідно до нього, плата за використання наших українських надр накопичуватиметься на персональних рахунках дітей-громадян України. Після досягнення повноліття наші діти зможуть використати ці гроші для отримання освіти в Україні чи купівлі власного житла в Україні», – розповів він.

Бурдига, Ігор. Слово «вперше»: головне з виступу В. Зеленського в Раді / І. Бурдига // Deutsche Welle. – Bonn, 2021. – 01.12. – Режим доступу : <https://p.dw.com/p/43h17>.

Президент України **Володимир Зеленський** виступив зі щорічним посланням до ВРУ. Цьогорічне звернення глава держави присвятив 30-й річниці референдуму з підтвердження Акту проголошення незалежності України. «30 років тому ми зробили великий крок, але не пішли далі. Ми відновили, проголосили, ми обрали, ми здобули незалежну Україну, але так і не почали будувати незалежність. Незалежну від чужого впливу, від чужих інтересів... Де закон вирішує все і закон один для всіх, а не один вирішує все, і для всіх це закон», – означив В. Зеленський своє бачення української історії.

Куницький, Олександр. В. Зеленський вніс у Раду законопроекти про множинне громадянство / О. Куницький // Deutsche Welle. – Bonn, 2021. – 02.12. – Режим доступу : <https://p.dw.com/p/43IEen>.

Президент України **Володимир Зеленський** вніс до Верховної Ради законопроекти, які, зокрема, дозволяють множинне (подвійне) громадянство та встановлюють відповідальність за його приховування для чиновників. Президентські законопроекти не містять прямих згадувань про множинне громадянство. Однак в них немає формулювань,

які це забороняють. Так, у законопроекті №6368 йдеться про порядок набуття та припинення громадянства України. Серед іншого, в ньому йдеться, що для іноземців або осіб без громадянства умовами прийняття до громадянства України є «подання декларації про визнання громадянином України або зобов'язання припинити іноземне громадянство, або декларації про відмову від іноземного громадянства та визнання себе лише громадянином України, або декларації про відсутність іноземного громадянства». «Якщо громадянин України набув громадянство іноземної держави або держав, то у правових відносинах з Україною він визнається лише громадянином України. Якщо іноземець набув громадянство України, то у правових відносинах з Україною він визнається лише громадянином України», – йдеться у документі.

Гончаров, Костянтин. В. Зеленський вніс до Ради законопроект про економічний паспорт українця / К. Гончаров // Deutsche Welle. – Bonn, 2021. – 06.12. – Режим доступу : <https://p.dw.com/p/43tdA>.

Президент України **Володимир Зеленський** вніс на розгляд ВРУ законопроекти щодо запровадження економічного паспорта українця, йдеться на сайті парламенту. Законопроект №6394 стосується безпосередньо економічного паспорта, а проект закону №6395 – внесення змін до Бюджетного кодексу щодо державних внесків до системи економічного паспорта. Також Президент подав до Ради два законопроекти щодо Фонду майбутніх поколінь: №6396 передбачає зміни до Податкового кодексу в частині оподаткування коштів цього фонду, а №6397 – зміни до Кодексу України про адміністративні правопорушення і Кримінального кодексу щодо відповідальності за порушення інтересів учасників фонду.

ПРЕЗИДЕНТ І СУДОВА ВЛАДА

Бразилія

Savarese, Mauricio. Brazil's senate OKs evangelical Bolsonaro ally to top court = [Сенат Бразилії схвалив кандидатуру євангельського союзника Ж. Болсонару у вищому суді] / M. Savarese // The Associated Press. – New York, 2021. – 02.12. – Режим доступу : <https://apnews.com/article/sports-religion-brazil-jair-bolsonaro-a05027ef90234d49fd03c75acce74ab9>.

Сенат Бразилії схвалив кандидатуру колишнього міністра юстиції, євангеліста, призначеного президентом Жаїром Болсонару, на зайняття вакантної посади у Верховному суді, що розглядається як сигнал консервативному релігійному руху, який допоміг йому прийти до влади. 48-річний Андре Мендонса є другим обраним Ж. Болсонару членом Верховного суду з 11 суддів, першим є поміркований католик Кассіо Нуньєс. Схвалення останнього Сенатом у жовтні минулого року викликало критику з боку євангельської бази президента. Президент Бразилії, який є католиком, раніше пообіцяв обрати «жахливо євангельського» кандидата до Верховного суду.

Україна

Шепелева, Анастасія. КСУ: В. Зеленський засмучений відкладенням присяги нових суддів / А. Шепелева // Deutsche Welle. – Bonn, 2021. – 01.12. – Режим доступу : <https://p.dw.com/p/43gNU>.

Президент України **Володимир Зеленський** засмучений відтермінуванням КСУ

приведення до присяги нових суддів, призначених за президентською квотою. Про це повідомив пресекретар Президента С Никифоров у Facebook. «Для ОПУ це виглядає затягуванням часу з надією на те, що кругова порука в судовій системі знову спрацює, і Верховний Суд ухвалить вигідні рішення для скомпрометованої верхівки КСУ», – написав він. Речник додав, що В. Зеленський сподівається на розуміння Верховним Судом «суспільного запиту на судову реформу та її ключового значення для економічного розвитку країни».

ПРЕЗИДЕНТСЬКІ ВИБОРИ

Гамбія

Saine, Pap. Disgraced ex-president Jammeh looms over Gambia election = [Опальний експрезидент Я. Джамме нависає над виборами в Гамбії] / P. Saine // Reuters. – London, 2021. – 01.12. – Режим доступу : <https://www.reuters.com/world/africa/disgraced-ex-president-jammeh-looms-over-gambia-election-2021-12-01/>.

На передвиборному мітингу прихильники головної опозиційної коаліції Гамбії вітали промову колишнього президента **Ях'ї Джамме**, яку він виголосив з вигнання у 2000 миль. «(Президент) **Адама Берроу** знищив усе хороше, що я залишив гамбійцям, щоб отримати вигоду – лікарні, сільське господарство та освіту», – сказав Я. Джамме під захоплені оплески. Жителі Гамбії підуть на вибори 4 грудня і вперше за 27 років Я. Джамме, який прийшов до влади під час перевороту 1994 року, не буде кандидатом. Він втік до Екваторіальної Гвінеї в 2017 році після того, як відмовився визнати поразку від А. Берроу, припинивши своє перебування на посаді, відзначене вбивствами, тортурами, фінансовим пограбуванням і фальшивими заявами про саморобні ліки від СНІДу. Але вплив Я. Джамме на гамбійців залишається. У низці телефонних промов він закликав натовпи захоплених слухачів не голосувати за А. Берроу і переконував прихильників приєднатися до коаліції, яку очолює опозиційний кандидат Мама Канде, який посів третє місце в 2016 році і якого Я. Джамме назвав своїм «рабом».

Gambia elections: Ex-President Yahya Jammeh's shadow looms over poll = [Вибори в Гамбії: тень експрезидента Ях'ї Джамме нависла над опитуванням] // BBC. – London, 2021. – 04.12. – Режим доступу : <https://www.bbc.com/news/world-africa-59531167>.

Жителі Гамбії голосують на своїх перших виборах після того, як колишній президент **Ях'я Джамме** залишив посаду і втік з країни в 2017 році. У виборах беруть участь шість кандидатів, у тому числі чинний президент Гамбії **Адама Берроу**. Ці вибори розглядаються як лакмусовий папірець для демократичного переходу західноафриканської нації. Близько 960 тис виборців, майже половина населення країни, мають право голосувати. У Гамбії використовується унікальна мармурова система голосування, яка була запроваджена в 1965 році через високий рівень неписьменності в країні. Після прибуття на виборчу дільницю та після реєстрації, виборця направляють до барабанів, пофарбованих у партійні кольори різних кандидатів. Зверху кожного барабану стирчить труба, в яку виборець кидає кульку мармуру, надану виборчим чиновником.

John, Abdoulie. Gambia counts marble votes in 1st post-Jammeh election = [Гамбія підраховує марбли на перших виборах після Я. Джамме] / A. John // The Associated Press. – New

York, 2021. – 04.12. – Режим доступу : <https://apnews.com/article/africa-elections-presidential-elections-gambia-yahya-jammeh-42fa94fe88889b636ce984e83fc65a31>.

Виборчі чиновники Гамбії розпочали підрахунок марблів, різнокольорових кульок зі скла, глини, сталі або агату, на перших за десятиліття президентських виборах у країні, після правління диктатора **Ях'я Джамме**. Майже 1 мільйон зареєстрованих виборців кинули кульки в одну з шести урн для голосування, кожна з яких прикрашена обличчям та іменем кандидата в президенти. Серед кандидатів є чинний президент **Адама Берроу**, який переміг Я. Джамме в 2016 році як лідер опозиції. Суперниками А. Берроу є колишній наставник і голова опозиції Усаїну Дарбо з Об'єднаної демократичної партії; Мама Канде з Демократичного конгресу Гамбії; Халіфа Саллах з Народної демократичної організації за незалежність і соціалізм; Абдулі Ебріма Джамме з Партії національної єдності; та Есса Мбай Фаал, колишній головний юрисконсульт комісії Гамбії з правди, яка балотувалася як незалежна. «Ми ніколи не програємо ці вибори», – сказав А. Берроу після голосування. «Я лідер, який зосереджений на розвитку, і цей розвиток в цій країні триватиме. Я знаю, що в найближчі 24 години мої люди будуть святкувати на вулицях». А. Берроу наголосив, що Незалежна виборча комісія повинна залишатися неупередженою.

Saine, Pap. **Gambia's President Barrow takes slim, early lead as vote-tallies continue** = [Президент Гамбії А. Берроу лідирує на ранніх стадіях підрахунку голосів] / P. Saine // Reuters. – London, 2021. – 05.12. – Режим доступу : <https://www.reuters.com/world/africa/gambians-cast-votes-with-marbles-key-test-stability-2021-12-04/>.

Випробовуючи стабільність і демократичний прогрес, невелика західноафриканська країна Гамбія проводить свої перші вибори після того, як у 2016 році колишній президент **Ях'я Джамме** був відсторонений від посади, що поклало кінець 22-річному автократичному правлінню. Чинний президент Гамбії **Адама Берроу**, 56-річний колишній охоронець і забудовник, змагається з п'ятьма суперниками, включаючи свого колишнього політичного наставника 73-річного Усейну Дарбо, якого вважали його головним суперником. Попередні результати в чотирьох з 53 виборчих округах показали, що А. Берроу лідирує. Гамбія використовує унікальну систему голосування – кульки, які кидають у барабан для голосування кожного кандидата, – щоб уникнути зіпсованих бюлетенів у країні з високим рівнем неписьменності.

John, Abdoulie. **Gambia President Barrow wins re-election in post-Jammeh vote** = [Президент Гамбії А. Берроу виграв переобрання на виборах після Джамме] / A. John // The Associated Press. – New York, 2021. – 05.12. – Режим доступу : <https://apnews.com/article/africa-elections-presidential-elections-gambia-west-africa-23a593ca9e47094ae3eadd9030cf6931>.

Президент Гамбії **Адама Берроу** добився свого переобрання зі значним відривом від опозиційного кандидата. Згідно з результатами незалежної виборчої комісії, А. Берроу набрав близько 53 % голосів. Він легко переміг свого головного суперника Усаїну Дарбо з Об'єднаної демократичної партії, який отримав близько 28 % голосів. Це були перші президентські вибори в країні за десятиліття, на яких не брав участь колишній диктатор **Ях'я Джамме**, який зараз живе в екваторіальній Гвінеї після програшу на виборах 2016 року.

Adama Barrow re-elected as Gambian president = [А. Берроу переобраний президентом Гамбії] // Xinhua. – Beijing, 2021. – 06.12. – Режим доступу : http://www.news.cn/english/2021-12/06/c_1310353414.htm.

Голова Незалежної виборчої комісії (НВК) Гамбії А. М. Ніе заявив, що **Адама Берроу**, лідер Національної народної партії (НПП), є переможцем президентських виборів. А. Берроу набрав 457 519 голосів, що становить близько 53 % від загальної кількості поданих голосів. Він переміг свого головного суперника Усаїну Дарбо з Об'єднаної демократичної партії (УДП), який набрав 238 253 поданих голосів.

Felix, Bate. Gambian President Barrow wins re-election; opposition cries foul = [Президент Гамбії А. Берроу виграв переобрання; опозиція кричить про порушення] / В. Felix // Reuters. – London, 2021. – 06.12. – Режим доступу : <https://www.reuters.com/world/africa/president-barrow-holds-early-lead-gambias-election-2021-12-05/>.

Президент Гамбії **Адама Берроу** з комфортом виграв переобрання, як повідомила виборча комісія, хоча він може зіткнутися з юридичними запереченнями від опозиційних кандидатів, які відхиляють результати через невизначені порушення. Голосування стало першим за 27 років без опального колишнього президента **Ях'ї Джамме**, який був змушений відправитися у вигнання в Екваторіальну Гвінею після того, як відмовився визнати поразку від А. Берроу в 2016 році. Деспотичне 22-річне правління Я. Джамме над невеликою західноафриканською державою з населенням 2,5 млн людей, що почалося з перевороту 1994 року, характеризувалося вбивствами та тортурами політичних опонентів. Цьогорічні мирні вибори багатьма були розцінені як перемога демократії, що допомогло підвести межу під тим страшним періодом. «Демократія взяла свій курс, – сказав А. Берроу на вступі після оголошення результатів. – Я використаю всі ресурси, щоб зробити Гамбію кращим місцем для всіх».

Гондурас

Palencia, Gustavo. Honduran president-elect's party hopes for narrow majority in Congress = [Партія новообраної президентки Гондурасу сподівається на невелику більшість у Конгресі] / G. Palencia // Reuters. – London, 2021. – 01.12. – Режим доступу : <https://www.reuters.com/world/americas/honduran-president-elects-party-hopes-narrow-majority-congress-2021-12-01/>.

Обрана президентка Гондурасу **Ксіомара Кастро** та її партія чекають результатів жорстких передвиборчих перегонів, щоб побачити, чи зможуть вони отримати контроль над Конгресом, через день після того, як її головний суперник визнав поразку в президентських перегонах. К. Кастро, колишня перша леді, яка стане першою жінкою-президентом країни Центральної Америки, здобула перевагу після голосування. Несрі Асфура з Національної партії тепло привітав її з перемогою, хоча результати ще неостаточні.

Xiomara Castro wins Honduran presidential vote after rival concedes = [Ксіомара Кастро перемогла на виборах президента Гондурасу після того, як суперник поступився] // Euronews. – Lyon, 2021. – 01.12. – Режим доступу : <https://www.euronews.com/2021/12/01/xiomara-castro-wins-honduran-presidential-vote-after-rival-concedes>.

Правляча партія Гондурасу визнала поразку на президентських виборах, що дало перемогу кандидату від лівої опозиції **Ксіомарі Кастро** і послабило побоювання щодо

нового оскаржуваного голосування та насильницьких протестів. На посаді президента країни Центральної Америки вона має зіткнутися з серйозними проблемами. Безробіття перевищує 10 %, північний Гондурас був спустошений двома сильними ураганами 2020 р., а вуличні банди своїм здиством і насильством руйнують економіку, що призводить до міграції до Сполучених Штатів. Незважаючи на спроби опонентів зобразити К. Кастро комуністкою, експерти очікують, що вона правитиме як центрист, прагнучи покращити становище бідних у Гондурасі, залучаючи іноземні інвестиції.

Xiomara Castro es reconocida como «presidenta electa» de Honduras por su mayor rival = [Ксіомара Кастро визнана «обраним президентом» Гондурасу своїм найбільшим суперником] // El Mundo. – Madrid, 2021. – 01.12. – Режим доступу : <https://www.elmundo.es/internacional/2021/12/01/61a6e690fdddfb7938b45c1.html>.

Кандидат у президенти від правлячої Національної партії Гондурасу Несрі Асфура привітав обрану президентку **Ксіомару Кастро**, яка прийняла його у себе вдома. До Н. Асфури, будівельного бізнесмена, який був мером Тегусігальпи протягом восьми років, Національна партія у своїй заяві визнала перемогу К. Кастро, лідерки Партії Свободи і дружини колишнього президента **Мануеля Селайї**, який був усунутий від влади за рішенням верховного суду країни в 2009 році. Н. Асфура наголосив, що він «вітає її з тріумфом і бажає, щоб Бог просвітив її та наставив її так, щоб у своєму правлінні вона зробила все можливе на благо всіх гондурасців».

Італія

Amante, Angelo. Mission impossible? Berlusconi launches bid for Italian presidency = [Місія неможлива? С. Берлусконі подає заявку на посаду президента Італії] / A. Amante // Reuters. – London, 2021. – 09.12. – Режим доступу : <https://www.reuters.com/world/europe/mission-impossible-berlusconi-launches-bid-italian-presidency-2021-12-09/>.

Колишнього прем'єр-міністра Італії Сільвіо Берлусконі не лякають проблеми зі здоров'ям, сексуальні скандали і похилий вік, він наполегливо виконує обіцянку, яку колись дав своїй матері: одного дня він стане президентом. Парламент обиратиме нового главу держави на початку наступного року, і 85-річний С. Берлусконі є першим, хто висуне свою кандидатуру, яка може змінити політичний ландшафт Італії. На його шляху стоять значні перешкоди, але він рекламує себе з ентузіазмом, який допоміг йому виграти троє парламентських виборів та двічі стати прем'єр-міністром Італії з найдовшим стажем роботи. Аналітики вважають, що такій розколотій особистості буде важко отримати широку підтримку, необхідну для обрання президентом, який вирішує проблеми в італійській політиці і регулярно втягується, як і чинний президент **Серджо Матарелла**, у вирішення урядових криз.

Кенія

Miriri, Duncan. Kenya's Odinga launches fifth bid for top job with president's backing = [Р. Одінга з Кенії подає п'яту заявку на найвищу посаду з підтримкою президента] / D. Miriri // Reuters. – London, 2021. – 10.12. – Режим доступу : <https://www.reuters.com/world/africa/kenyas-odinga-launch-fifth-bid-top-job-with-presidents-backing-2021-12-10/>.

Лідер опозиції Раїла Одінга подав свою п'яту заявку на посаду президента Кенії, цього разу за підтримки свого колишнього ворога – президента **Угуру Кеніятті**. Виборці мають прийти на вибори в серпні наступного року, але У. Кеніятта не буде брати участь у

виборах через конституційний обмеження на два п'ятирічні терміни. Р. Одінга похвалив У. Кеніяту за початок діалогу, який об'єднав їх чотири роки тому після запеклої суперечки після голосування 2017 року. «Щоб потиснути руку своєму супернику, потрібен досвідчений державний діяч», – сказав він десяткам тисяч прихильників, які зібралися на головному спортивному стадіоні Найробі. Одягнені в оранжево-блакитні кольори партії Оранжевого демократичного руху Р. Одінги, прихильники співали та танцювали на мітингу. Деякі махали партійними та національними прапорами.

Лівія

Libya elections: Presidential poll postponed = [Вибори в Лівії: президентські вибори перенесені] // BBC. – London, 2021. – 23.12. – Режим доступу : <https://www.bbc.com/news/world-africa-59755677>.

Перші президентські вибори в Лівії, які мали відбутися 24 грудня, перенесено. 22 грудня виборча комісія заявила, що пропонує нову дату – 24 січня – після рішення парламенту. Раніше парламентський комітет заявив, що провести вибори 24 грудня буде «неможливо». Підготовка до голосування була затьмарена суперечками щодо прийнятності кандидатів та зростанням побоювання щодо безпеки. ООН і західні держави сподівалися, що вибори посилять зусилля для досягнення миру і демократії в Лівії – стратегічно важливій країні, яка є великим виробником нафти і транзитним пунктом для мігрантів до Європи. Виборча комісія відхилила кандидатуру сина колишнього президента **Муамара Каддафі Саїфа аль-Іслама Каддафі**, але його адвокат заявив, що суд скасував це рішення.

Філіппіни

Morales, Neil Jerome. Philippines' Duterte quits senate race in new election twist = [Філіппінський Р. Дутерте відкликав свою кандидатуру в сенат у новому повороті виборів] / N. J. Morales // Reuters. – London, 2021. – 14.12. – Режим доступу : <https://www.reuters.com/world/asia-pacific/philippines-duterte-withdraws-candidacy-senate-seat-2021-12-14/>.

Президент Філіппін **Родріго Дутерте** відкликав свою заявку на посаду сенатора, у той же день, коли його бажаний наступник залишив президентську гонку, додавши невизначеності щодо політичного майбутнього і масштабів його впливу. Президент подав документи про відкликання до виборчої комісії через кілька годин після того, як його давній помічник сенатор зробив те ж саме. Конституція забороняє 76-річному Р. Дутерте претендувати на переобрання на посаду президента, але йому дозволили балотуватися на інші посади на загальнонаціональних виборах у травні 2022 року. Він планував займати пост віцепрезидента, але замість цього вирішив шукати місце у сенаті. Відкликання є ще одним поворотом передвиборчої гонки на Філіппінах, що загрожує змінами в останні хвилини та сюрпризами, які спантеличили політичних експертів.

Франція

Tidey, Alice. France election: Presidential candidates accuse Macron of skirting campaign rules = [Вибори у Франції: кандидати в президенти звинувачують Макрона у порушенні правил кампанії] / A. Tidey // Euronews. – Lyon, 2021. – 14.12. – Режим доступу : <https://www.euronews.com/2021/12/14/france-election-presidential-candidates-accuse-macron-of-skirting-campaign-rules>.

Кандидати у президенти Франції закликають діючого президента **Емманюеля Макрона** офіційно оформити свою кандидатуру, звинувачуючи його в тому, що він

використовує своє становище для ведення кампанії, не дотримуючись правил. В. Печрес, кандидат від основної правої партії Les Republicains, подала скаргу в Conseil Supérieur de l'Audiovisuel, який слідкує за часом виступу політиків і партій з приводу майбутнього телеінтерв'ю з Е. Макроном. Півторагодинне інтерв'ю з президентом під назвою «Куди рухається Франція?» повинно вийти в ефір у прайм-тайм на каналах TF1 та LCI.

Momtaz, Rym. Macron's two presidencies collide = [Два президентства Е. Макрона зіткнулися] / R. Momtaz // POLITICO. – Brussels, 2021. – 20.12. – Режим доступу : <https://www.politico.eu/article/france-european-council-presidency-2022-emmanuel-macron/> .

Президент Франції **Емманюель Макрон** впевнений, що його кандидатура на переобрання не завадить його президентству в Раді ЄС, але його європейські партнери та конкуренти на виборах іншої думки. Шестимісячне головування Франції в Раді починається в січні 2022 р., а президентські вибори відбудуться в середині квітня 2022 р. Очікується, що він офіційно оголосить, що претендує на другий термін на початку 2022 р. У результаті багато європейських чиновників відпрацьовують припущення, що суть французького головування в ЄС в основному розгорнеться протягом перших двох-трьох місяців, а французькі міністри зосередяться на кампанії після цього. Політичні опоненти Е. Макрона звинуватили його в тому, що він планує використати головування в ЄС для посилення своєї ініціативи щодо переобрання, щоб продемонструвати своє лідерство в європейських питаннях і згуртувати своїх виборців.

Чилі

Cambero, Fabian. Student leader to president? Chile's Boric eyes historic election win = [Студентський лідер в президенти? Г. Борич з Чилі очікує історичної перемоги на виборах] / F. Cambero // Reuters. – London, 2021. – 15.12. – Режим доступу : <https://www.reuters.com/world/americas/student-leader-president-chiles-boric-eyes-historic-election-win-2021-12-15/>.

Колишній лідер студентських протестів і лівий депутат **Габріель Борич** націлений на перемогу на президентських виборах в Чилі, що зробить 35-річного ультралівого політика наймолодшим лідером андської країни в історії. Колишній студент юридичного факультету, який очолює ліву коаліцію широкого Фронту та Комуністичної партії, трохи випереджає в опитуваннях громадської думки свого ультраправого суперника Хосе Антоніо Касту напередодні голосування 19 грудня, де переможець отримує все.

Куницький, Олександр. У Чилі кандидат від лівих переміг на президентських виборах / О. Куницький // Deutsche Welle. – Bonn, 2021. – 20.12. – Режим доступу : <https://p.dw.com/p/44YVi>.

У Чилі колишній студентський лідер **Габріель Борич** обраний новим президентом Чилі. У другому турі виборів кандидат від блоку «Abraigo Dignidad» («Я вибираю гідність») отримав майже 56 % голосів і став наймолодшим президентом історії Чилі. Суперник Г. Борича – правий популіст німецького походження А. Каст, який отримав 44 % підтримки, вже визнав поразку та привітав Г. Борича з перемогою. Тим часом нинішній президент Чилі **Себастьян Пінєра**, який йде з посади, провів відеоконференцію з Г. Боричем. Зокрема, він запропонував повну підтримку уряду протягом тримісячного перехідного періоду.

Gabriel Boric: From student protest leader to Chile's president = [Габріель Борич: Від лідера студентських протестів до президента Чилі] // BBC. – London, 2021. – 23.12. – Режим доступу : <https://www.bbc.com/news/world-latin-america-59694056>.

Колишній лідер студентських протестів **Габріель Борич** здобув історичну перемогу, став наймолодшим президентом Чилі в історії. 35-річний чоловік пообіцяв амбітні зміни для країни, яку в останні роки потрясли масові демонстрації проти нерівності та корупції. Г. Борич виступав на платформі, яка обіцяла радикальні реформи економічної моделі вільного ринку, нав'язаної колишнім диктатором генералом **Аугусто Піночетом**. Той, за словами Г. Борича, був коренем глибокої нерівності в країні, дисбалансів, які проявилися під час протестів у 2019 році та спричинили офіційну переробку конституції.

МІЖНАРОДНА ПОЛІТИКА ПРЕЗИДЕНТІВ

АЗІЯ

Ізраїль

Bartkiewicz, Artur. Prezydent Izraela ostrzega: Możemy sami podjąć działania przeciw Iranowi = [Президент Ізраїлю застерігає: можемо самі вжити заходів проти Ірану] / A. Bartkiewicz // Rzeczpospolita. – Warsaw, 2021. – 06.12. – Режим доступу : <https://www.rp.pl/dyplomacja/art19169451-prezydent-izraela-ostrzega-mozemy-sami-podjac-dzialania-przeciw-iranowi>.

Ізраїль буде діяти проти Ірану самостійно, якщо міжнародна спільнота не зупинить ядерні амбіції Тегерана дипломатичними засобами, попередив президент Ізраїлю **Іцхак Герцог** у розмові з послом США Томасом Найдсом. І. Герцог зустрівся з послом США під час церемонії прийняття вірчих грамот від американського дипломата. Президент Ізраїлю підкреслив, що його країна «уважно стежить за переговорами з Іраном» щодо можливого повернення США до ядерної угоди, від якої відмовився колишній президент США **Дональд Трамп**. Ізраїль виступає проти повернення цієї угоди і закликає США припинити переговори. У той же час президент Ізраїлю І. Герцог підкреслив, що його країна відкрита для «всебічного дипломатичного рішення, яке назавжди вирішить проблему ядерної загрози Ірану».

Іран

Iran's president says «good agreement» reachable in nuke talks = [Президент Ірану каже, що на переговорах щодо ядерної зброї можна досягти «хорошої домовленості».] // Xinhua. – Beijing, 2021. – 11.12. – Режим доступу : http://www.news.cn/english/asiapacific/2021-12/11/c_1310366441.htm.

«Якщо Сполучені Штати знімуть антиіранські санкції, «хороша угода», якої прагне Іран, буде досягнута на ядерних переговорах», – заявив президент Ірану **Ібрагім Райсі**. «Ісламська Республіка гідно взяла участь у переговорах і показала, представивши текст (пропозиції), що вона серйозна в переговорах», – цитує І. Райсі президентський сайт. Президент Ірану, який виступав із заявою на зустрічі послів і глав місій Ірану в сусідніх країнах, сказав, що якщо інша сторона буде сповнена рішучості скасувати санкції, буде досягнута добра домовленість. Покладаючи в основу політики його адміністрації щодо покращення відносин із сусідніми державами, він зазначив, що політика сусідства Ірану та відносини з сусідами щодо протидії та нейтралізації санкцій є стратегічним, а не тактичним кроком.

Iran supports strong parliament, gov't in Iraq: president = [Іран підтримує сильний парламент, уряд в Іраку: президент] // Xinhua. – Beijing, 2021. – 24.12. – Режим доступу : <https://english.news.cn/20211224/d57f081ea07443fe93de56b1e7f36ebc/c.html>.

Президент Ірану **Ібрагім Райсі** заявив, що його країна завжди підтримувала формування сильного парламенту та уряду в Іраку, повідомляє президентський сайт Ірану. «Принциповою політикою Ісламської Республіки Іран є підтримка стабільності в Іраку та авторитету іракського уряду», – сказав І. Райсі на зустрічі з міністром закордонних справ Іраку **Ф. Хусейном**. «Ми розглядаємо будь-яку небезпеку Іраку як небезпеку нашій країні», – сказав він, додавши, що створювати небезпеку і загрожувати стабільності в Іраку

неприпустимо. Міністр закордонних справ Іраку високо оцінив політику Ісламської республіки щодо підтримки стабільності та безпеки Іраку, сказавши, що іракський уряд і народ завжди відчували підтримку Іраном суверенітету та політичної стабільності Іраку.

Китай

von der Burchard, Hans. Scholz tells Xi he wants to ‘deepen’ economic ties with China = [О. Шольц каже Сі Ц., що він хоче «поглибити» економічні зв’язки з Китаєм] / Н. von der Burchard // POLITICO. – Brussels, 2021. – 21.12. – Режим доступу : <https://www.politico.eu/article/olaf-scholz-xi-jinping-deepen-economic-ties-germany-china-human-rights/>.

Канцлер Німеччини Олаф Шольц і президент Китаю Сі Цзінпін пообіцяли поглибити економічні відносини під час першої телефонної розмови, але в заявах обох сторін не згадується про права людини або ситуацію в Гонконзі. У висловлюваннях, які, здавалося, повторюють позицію його попередниці А. Меркель, новий німецький лідер сказав Сі Ц., що німецько-китайські відносини слід розвивати «у дусі взаємної поваги та взаємної довіри». О. Шольц також сказав, що він сподівається, що зупинена інвестиційна угода ЄС-Китай «набуде чинності якомога швидше». Здавалося б, це зауваження суперечить коаліційній угоді, яку Соціал-демократична партія О. Шольца уклала з двома іншими партіями для формування його нинішнього уряду. У цій угоді говорилося, що інвестиційна угода з Китаєм – що просувалась за вказівкою А. Меркель – не може бути ратифікована на даному етапі.

Південна Корея

S. Korean president rejects U.S.-led move to not send gov’t officials to Beijing Winter Olympics = [Президент Південної Кореї не підтримує рішення США не відправляти урядовців на Зимові Олімпійські ігри в Пекіні] // Xinhua. – Beijing, 2021. – 16.12. – Режим доступу : http://www.news.cn/english/asiapacific/2021-12/16/c_1310376305.htm.

Президент Південної Кореї Мун Чже Ін нещодавно заявив, що Сеул «не розглядає» можливість повторити крок США не посилати урядових чиновників або представників на Зимові Олімпійські ігри в Пекіні. Про це він заявив під час свого візиту до Австралії, сказавши, що Сполучені Штати чи будь-яка інша країна не просили Сеул не відправляти урядових чиновників або представників на зимову Олімпіаду в Пекіні.

Росія

Russia-India Summit: Putin and Modi to meet on Monday = [Саміт Росія-Індія: зустріч Путіна та Моді] // Euronews. – Lyon, 2021. – 05.12. – Режим доступу : <https://www.euronews.com/2021/12/05/russia-india-summit-putin-and-modi-to-meet-on-Monday>.

Президент Росії Володимир Путін збирається в рамках 21-го щорічного російсько-індійського саміту зустрітися з прем’єр-міністром Індії Нарендра Моді. За словами голови програми «Росія в Азіатсько-Тихоокеанському регіоні» Московського центру Карнегі О. Габуєва, Росія намагається диверсифікувати свої відносини в Азії, розвиваючи зв’язки з Індією. Індія є традиційним партнером протягом десятиліть і В. Путін надає великого значення відносинам з Індією. За даними Міністерства закордонних справ Індії, це буде перша зустріч двох лідерів віч-на-віч з листопада 2019 р. Вони розглянуть низку пактів у галузі оборони, технологій та енергетики, а також інвестицій та торгівлі. Індія має територіальні суперечки з Китаєм, але очікується, що В. Путін переконає Н. Моді в тому, що відносини Москви з Пекіном, що поглиблюються, не матимуть неприємних наслідків

для країни.

Pandey, Vikas. Vladimir Putin: What Russian president's India visit means for world politics = [Володимир Путін: Що означає візит російського президента в Індію для світової політики] / V. Pandey // BBC. – London, 2021. – 06.12. – Режим доступу : <https://www.bbc.com/news/world-asia-india-59515741>.

Візити російських президентів до Індії завжди викликають почуття ностальгії. Відносини Москви та Делі сягають епохи холодної війни і з тих пір вони міцні. Це «всепогодне» партнерство є однією з історій успіху глобальної дипломатії і високою оцінкою для президента Росії **Володимира Путіна** та прем'єр-міністра Індії Нарендри Моді перед їх зустріччю в Делі. Але крім великих оборонних угод, торгових заяв, рукостискань і обіймів, двом країнам також доведеться подолати серйозні виклики. І це значною мірою пов'язано з різними геополітичними виборами, які обидві країни зробили протягом останніх місяців і років. Те, як вони вирішать ці проблеми, вплине на регіональну та глобальну політику.

Sharma, Ashok. India hosts Putin as it balances ties with Russia, US = [Індія приймає В. Путіна, балансує між Росією та США] / A. Sharma // The Associated Press. – New York, 2021. – 06.12. – Режим доступу : <https://apnews.com/article/business-russia-china-india-united-states-cfe1cd60834e42362945385898e84ea8>.

Прем'єр-міністр Індії Нарендра Моді зустрічається з президентом Росії **Володимиром Путіним**, щоб обговорити оборонні та торговельні відносини, оскільки Індія намагається збалансувати свої зв'язки зі Сполученими Штатами. Порядок денний щорічного саміту включає політичні та оборонні питання. Очікується, що дві країни підпишуть низку угод, зокрема у сфері торгівлі та оборони. Індія та Росія мають довгу історію тісних зв'язків. Але нещодавно Індія зблизилася зі Сполученими Штатами, які вона вважає критичними для протидії Китаю. Індія та Китай мали багатомісячне військове протистояння вздовж їхнього спірного кордону, де минулого року виникли смертельні зіткнення. У той же час Росія висловила застереження щодо формування Quad, угруповання за участю США, Індії, Японії та Австралії, утвореного у відповідь на зростаючу напористість Китаю в Індо-Тихоокеанському регіоні.

США

Moritsugu, Ken. China, US tussle over Biden's 'Summit for Democracy' = [Суперечки між Китаєм і США через «Саміт за демократію» Д. Байдена] / K. Moritsugu // The Associated Press. – New York, 2021. – 03.12. – Режим доступу : <https://apnews.com/article/joe-biden-china-united-states-beijing-jen-psaki-eeed1cf36fdd6c2a223b584e922871e9>.

Китай і Сполучені Штати сваряться через майбутній демократичний саміт організований за ініціативою президента США **Джо Байдена**, який правляча Комуністична партія Китаю розглядає як виклик її авторитарним підходам. Партія стверджує, що Китай має свою власну форму демократії і планує випустити звіт під назвою «Китай: демократія, яка працює» за п'ять днів до відкриття дводенної віртуальної зустрічі Д. Байдена з приблизно 110 іншими урядами. Білий дім відкинув китайську критику «Саміту за демократію» Д. Байдена. Прес-секретар Білого дому Джен Псакі повідомила, що учасники обговорять, як працювати разом, щоб відстоювати демократію в усьому світі. «За це ми не

збираємося вибачитися», – сказала вона. Д. Байден зробив конкуренцію між демократіями та автократіями, такими як Росія та Китай, центральною темою свого президентства, заявивши, що демократії повинні довести, що вони можуть досягти успіху. Ні Росію, ні Китай на саміт не запрошують.

Krauss, Joseph. Trump slams Israel's Netanyahu for congratulating Biden = [Д. Трамп критикує Б. Нетаньяху за привітання Д. Байдена] / J. Krauss // The Associated Press. – New York, 2021. – 10.12. – Режим доступу : <https://apnews.com/article/joe-biden-jerusalem-israel-middle-east-iran-nuclear-d141ca03a5e38bfb60b37f94a38ecda8>.

Колишній президент США Дональд Трамп нецензурно обрушився на Біньяміна Нетаньяху за те, що він привітав президента США Джо Байдена з перемогою на минулорічних виборах, повідомляє ізраїльська преса. Д. Трамп звинуватив колишнього лідера Ізраїлю в нелояльності, заявивши, що він допоміг Б. Нетаньяху на його власних виборах, змінивши десятиліття політики США і підтримавши претензії Ізраїлю на території, захоплені під час війни. Д. Трамп досі неправдиво стверджує, що в нього вкрали вибори в США. Раніше цього року в інтерв'ю з ізраїльським журналістом Бараком Равідом Д. Трамп висловив гнів у зв'язку з відео, яке Б. Нетаньяху поширив у мережі, в якому він вітає Д. Байдена. Б. Нетаньяху привітав Д. Байдена більше ніж через 12 годин після результатів виборів і після більшості інших світових лідерів. При цьому Б. Нетаньяху не назвав його обраним президентом, а продовжив пост, в якому вихваляється Д. Трамп. Проте Д. Трампа розлютило відео, опубліковане Б. Нетаньяху в день інавгурації Д. Байдена, в якому Б. Нетаньяху сказав, що між ним і Д. Байденом «тепла особиста дружба, яка триває багато десятиліть».

Франція

UAE signs contract with France for 80 Rafale warplanes as Macron visits Gulf = [ОАЕ підписують контракт із Францією на постачання 80 бойових літаків Rafale під час візиту Макрона до Перської затоки] // Euronews. – Lyon, 2021. – 03.12. – Режим доступу : <https://www.euronews.com/2021/12/03/uae-signs-contract-with-france-for-80-rafale-warplanes-as-macron-visits-gulf>.

Об'єднані Арабські Емірати підписали контракт із Францією на покупку 80 військових винищувачів Rafale за 16 млрд євро. Президент Франції Емманюель Макрон перебуває в Еміратах в рамках дводенного візиту. Контракт може сприяти розвитку оборонної промисловості Франції після того, як на початку 2021 р. Австралія відмовилася від багатомільярдного контракту на підводні човни. Група «Dassault Aviation», яка виробляє Rafale, заявила, що цей контракт став «кульмінацією більш ніж 45-річних довірчих відносин між Об'єднаними Арабськими Еміратами та нашою компанією».

Surk, Barbara. France signs weapons mega-deal with UAE as Macron tours Gulf = [Франція підписала мегаугоду з ОАЕ про поставку зброї під час подорожі Е. Макрона до Перської затоки] / B. Surk // The Associated Press. – New York, 2021. – 03.12. – Режим доступу : <https://apnews.com/article/business-middle-east-france-elections-europe-43bbf5b78be83a1012f18c795b5ab96b>.

Франція оголосила про багатомільярдні угоди щодо продажу винищувачів і бойових гелікоптерів Об'єднаним Арабським Еміратам з метою посилення військової співпраці зі своїм головним союзником у Перській затоці на тлі їх спільних занепокоєнь щодо Ірану.

ОАЕ купують 80 модернізованих військових літаків Rafale в рамках угоди, яка, за словами французького міністерства оборони, вартує 16 мільярдів євро і є найбільшим експортним контрактом на озброєння Франції. Він також оголосив про угоду з ОАЕ про продаж 12 бойових вертольотів Airbus. Контракти з ОАЕ були підписані, коли президент Франції **Емманюель Макрон** відвідав країну під час дводенного візиту до Перської затоки. Франція та країни Перської затоки вже давно стурбовані ядерними амбіціями Ірану та його впливом у регіоні, зокрема в Іраку, Сирії та Лівані.

Guillot, Louise. Europeans considering joint diplomatic mission in Afghanistan, Macron says = [Європейці розглядають можливість спільної дипломатичної місії в Афганістані, каже Е. Макрон] / L. Guillot // POLITICO. – Brussels, 2021. – 04.12. – Режим доступу : <https://www.politico.eu/article/afghanistan-europe-diplomatic-mission-emmanuel-macron/>.

Кілька європейських країн, включаючи Францію, розглядають можливість відкриття спільного дипломатичної місії в Афганістані. Про це заявив президент Франції **Емманюель Макрон**. «Ми думаємо про організацію спільної установи кількох європейських країн, що дозволило б бути присутніми тут нашим послам», – сказав Е. Макрон під час візиту до Катару. Країни ЄС і США відмовилися визнати режим Талібану, який прийшов до влади в серпні після виведення американських військ. Е. Макрон сказав, що «цей крок, не означає політичне визнання чи політичний діалог з Талібаном». «У нас буде представництво, як тільки ми зможемо відкрити», – сказав він, але додав, що спочатку потрібно буде вирішувати проблеми з безпекою.

Журавльова, Ольга. У Кабулі може відкритися спільна європейська дипмісія – Е. Макрон / О. Журавльова // Deutsche Welle. – Bonn, 2021. – 04.12. – Режим доступу : <https://p.dw.com/p/43q0g>.

Кілька європейських країн, включно із Францію, мають намір відкрити в Афганістані спільну дипломатичну місію. Про це повідомив французький президент **Емманюель Макрон** під час візиту до Катару. За його словами, європейські представники працюють над відкриттям в цій країні спільної установи, що дало би змогу дипломатам кількох європейських країн бути присутніми в Афганістані. При цьому президент Франції акцентував, що цей крок не свідчитиме про політичне визнання руху «Талібан». Він додав, що розраховує на швидке відкриття такого представництва.

France's Macron meets Saudi crown prince in final Gulf stop = [Президент Франції Макрон зустрічається із наслідним принцом Саудівської Аравії] // Euronews. – Lyon, 2021. – 04.12. – Режим доступу : <https://www.euronews.com/2021/12/04/france-s-macron-meets-saudi-crown-prince-in-final-gulf-stop>.

Президент Франції **Емманюель Макрон** зустрівся з наслідним принцом Саудівської Аравії Мухаммедом ібн Салманом. 43-річний Е. Макрон постійно підтримував зв'язок із 36-річним спадкоємцем саудівського престолу, зокрема за часів міжнародних протиріч. Е. Макрон високо оцінив роль країни Перської затоки у наданні допомоги у евакуації європейських громадян із Афганістану після захоплення країни талібами влітку 2021 р. Під час візиту Е. Макрона до ОАЕ, Франція оголосила про найбільший контракт на експорт зброї з Франції – 80 військових винищувачів Rafale. Угода зазнала критики з боку

правозахисних груп, стурбованих причетністю ОАЕ до війни в Ємені.

АФРИКА

ДР Конго

Holland, Hereward. Congo president says Ugandan troops' presence will be temporary = [Президент Конго заявив, що присутність угандійських військ буде тимчасовою] / Н. Holland // Reuters. – London, 2021. – 13.12. – Режим доступу : <https://www.reuters.com/world/africa/congos-tshisekedi-says-ugandan-troops-presence-will-be-temporary-2021-12-13/>.

Президент Демократичної Республіки Конго **Фелікс Чісекеді** заявив, що дозволить присутність військ Уганди у Конго, де вони воюють з ісламістськими бойовиками разом із силами ДР Конго, протягом суворо обмеженого періоду. Цього місяця Уганда і Конго розпочали спільну операцію проти Об'єднаних демократичних сил (ADF), збройного угруповання, об'єднаного з Ісламською державою, але не надали подробиць про її масштаби або очікувану тривалість. «Я забезпечу, щоб присутність військ Уганди на нашій землі була обмежена часом, суворо необхідним для цієї операції», – сказав Ф. Чісекеді. Втручання Уганди викликало занепокоєння через поведінку її армії під час громадянської війни в Конго 1998-2003 років, коли Уганду звинувачували в окупації території та розкраданні ресурсів. Щонайменше 1700 угандійських солдатів перейшли на схід Конго, а міністерство оборони Уганди заявило, що її війська залишаться стільки, скільки буде потрібно, щоб перемогти ADF.

DR Congo to set timeline of Uganda's military presence on Congolese soil: President = [ДР Конго встановить графік військової присутності Уганди на конголезькій землі: президент] // Xinhua. – Beijing, 2021. – 13.12. – Режим доступу : http://www.news.cn/english/2021-12/13/c_1310370011.htm.

Президент Демократичної Республіки Конго (ДРК) **Фелікс Чісекеді** пообіцяв встановити графік присутності військ Уганди на північному сході ДРК. З 30 листопада 2021 р. збройні сили ДРК та Уганди офіційно розпочали спільні військові операції на північному сході ДРК проти повстанців Об'єднаних демократичних сил (ADF). У своїй щорічній національній промові перед парламентом, президент ДРК вперше офіційно згадав про присутність армії Уганди на території ДР Конго, зазначивши, що повстанці ADF є спільними ворогами як для Кіншаси, так і для Кампали. Ф. Чісекеді наголосив на важливості підтримки збройних сил ДРК та поточних спільних військових операцій, спрямованих на викорінення повстанців ADF та встановлення міцного миру у східному ДРК, а також у центральноафриканському регіоні.

Єгипет

Egypt's president voices keenness on safety, solidarity, security of Lebanon = [Президент Єгипту висловлює зацікавленість у безпеці, солідарності та безпеці Лівану] // Xinhua. – Beijing, 2021. – 09.12. – Режим доступу : http://www.news.cn/english/2021-12/09/c_1310362137.htm.

Президент Єгипту **Абдель-Фаттах Ас-Сісі** та прем'єр-міністр Лівану Н. Мікати обговорили в Каїрі останні політичні події в Лівані, засоби розвитку двосторонніх зв'язків та найважливіші регіональні проблеми. А.-Ф. Ас-Сісі наголосив на «прагненні Єгипту до підвищення безпеки та стабільності Лівану, а також досягнення національних інтересів

країни та запобігання регіональним конфліктам». Зі свого боку, Н. Мікаті привітав щирі зусилля Єгипту щодо мобілізації міжнародної підтримки Лівану на всіх рівнях на тлі важких поточних економічних і політичних проблем, з якими стикається ліванський народ.

Нігерія

South African president's state visit to Nigeria «successful» despite Omicron scare: Nigerian leader = [Державний візит президента ПАР до Нігерії «успішний», незважаючи на страх коронавірусу: нігерійський лідер] // Xinhua. – Beijing, 2021. – 02.12. – Режим доступу : http://www.news.cn/english/africa/2021-12/02/c_1310345862.htm.

Президент Нігерії Мухаммаду Бухарі назвав державний візит президента ПАР Матемали Сиріла Рамафоси «успішним», незважаючи на страх, викликаний новим варіантом COVID-19 Omicron в країні. На спільній прес-конференції з президентом ПАР М. Бухарі, він сказав, що нові Меморандуми про взаєморозуміння між Нігерією та ПАР були підписані в різних областях, а існуючі були переглянуті на предмет прогресу та процвітання громадян обох країн. «Ми підійшли до кінця дуже успішного державного візиту та 10-ї сесії двонаціональної комісії Нігерії та ПАР», – сказав нігерійський лідер. «Незважаючи на страх, який породжує новий варіант COVID-19, ми змогли провести успішні зустрічі, дотримуючись суворих протоколів COVID-19, завдяки братській співпраці та порозумінню». Серед Меморандумів про взаєморозуміння, підписаних офіційними особами двох країн у різних сферах, були розвиток молоді, розширення прав і можливостей жінок і дітей, політичні консультації та важливі сфери, які, як очікується, підвищать контакт між людьми.

Південно-Африканська Республіка

S. African president calls on BRICS scientists to collaborate to tackle COVID-19 = [Президент ПАР закликає вчених БРІКС співпрацювати для боротьби з COVID-19] // Xinhua. – Beijing, 2021. – 10.12. – Режим доступу : http://www.news.cn/english/2021-12/10/c_1310364891.htm.

Президент ПАР Матемела Сиріл Рамафоса запросив вчених з країн БРІКС працювати разом з південноафриканськими вченими у подальшому дослідженні різних характеристик вірусу COVID-19 та його мутацій. М. С. Рамафоса призначив Голову Консультативної ради міністрів з COVID-19 К. Млісану очолити групу південноафриканських дослідників у галузі геномного секвенування для роботи з вченими з інших країн БРІКС. Ця ініціатива є внеском у співпрацю всередині БРІКС для посилення готовності та реагування на пандемію, як це сформульовано в Делійській декларації, яка була прийнята на 13-му саміті БРІКС у вересні 2021 р. Ця співпраця відбувається в рамках створення Центру досліджень та розробок вакцин БРІКС у віртуальному форматі. М. С. Рамафоса зазначив, що співпраця підвищить готовність країн БРІКС до реагування на пандемію.

Сенегал

Ross, Aaron. Senegal's president calls on Africa to harmonise oil legislation = [Президент Сенегалу закликає Африку гармонізувати нафтове законодавство] / A. Ross // Reuters. – London, 2021. – 16.12. – Режим доступу : <https://www.reuters.com/world/africa/senegals-president-calls-africa-harmonise-oil-legislation-2021-12-16/>.

«Африці потрібне гармонізоване законодавство про нафту, щоб уникнути руйнівної конкуренції між нафтовидобувними країнами, які борються за інвесторів», – заявив

президент Сенегалу **Макі Салл** на нафтовій конференції. М. Салл сказав, що, оскільки деякі розвинені країни наполягають на припиненні інвестицій у вичерпне паливо, особливо в газ, африканським країнам необхідно залучити партнерів, які є фінансово та технічно надійними з чітким законодавством, яке запропонує гарантії для інвесторів та захистить національні інтереси. У січні 2022 р. М. Салл перейме на рік головування в континентальному органі Африканського Союзу. Він сказав учасникам зібрання, в якому брали участь великі нафтові оператори та міністри з регіону, що африканські країни повинні докладати зусиль для участі в проектах як акціонери, а не задовольнятися гонорарами.

Туреччина

Bellamy, Daniel. Turkey's Africa summit might be an opportunity to sell more drones = [Саміт Туреччини в Африці може дати можливість продати більше дронів] / D. Bellamy // Euronews. – Lyon, 2021. – 18.12. – Режим доступу : <https://www.euronews.com/2021/12/18/turkey-s-africa-summit-might-be-an-opportunity-to-sell-more-drones>.

На дводенному саміті Туреччина-Африка президент Туреччини **Реджеп Тайїп Ердоган** зазначив, що несправедливо, що «африканський континент з його населенням у 1,3 мільярда людей не представлений у Раді Безпеки ООН», хоча він становить шосту частину населення світу. Саміт – це також можливість для великого бізнесу із африканськими країнами. Згідно з даними, опублікованими Асамблеєю турецьких експортерів, турецький оборонний та авіаційний експорт до Ефіопії зріс до 94,6 млн дол. у період із січня по листопад 2021 р. із приблизно 235 000 дол. за той же період 2020 р. Продажі в Анголу, Чад та Марокко зазнали аналогічного стрибка. Туреччина створила мережу з 37 військових офісів по всій Африці відповідно до підтвердженої мети Р. Т. Ердогана потроїти річний обсяг торгівлі з континентом до 75 млрд дол. у найближчі роки.

Уганда

Biryabarema, Elias. Western companies are blind to Ugandan investments – President Museveni = [Західні компанії не бажають інвестувати в Уганду – президент Й. Мусевені] / E. Biryabarema // Reuters. – London, 2021. – 06.12. – Режим доступу : <https://www.reuters.com/markets/europe/exclusive-western-companies-are-blind-ugandan-investments-president-museveni-2021-12-05/>.

Китайські приватні інвестиції в Уганду зростають, в той час як Західні партнери втрачають до цього апетит і не вкладають гроші в цю країну, сказав президент Уганди **Йовері Мусевені** Reuters. Й. Мусевені, який перебуває при владі з 1986 року, сказав, що Уганда працює над підписанням низки угод з китайськими приватними кредиторами в таких секторах, як переробка агротехніки та добрив, переробка мінералів та текстиль. «Західні компанії закривають очі і не бачать можливостей. Але китайці бачать можливості, і вони приходять, і вони стукають, вони діють дуже енергійно», – сказав Й. Мусевені. Китайські державні установи та фірми приватного сектору вже давно є рушійною силою інвестицій в Африку, надаючи країнам на континенті сотні мільярдів доларів у рамках ініціативи голови КНР **Сі Цзіньпіна** «Один пояс, один шлях». За даними Інвестиційного управління Уганди, країна за останні роки посіла третє місце в Африці за прямими іноземними інвестиціями з Китаю.

ЕКОНОМІЧНА ВІЙНА ТА САНКЦІЇ

Білорусь

Belarus threatens to retaliate against latest EU and US sanctions = [Білорусь погрожує вжити заходів у відповідь проти останніх санкцій ЄС та США] // Euronews. – Lyon, 2021. – 03.12. – Режим доступу : <https://www.euronews.com/2021/12/03/belarus-threatens-to-retaliate-against-latest-eu-and-us-sanctions>.

Президент Білорусі **Олександр Лукашенко** заявив, що його країна не піддасться тиску Заходу через міграційну кризу на кордоні з Польщею. ЄС, США, Канада та Великобританія одночасно запровадили санкції щодо десятків білоруських чиновників, організацій та компаній. Брюссель заявив, що ці заходи було вжито у відповідь на «гібридну атаку» Білорусі на блок із використанням мігрантів. Глава зовнішньополітичного відомства Ж. Боррелль заявив, що ЄС не зазнає «організованої та політично мотивованої інструменталізації людей режимом О. Лукашенка». О. Лукашенко повідомив державним ЗМІ, що не «виганятиме» західних дипломатів після санкцій, і сказав, що будь-які подібні висилки будуть «цивілізованими».

США

Куницький, Олександр. Д. Байден готує заходи для захисту України від нападу Росії / О. Куницький // Deutsche Welle. – Bonn, 2021. – 03.12. – Режим доступу : <https://p.dw.com/p/43oVJ>.

Президент США **Джо Байден** готує комплекс заходів, які ускладнять Росії реалізацію ймовірних планів щодо військового вторгнення в Україну. Про це він заявив, відповідаючи на запитання журналістів. «Те, що я роблю, – це об'єднання тих ініціатив, які, на мою думку, будуть найбільш всеохоплюючими та значущими, щоб **Володимиру Путіну** було дуже і дуже важко йти й робити те, що, як побоюються люди, він може зробити». Також президент США зазначив, що останнім часом не розмовляв з В. Путіним, водночас, за його словами, Білий дім перебуває у постійному контакті з Києвом та європейськими партнерами у питанні кризи довкола України.

Forgey, Quint. U.S. and Europe ready 'significant and severe' sanctions if Russia invades Ukraine = [США та Європа готові до «значних і суворих» санкцій, якщо Росія вторгнеться в Україну] / Q. Forgey // POLITICO. – Brussels, 2021. – 06.12. – Режим доступу : <https://www.politico.com/news/2021/12/06/us-and-europe-ready-significant-and-severe-sanctions-if-russia-invades-ukraine-523790>.

Сполучені Штати провели координацію з європейськими союзниками напередодні розмови президента США **Джо Байдена** з президентом Росії **Володимиром Путіним** щодо пакету фінансових санкцій, які завдадуть «значної та серйозної економічної шкоди російській економіці», якщо В. Путін продовжить вторгнення в Україну, говорять в адміністрації Д. Байдена. «Ми провели інтенсивні дискусії з нашими європейськими партнерами про те, що ми будемо робити колективно у разі серйозної російської військової ескалації в Україні, і ми віримо, що у нас є шлях вперед, який передбачатиме значні економічні контрзаходи як європейців, так і США», – сказав чиновник під час дзвінка, організованого Радою національної безпеки.

ЄВРОПА

Білорусь

Hernandez, America. Lukashenko renews threats to cut Russian gas supplies to EU = [О. Лукашенко відновив погрози скоротити поставки російського газу до ЄС] / А. Hernandez // POLITICO. – Brussels, 2021. – 01.12. – Режим доступу : <https://www.politico.eu/article/lukashenko-renews-threats-to-cut-russian-gas-supplies-to-eu/>.

Авторитарний лідер Білорусі заявив, що готовий припинити транзит енергоносіїв з Росії до ЄС, якщо Польща закрий кордон з Білоруссю в рамках напруженості з мігрантами, які намагаються потрапити до ЄС. **Олександр Лукашенко** зробив подібну погрозу минулого місяця, що спонукало президента Росії **Володимира Путіна** попередити, що перекриття газопроводів, що належать Газпрому, що проходять через Білорусь, «було б порушенням нашого транзитного контракту». Але пізніше О. Лукашенко відмахнувся від цього застереження. «Оскільки Польща разом з іншими вживає більше дій проти Білорусі, вони думають, що я буду дотримуватися якихось контрактів? Давай, їм краще знати», – сказав О. Лукашенко в інтерв'ю російським ЗМІ.

Італія

Italy's president calls for open, constructive multilateralism = [Президент Італії закликає до відкритої конструктивної багатосторонності] // Xinhua. – Beijing, 2021. – 17.12. – Режим доступу : http://www.news.cn/english/2021-12/17/c_1310377323.htm.

Президент Італії **Серджо Матарелла** закликав до відкритої конструктивної багатосторонності, назвавши це «єдиним способом» подолання таких проблем, як пандемія COVID-19 і зміна клімату. Про це він сказав під час традиційної церемонії закінчення року з міжнародним дипломатичним корпусом. «Без взаємопов'язаної багатосторонності, яка чутлива до проблем країн, що розвиваються, і всіх соціальних суб'єктів, ми не зможемо вирішувати кризи мирним шляхом», – сказав він. С. Матарелла додав, що для захисту здоров'я людей можна застосувати «продуктивні та справедливі багатосторонні дії», і що «Італія підтримує підхід, заснований на солідарності та співпраці в боротьбі з вірусом». Зміна клімату також вимагає «спільних і узгоджених відповідей у результаті відкритих і конструктивних багатосторонніх зусиль», – зазначив він.

Китай

China and Germany should work together to form green economies, Xi tells Scholz = [Китай та Німеччина мають працювати разом, щоб сформувати «зелену» економіку, – сказав Сі Шольцу.] // Euronews. – Lyon, 2021. – 21.12. – Режим доступу : <https://www.euronews.com/green/2021/12/21/china-and-germany-should-work-together-to-form-green-economies-xi-tells-scholz>.

Голова Китайської Народної Республіки **Сі Цзіньпін** у телефонній розмові сказав канцлеру Німеччини О. Шольцу, що друга та четверта за величиною економіки світу мають активно вивчати нові галузі співпраці, такі як нова енергія, зелена та цифрова економіка. Китай є найбільшим торговим партнером Німеччини та найважливішим ринком для німецької автомобільної промисловості і висловив сподівання, що європейська країна забезпечить справедливе ділове середовище для китайських інвесторів. О. Шольц запевнив, що Німеччина готова зміцнювати практичну співпрацю з Китаєм у сфері чистої енергії, цифрової економіки та послуг.

Польща

Czermiński, Jakub. Prezydent wydał zgodę na pobyt w Polsce żołnierzy z Estonii i Wielkiej Brytanii = [Президент дав дозвіл перебувати в Польщі військовим з Естонії та Великобританії] / J. Czermiński // Rzeczpospolita. – Warsaw, 2021. – 02.12. – Режим доступу : <https://www.rp.pl/polityka/art19163161-prezydent-wydal-zgode-na-pobyt-w-polsce-zolnierzy-z-estonii-i-wielkiej-brytanii>.

Президент Польщі **Анджей Дуда** видав рішення про згоду на перебування на території Республіки Польща британських та естонських солдатів, які мають підтримувати діяльність Війська Польського в умовах кризи на східному кордоні ЄС та НАТО, – сказав глава Бюро національної безпеки Павел Солох. У 183 населених пунктах Підляського та Люблінського воєводств закінчився режим надзвичайної ситуації, введений у зв'язку з міграційним тиском з Білорусі. Відкинувши поправки Сенату, Сейм ухвалив, а президент А. Дуда підписав поправку до закону про охорону кордону. Відповідно до цієї поправки міністр внутрішніх справ та адміністрації Маріуш Камінський видав розпорядження про заборону перебування в районах, на які раніше діяв надзвичайний стан, всіх крім місцевих мешканців. Дозволити іншим особам, у тому числі журналістам, перебувати на території, про яку йдеться, зможе Комендант прикордонної служби.

Czermiński, Jakub. Łukaszenko: Wybory prezydenckie w Polsce były sfalszowane = [О. Лукашенко: Президентські вибори в Польщі були сфальсифіковані] / J. Czermiński // Rzeczpospolita. – Warsaw, 2021. – 03.12. – Режим доступу : <https://www.rp.pl/polityka/art19165161-lukaszenko-wybory-prezydenckie-w-polsce-byly-sfalszowane>.

Правлячий на Білорусі **Олександр Лукашенко** висловив думку, що президентські вибори в Польщі 2020 року були сфальсифікованими і що польська влада контролюється США. У другому турі президентських виборів у Польщі, що відбувся 12 липня 2020 року, **Анджей Дуда** переміг Рафала Тшасковського, набравши 51,03 % голосів та забезпечив собі переобрання. О. Лукашенко в інтерв'ю російським ЗМІ заявив, що президентські вибори в Польщі були «абсолютно» сфальсифіковані. О. Лукашенко вважає, що в Польщі є сильна опозиція, натякаючи на Дональда Туска.

Росія

Куницький, Олександр. В. Путін хоче від США гарантій нерозширення НАТО на схід / О. Куницький // Deutsche Welle. – Bonn, 2021. – 01.12. – Режим доступу : <https://p.dw.com/p/43hb9>.

Президент Росії **Володимир Путін** запропонував розпочати переговори зі США та їхніми союзниками щодо юридичних гарантій нерозширення НАТО на схід. Про це він заявив під час церемонії вручення вірчих грамот дипломатам, повідомила пресслужба Кремля. «У діалозі зі Сполученими Штатами та їхніми союзниками будемо наполягати на виробленні конкретних домовленостей, що виключають будь-який подальші рух НАТО на схід і розміщення загрозливих для нас систем зброї в безпосередній близькості до території Росії. Пропонуємо розпочати з цього приводу предметні переговори», – сказав В. Путін. Він наголосив, що Росії потрібні саме правові, юридичні гарантії, «оскільки західні колеги не виконали взяті на себе відповідні усні зобов'язання». За словами В. Путіна, НАТО розширюється на схід, попри усні запевнення не робити цього. «По суті, законні російські

занепокоєння у сфері безпеки були проігноровані і зараз їх продовжують ігнорувати далі», – сказав він.

Ukraine uses Turkish drones in Donbass conflict zone, Putin tells Erdogan = [Україна використовує турецькі безпілотики в зоні конфлікту на Донбасі, сказав В. Путін Р. Т. Ердогану] // Reuters. – London, 2021. – 03.12. – Режим доступу : <https://www.reuters.com/world/middle-east/ukraine-uses-turkish-drones-donbass-conflict-zone-putin-tells-erdogan-2021-12-03/>.

Україна використовує безпілотики турецького виробництва в зоні конфлікту на Донбасі, дотримуючись «деструктивної» поведінки, заявив президент Росії **Володимир Путін** своєму турецькому колезі Реджепу Тайїпу Ердогану, повідомляє Кремль. Відносини між Росією та Україною знаходяться в центрі уваги, оскільки Київ каже, що Росія збрала тисячі військових біля українського кордону і, можливо, готується до військового наступу. Москва заперечує плани наступальної операції. Під час телефонної розмови В. Путін сказав Р. Т. Ердогану, що українські сили проводять «провокаційну діяльність» і використовують безпілотики турецького виробництва Bayraktar в зоні конфлікту в подальшій спробі підірвати Мінські мирні угоди, повідомили в Кремлі. Управління комунікацій Туреччини заявило, що Україна була одним із питань, які Р. Т. Ердоган обговорював з В. Путіним, але не надало додаткових подробиць.

Herszenhorn, David. Putin's choice: Hot war or a deeply frozen conflict = [Вибір В. Путіна: гаряча війна чи глибоко заморожений конфлікт] / D. Herszenhorn // POLITICO. – Brussels, 2021. – 04.12. – Режим доступу : <https://www.politico.eu/article/ukraine-russia-donbas-region-nato-vladimir-putin-war-frozen-conflict/>.

Високопоставлені чиновники Сполучених Штатів кажуть, що вони стурбовані тим, що Росія прагне підігріти ситуацію в Україні, оскільки війська розташовані вздовж кордону для потенційно неминучого вторгнення. Однак президент Росії **Володимир Путін**, можливо, має на увазі інше: поглиблення заморожування конфлікту на Донбасі як найкращу і, можливо, єдину гарантію того, що Україна не вступить до НАТО. На зустрічі в Стокгольмі, міністр закордонних справ Росії С. Лавров і держсекретар США Е. Блінкен дали вкрай суперечливі оцінки ситуації на сході України. Е. Блінкен наполягав, що єдиним ризиком війни є загроза російської військової агресії. С. Лавров сказав, що загрозою є розширення НАТО на схід. Вони погодилися, що В. Путін і президент США **Джо Байден** будуть говорити безпосередньо найближчими днями. Росія вже давно хотіла відмовитися від мирних переговорів з Україною за підтримки франко-німців (відомих як Нормандський формат) на користь прямого діалогу з Вашингтоном, який би відновив колишній статус Москви. Після підтвердження президентської бесіди деякі російські аналітики припустили, що ризик війни зменшується на користь нових переговорів. «Схоже, що військовий страх щодо України зараз, можливо, досягає піку, підготувавши умови для дипломатичних переговорів», – написав у Twitter Д. Тренін, директор Московського центру Карнегі. Надії Росії на паралельні переговори можуть бути помилковими. Разом зі своїми недавніми погрозами серйозних наслідків, включаючи «сильні» санкції у разі вторгнення, Е. Блінкен неодноразово наголошував, що найкращий шлях до миру – це повернення Росії до переговорів у рамках Мінських угод.

Indian PM, Russian president meet on bilateral ties = [Прем'єр-міністр Індії та президент Росії зустрілися з питань двосторонніх відносин] // Xinhua. – Beijing, 2021. – 07.12. – Режим доступу : http://www.news.cn/english/asiapacific/2021-12/07/c_1310355433.htm.

Президент Росії **Володимир Путін** і прем'єр-міністр Індії Н. Моді провели 21-й щорічний саміт між двома країнами в Нью-Делі. Це була перша особиста зустріч між ними після їхньої зустрічі на полях саміту БРІКС у Бразилії. Після переговорів на рівні саміту обидві сторони підписали угоди в таких галузях, як наука і техніка, вища освіта, інтелектуальна власність, військово-технічне співробітництво, торгове судноплавство, культурний обмін, використання космічного простору в мирних цілях, енергетика, металургія, спорт та освіта. Напередодні щорічного саміту дві країни провели перший діалог 2+2, де міністри закордонних справ і оборони обох сторін обговорили питання, що становлять взаємний інтерес.

Гончаренко, Роман. В. Путін та Д. Байден: відеосаміт перед війною РФ з Україною? / Р. Гончаренко // Deutsche Welle. – Bonn, 2021. – 07.12. – Режим доступу : <https://p.dw.com/p/43uZS>.

Між Москвою та Вашингтоном відбуваються незвичайні події. Президенти Росії та США, **Володимир Путін** та **Джо Байден**, як очікується, обговорять через відеозв'язок напругу навколо України. Захід стурбований стягуванням військ РФ до кордонів сусідньої країни та попереджає про небезпеку війни. Москва такі плани заперечує. Розмови через відеозв'язок стали рутиною під час пандемії коронавірусу, але не для В. Путіна та Д. Байдена. Насамперед для Росії йдеться про щось більше, ніж ще один телефонний дзвінок, цього разу з картинкою. Вже кілька тижнів високопоставлені російські чиновники та ЗМІ розігрують атмосферу, анонсуючи «контакт» як майже повноцінний саміт, подібний до червневого в Женеві. Особиста зустріч очікується на початку 2022 р. Незвичайна й послідовність. Д. Байден поспілкується з В. Путіним, а за два дні – з главами держав та урядів, яких він запросив на «саміт за демократію». Мета цієї ініціативи Вашингтона серед іншого – «захист від авторитаризму», тобто і від російської політики, про що Д. Байден раніше писав у програмній статті.

Гончаров, Костянтин. В. Путін звинуватив НАТО у спробах «освоїти українську територію» / К. Гончаров // Deutsche Welle. – Bonn, 2021. – 08.12. – Режим доступу : <https://p.dw.com/p/43yWC>.

Президент Росії **Володимир Путін** під час спілкування з президентом США **Джо Байденом** заявив, що НАТО нібито робить спроби «освоєння української території» та нарощує військовий потенціал біля російських кордонів. Про це повідомляється на сайті Кремля за результатами відеосаміту лідерів США та РФ. Там стверджується, що В. Путін «на конкретних прикладах проілюстрував деструктивну лінію Києва, спрямовану на повний демонтаж Мінських угод та домовленостей, досягнутих у «нормандському форматі». Також президент РФ вчергове обвинуватив Україну в «провокаційних діях» на лінії розмежування з ОРДЛО. Своєю чергою **Джо Байден** акцентував на загрозовому характері пересування російських військ поблизу українських кордонів і означив санкційні заходи, які США та їхні союзники готові застосувати у разі подальшої ескалації ситуації. У відповідь В. Путін повторив колишні обвинувачення, що НАТО нібито «здійснює небезпечні спроби освоєння

української території та нарощує військовий потенціал» біля кордонів РФ. Тому, за словами президента РФ, як він говорив і раніше, Росія зацікавлена в отриманні «юридично зафіксованих гарантій, що виключають розширення НАТО у східному напрямку та розміщення у суміжних з Росією державах ударних наступальних систем озброєнь». Крім того В. Путін у ході переговорів запропонував Д. Байдену взаємно зняти всі обмеження на функціонування дипломатичних місій.

Шепелева, Анастасія. В. Путін назвав провокаційним питання, чи збирається РФ нападати на Україну / А. Шепелева // Deutsche Welle. – Bonn, 2021. – 08.12. – Режим доступу : <https://p.dw.com/p/440bk>.

Президент Росії **Володимир Путін** заявив, що Росію не може не турбувати питання можливого прийняття України до НАТО та розцінив як провокаційне питання про те, чи збирається РФ нападати на Україну, зауваживши, що «Росія – миролюбна держава». «Це питання провокаційне. Росія проводить миролюбну зовнішню політику, але вона має право забезпечувати свою безпеку, як я вже сказав, у середньостроковій та віддаленій перспективі. І ми обговорюємо це з нашими партнерами, з усіма нашими партнерами, включно з учорашнім моїм співрозмовником, президентом США Д. Байденом», – сказав В. Путін під час пресконференції за підсумками переговорів із прем'єр-міністром Греції К. Міцотакісом. В. Путін додав, що «кожна країна має право обирати найбільш прийнятний для себе спосіб забезпечення безпеки», втім це не має підривати безпеку інших держав, у даному випадку – Росії. «Нас не може не турбувати перспектива можливого прийняття України до НАТО, адже це призведе до розміщення відповідних військових контингентів, баз та загрозової для нас зброї», – заявив він.

Colás, Xavier. Amenazar para no invadir, armar para evitar luchar: el peligroso juego de Putin y Biden en Ucrania = [Погрози вторгнення і озброєння, щоб уникнути війни: небезпечна гра В. Путіна і Д. Байдена в Україні] / X. Colás // El Mundo. – Madrid, 2021. – 09.12. – Режим доступу : <https://www.elmundo.es/internacional/2021/12/09/61b252f8e4d4d8a4178b45e6.html>.

Москва не знижує тиск. Російський президент **Володимир Путін** хоче отримати «обов'язкові гарантії», які запобігатимуть розширенню НАТО на схід і розміщенню ракет у сусідніх з Росією країнах. Будь-яка дія української влади щодо врегулювання конфлікту на Донбасі, яка передбачає застосування сили, буде нейтралізована, наголосив керівник російського Генштабу Валерій Герасимов.

Roberts, Hannah. Draghi plays down risk of Putin invading Ukraine = [М. Драгі применшує ризик вторгнення В. Путіна в Україну] / H. Roberts // POLITICO. – Brussels, 2021. – 15.12. – Режим доступу : <https://www.politico.eu/article/italy-draghi-argue-putin-seek-diplomacy-stand-off-ukraine/>.

Прем'єр-міністр Італії М. Драгі применшував ризик вторгнення Росії в Україну, заявивши, що поведінка Москви свідчить про її бажання використовувати дипломатію. Останніми тижнями США попереджали європейських союзників, що нарощування російських військ вздовж кордону з Україною може стати прелюдією до вторгнення, можливо, подібно до анексії Москвою українського Кримського півострова в 2014 р. США, ЄС та країни G7 попередили Росію про серйозні наслідки, якщо вона зробить такий крок.

Однак М. Драгі стверджував, що поведінка президента Росії **Володимира Путіна** не свідчить про те, що хтось готується «до дій». Натомість, за його словами, В. Путін, схоже, хоче вести переговори, посилаючись на відеодзвінок, який російський лідер провів минулого тижня з президентом США **Джо Байденом**. «Той факт, що був цей дзвінок, той факт, що В. Путін шукав розмови з Д. Байденом по телефону, свідчить про те, що він хоче бути частиною процесу прийняття рішень», – сказав М. Драгі в нижній палаті італійського парламенту. «Це не поведінка того, хто відмовляється і готовий до дій. Це поведінка людини, яка хоче вивчити всі можливості дипломатії для досягнення збалансованого рішення».

Barigazzi, Jacopo. Don't fall into Putin's trap, Estonian PM warns the West = [Не потрапляйте в пастку В. Путіна, застерігає прем'єр Естонії Захід] / J. Barigazzi // POLITICO. – Brussels, 2021. – 15.12. – Режим доступу : <https://www.politico.eu/article/estonia-pm-eu-nato-putin-influence/>.

«Не можна дозволити російському військовому тиску впливати на те, хто може приєднатися до Європейського Союзу та НАТО», – попередила К. Каллас, прем'єр-міністерка Естонії, перед двома ключовими зустрічами щодо відносин блоку з сусідами. «Збираючи війська на кордоні з Україною, а потім пропонуючи НАТО скасувати зобов'язання щодо України та Грузії від 2008 р. щодо того, що вони одного дня стануть членами альянсу, президент Росії **Володимир Путін** «намагається представити це як рішення проблеми, яку він сам і створив. І я думаю, що ми не повинні потрапляти в цю пастку», – сказала К. Каллас у телефонному інтерв'ю, в якому вона також обговорила занепокоєння з приводу контактів президента США **Джо Байдена** з В. Путіним. «Я не думаю, що Росія має право щось говорити про те, хто має право, а хто не має права приєднатися до Європейського Союзу чи НАТО», – сказала К. Каллас, чия країна з населенням 1,3 млн людей межує з Росією.

Куницький, Олександр. Радник президента США: В. Путін не ухвалив рішення про нове вторгнення в Україну / О. Куницький // Deutsche Welle. – Bonn, 2021. – 18.12. – Режим доступу : <https://p.dw.com/p/44VMY>.

За останніми оцінками уряду США, президент Росії **Володимир Путін** досі не визначився щодо своїх подальших дій стосовно військової ескалації в Україні. Про це повідомив радник американського президента з питань національної безпеки Д. Салліван на брифінгу. «Поточна оцінка уряду США така, що він ще не ухвалив рішення (про вторгнення в Україну – ред.), тому ніяких змін з минулого тижня щодо цього немає», – каже Д. Салліван. Утім він зауважив, що за останніми даними розвідки США, російська влада серйозно розглядає сценарій вторгнення в Україну і проводить оперативні навчання. Радник президента США повідомив, що від дипломатичної роботи США та РФ очікують значних успіхів, зокрема – деескалації ситуації навколо України. Д. Салліван зауважив, що Вашингтон продовжить надавати Україні оборонну допомогу. Д. Салліван також зазначив, що США готові до діалогу з Росією щодо її вимог з приводу гарантій безпеки. При цьому США планують представити власні безпекові застереження.

Шепелева, Анастасія. В. Путін про напруження з НАТО: Росії далі «немає куди

відступати» / А. Шепелева // Deutsche Welle. – Bonn, 2021. – 21.12. – Режим доступу : <https://p.dw.com/p/44dpo>.

Президент РФ **Володимир Путін** на тлі напруження відносин з Заходом через ситуацію навколо України заявив, що пропозиції Москви до НАТО та Сполучених Штатів Америки щодо гарантій безпеки не є ультиматумом. Водночас він наголосив, що Росії далі «немає куди відступати». «Те, що вони зараз роблять на території України або намагаються і планують робити, це ж не за тисячу кілометрів від нашого національного кордону, це біля порога нашого будинку. Вони мають зрозуміти, що нам просто нема куди далі відступати», – сказав В. Путін на розширеному засіданні колегії міноборони РФ у Москві. Російський президент поклав відповідальність за посилення напруженості у Європі на США. В. Путін зазначив, що і у період хороших відносин, США, за його словами, «підтримували сепаратизм на Північному Кавказі, розширювали НАТО, виходили з договорів щодо ПРО», але сьогодні, сказав він, склалася ситуація, коли Росія «має щось вирішувати». При цьому В. Путін відкинув думку про ультимативну позицію Росії та висловив надію на конструктивні переговори зі США.

Шепелева, Анастасія. Канцлер Німеччини О. Шольц обговорив з В. Путіним ситуацію навколо України / А. Шепелева // Deutsche Welle. – Bonn, 2021. – 21.12. – Режим доступу : <https://p.dw.com/p/44fUh>.

Федеральний канцлер Німеччини О. Шольц висловив стурбованість переміщенням російських військ до кордону з Україною під час телефонної розмови з президентом Росії **Володимиром Путіним**. Канцлер наголосив на «нагальній необхідності деескалації ситуації», йдеться у заяві Відомства федерального канцлера за результатами розмови. Однією з тем розмови між О. Шольцем і В. Путіним був також стан виконання мінських домовленостей. О. Шольц наголосив на важливості поновлення переговорів у «нормандському форматі». У Кремлі за результатами розмови голови німецького уряду з російським президентом сказали, що питання конфлікту на Донбасі було розглянуто за проханням О. Шольца. У цьому контексті В. Путін зазначив, що «Київ наполегливо ухиляється від виконання своїх зобов'язань за мінськими домовленостями», що, на переконання російського президента, «заважає можливому проведенню нового саміту в «нормандському форматі», йдеться у повідомленні на сайті Кремля.

Pentagon denies Russian allegations that US firms are sending “chemical components” into Ukraine = [Пентагон спростовує твердження Росії про те, що американські фірми надсилають в Україну «хімічні компоненти»] // Euronews. – Lyon, 2021. – 22.12. – Режим доступу : <https://www.euronews.com/2021/12/22/pentagon-denies-russian-allegations-that-us-firms-are-sending-chemical-components-into-ukr>.

Президент Росії **Володимир Путін** заявив, що присутність будь-яких ракетних систем США чи НАТО в Україні є «найсерйознішим викликом» безпеки його країни. В. Путін неодноразово вимагав юридично зобов'язуючих гарантій, які б виключили розширення НАТО на схід і припинили його військово розгортання в Європі. Держсекретар США Е. Блінкен заявив, що Вашингтон працює зі своїми європейськими союзниками, щоб протистояти тому, що він назвав «російською агресією» дипломатичним шляхом. Він додав, що президент **Джо Байден** виступає проти гарантій, яких хоче В. Путін. Відносини між

Вашингтоном та Москвою впали до мінімуму після закінчення холодної війни після того, як Росія анексувала Крим у 2014 р. та почала підтримувати сепаратистів на сході України.

Куницький, Олександр. Україна стала однією з центральних тем пресконференції В. Путіна / О. Куницький // Deutsche Welle. – Bonn, 2021. – 23.12. – Режим доступу : <https://p.dw.com/p/44IO1>.

Однією з основних тем щорічної пресконференції президента РФ **Володимира Путіна** стала ситуація в Україні та конфлікт між Москвою і країнами Заходу через концентрацію російських військ біля українського кордону. Зокрема, він заявив, що Україна може готувати військову операцію на Донбасі та відмовився будь-що обіцяти НАТО в обмін на гарантії безпеки. На питання про можливе вторгнення в Україну президент РФ заявив, що це Київ може готувати військову операцію на Донбасі, а Захід – попереджувати Росію не втручатись. «Нам кажуть: війна, війна, війна. Складається враження, що, можливо, готують третю військову операцію і нас заздалегідь попереджають: не втручайтесь, не захищайте цих людей, а втрутитесь і захищатимете – такі-то й такі нові санкції підуть», – сказав він. В. Путіна також запитали, чи готовий він обіцяти, що не нападе на Україну чи інші країни, якщо отримає гарантії нерозширення НАТО на схід. У відповідь він заявив, що дії РФ залежатимуть не від переговорів щодо гарантії безпеки, а від необхідності забезпечення безпеки Росії. За його словами, у зв'язку з цим РФ «ясно і чітко» дала зрозуміти, що подальший рух НАТО на схід є неприйнятним.

Aarup, Sarah Anne. Putin demands Western security guarantees to end threat of Ukraine invasion = [В. Путін вимагає від Заходу гарантії безпеки для припинення загрози вторгнення в Україну] / S. A. Aarup // POLITICO. – Brussels, 2021. – 23.12. – Режим доступу : <https://www.politico.eu/article/vladimir-putin-demand-western-security-guarantees-end-threat-ukraine-invasion/>.

Президент Росії **Володимир Путін** заявив, що вторгнення Росії в Україну буде залежати від «беззастережного виконання вимог російської безпеки» щодо розширення НАТО на схід. «Говорячи про гарантії безпеки... наші дії не залежатимуть від переговорів, вони залежатимуть від беззастережного виконання вимог російської безпеки», – сказав В. Путін журналістам на своїй щорічній прес-конференції на марафоні, відповідаючи на запитання про те, чи може він гарантувати, що Росія не вторгнеться. «Ми дали зрозуміти, що будь-який подальший рух НАТО на схід є неприйнятним», – додав він. Коментарі В. Путіна були значним посиленням нещодавніх вимог Росії до США вивести війська з європейських країн, які приєдналися до альянсу з кінця 1990-х років, і блокувати приєднання будь-яким колишнім радянським республікам, таким як Україна, фактично переписуючи середовище безпеки Європи. Вашингтон відхилив ці вимоги, але відкритий до переговорів з Москвою.

President Putin: West must give us guarantees over Ukraine = [Президент В. Путін: Захід має дати нам гарантії щодо України] // BBC. – London, 2021. – 23.12. – Режим доступу : <https://www.bbc.com/news/av/world-59770673>.

Президент Росії **Володимир Путін** закликав Захід надати негайні гарантії безпеки для послаблення кризи, спричиненої нарощуванням російських військ біля кордонів

України. В. Путін зажадав від НАТО припинити військову діяльність у Східній Європі та не приймати Україну як члена. Російський лідер вже проклав «червоні лінії» щодо України і оживився, коли його запитали, чи гарантує він, що не буде вторгнення. «Ми не прийшли до кордонів США чи Великобританії, ні, вони прийшли до наших», – сказав він, звинувативши НАТО в обдуренні Росії п'ятьма хвилями розширення з 1990-х років.

Куницький, Олександр. В. Путін і Д. Байден поговорять 30 грудня / О. Куницький // Deutsche Welle. – Bonn, 2021. – 29.12. – Режим доступу : <https://p.dw.com/p/44xzT>.

Президенти **Джо Байден** і **Володимир Путін** проведуть телефонну розмову 30 грудня 2021 р. Про це повідомляє Рада національної безпеки США. «Президент Д. Байден проведе телефонну розмову з президентом Росії В. Путіним щоб обговорити низку тем, включно з майбутніми дипломатичними переговорами з Росією», – сказала речниця Ради нацбезпеки Е. Хорн. У свою чергу пресекретар президента РФ Д. Песков повідомив, що В. Путін планує провести телефонну розмову з Д. Байденом «пізно ввечері 30 грудня 2021 р.». Д. Байден під час телефонної розмови запропонує В. Путіну «дипломатичний шлях» виходу з напруженості через ситуацію біля кордонів з Україною, повідомив високопоставлений представник Білого дому. «Д. Байден скаже, що США готові до дипломатії. Але ми також готові відповісти, якщо Росія продовжить вторгнення в Україну», – сказав він. При цьому він додав, що телефонний дзвінок відбувається на запит Кремля.

Куницький, Олександр. В. Путін і О. Лукашенко домовились про військові навчання у Білорусі в 2022 р. / О. Куницький // Deutsche Welle. – Bonn, 2021. – 29.12. – Режим доступу : <https://p.dw.com/p/44xeP>.

Президент Росії **Володимир Путін** та правитель Білорусі **Олександр Лукашенко** на переговорах домовилися провести спільні військові навчання на білоруській території на початку 2022 р., повідомляють їхні пресслужби. «Знаю, ви та ваші військові розглядаєте мої пропозиції щодо навчань на території Білорусі. «Хотілось би, щоб ці рішення були прийняті вами. Це на користь білорусько-російським відносинам буде», – сказав О. Лукашенко. Своєю чергою В. Путін заявив, що навчання проведуть на початку 2022 р. О. Лукашенко попросив В. Путіна не зупиняти співпрацю в оборонній сфері та у військово-промисловому комплексі. «Я звернувся до вас, щоб ми не зупиняли наші спільні навчання. Щоб ми продовжили створення центрів навчання наших хлопців, насамперед новим зразкам військової техніки, яку ми в Росії закупаємо», – сказав він.

Сербія

Vuksanovic, Vuk. Russia's gas gift to Serbia comes with strings attached = [Газовий дар Росії Сербії потребує певних умов] / V. Vuksanovic // Euronews. – Lyon, 2021. – 04.12. – Режим доступу : <https://www.euronews.com/2021/12/04/russia-s-gas-gift-to-serbia-comes-with-strings-attached-view>.

Президент Сербії **Александар Вучич** зіткнувся з дуже неприємним завданням, коли зустрівся у Сочі зі своїм російським колегою **Володимиром Путіним**, закликати до зниження ціни на російський газ. Перед поїздкою до Росії президент А. Вучич сказав сербській пресі, що він «проситиме і благатиме». Зрештою, В. Путін виконав прохання свого сербського гостя, а це означає, що у сербського президента буде на одну проблему

менше напередодні президентських та парламентських виборів у 2022 р. Проте залишається питання, чим доведеться платити за це.

Albania, North Macedonia and Serbia hold talks at Open Balkan Summit = [Албанія, Північна Македонія та Сербія проводять переговори на Відкритому Балканському саміті] // Euronews. – Lyon, 2021. – 22.12. – Режим доступу : <https://www.euronews.com/2021/12/22/albania-north-macedonia-and-serbia-hold-talks-at-open-balkan-summit>.

Лідери Албанії, Північної Македонії та Сербії зустрілися, щоб обговорити та узгодити подальший розвиток своєї ініціативи «Відкриті Балкани» щодо розвитку політичних та економічних зв'язків. Саміт «Відкриті Балкани» є частиною співробітництва у рамках Берлінського процесу, ініційованого Німеччиною та Францією з метою сприяння її регіональному розвитку. Три західнобалканські країни знаходяться на різних етапах шляху до членства в ЄС. Прем'єр-міністр Албанії Е. Рама провів дводенну зустріч в албанській столиці з президентом Сербії **Александаром Вучичем** та прем'єр-міністром Північної Македонії З. Заєвим. Міністри, які їх супроводжували, підписали угоди про ринок праці, електронну ідентифікацію, агроветеринарну співпрацю та зняття нетарифних бар'єрів для підприємств, від яких, за словами Е. Рами, «десятки тисяч людей дуже скоро отримають прямий прибуток».

США

Forgey, Quint. Sending U.S. combat troops to Ukraine ‘not in the cards right now,’ Biden says = [Д. Байден каже, що відправка американських військових в Україну «не планується».] / Q. Forgey // POLITICO. – Brussels, 2021. – 01.12. – Режим доступу : <https://www.politico.com/news/2021/12/08/sending-us-combat-troops-to-ukraine-not-in-the-cards-right-now-biden-says-523938>.

Президент **Джо Байден** виключив можливість в односторонньому порядку відправити американські війська в Україну, якщо Росія вторгнеться в країну – принаймні наразі. «Цього немає на столі», – сказав Д. Байден журналістам, покидаючи Білий дім по дорозі до Канзас-Сіті, штат Міссурі. «Ми маємо моральний і юридичний обов'язок перед нашими союзниками по НАТО, якщо [Росія] атакуватиме згідно зі статтею 5. Це священний обов'язок. Це зобов'язання не поширюється... на Україну». «Це залежатиме від того, що готові зробити інші країни НАТО», – додав Д. Байден. «Але ідея про те, що Сполучені Штати збираються в односторонньому порядку застосувати силу, щоб протистояти вторгненню Росії в Україну, зараз не в плані».

Ukraine says it will not abandon NATO goal or give “security guarantee” to Russia = [Україна заявила, що не відмовиться від мети НАТО і не дасть Росії «гарантії безпеки»] // Euronews. – Lyon, 2021. – 03.12. – Режим доступу : <https://www.euronews.com/2021/12/03/ukraine-says-it-will-not-abandon-nato-goal-or-give-security-guarantee-to-russia>.

Президент США **Джо Байден** пообіцяв «дуже і дуже утруднити» російському президенту **Володимиру Путіну** військові дії в Україні та заявив, що нові ініціативи його адміністрації спрямовані на стримування російської агресії. «Я збираю воедино те, що, як я вважаю, буде найбільш повним і значущим набором ініціатив, щоб Путіну було дуже і дуже важко йти вперед і робити те, що люди побоюються, що він може зробити», – сказав Д. Байден. Київ та Вашингтон звинувачують Москву у зосередженні на кордоні десятків

тисяч солдатів та у розробці планів вторгнення.

Madhani, Aamer. US intelligence finds Russia planning Ukraine offensive = [Американська розвідка вважає, що Росія планує напад на Україну] / A. Madhani // The Associated Press. – New York, 2021. – 04.12. – Режим доступу : <https://apnews.com/article/joe-biden-europe-russia-ukraine-vladimir-putin-ff5ac633e928a01b7d6d3bdbe2330fe2>.

Президент США **Джо Байден** пообіцяв зробити «дуже, дуже важким» для російського президента **Володимира Путіна** військові дії в Україні. Співробітники розвідки США визначили, що Росія планує можливий військовий наступ, який може початися на початку 2022 року. Згідно з новими висновками розвідки, за словами представника адміністрації Д. Байдена, росіяни планують розгорнути приблизно 175 000 військовослужбовців, і майже половина з них уже розгорнута в різних точках поблизу кордону України. Посадовець додав, що планується переміщення 100 російських батальйонних тактичних груп разом із бронетехнікою, артилерією та технікою. Одночасно Росія висунула до Д. Байдена вимогу гарантувати, що Україні не дозволять приєднатися до НАТО. Співробітники розвідки також помітили посилення зусиль російської пропаганди для очорнення України та НАТО перед потенційним вторгненням. Д. Байден знову висловив стурбованість російськими провокаціями та сподівається обговорювати ситуацію з В. Путіним. Ризики такого гамбіту для В. Путіна, якби він справді пішов на вторгнення, були б величезні, вважає Д. Байден. Також про телефонну розмову попередньо домовилися Д. Байден і Президент України **Володимир Зеленський**.

Litvinova, Dasha. Biden, Putin set video call Tuesday as Ukraine tensions grow = [Д. Байден і В. Путін влаштують відеодзвінок, оскільки напруга через Україну зростає] / D. Litvinova // The Associated Press. – New York, 2021. – 05.12. – Режим доступу : <https://apnews.com/article/joe-biden-europe-russia-ukraine-vladimir-putin-83e399de3cd43eee751553aafb543052>.

Президенти **Джо Байден** і **Володимир Путін** проведуть розмову по відео, повідомили Білий дім і Кремль, оскільки напруга між Сполученими Штатами і Росією загострюється через нарощування російських військ на українському кордоні, що розглядається як ознака потенційного вторгнення. Д. Байден буде тиснути на занепокоєння США з приводу російської військової діяльності на кордоні та «підтвердить підтримку Сполученими Штатами суверенітету та територіальної цілісності України», – заявила прес-секретар Білого дому Джен Псакі. В. Путін прийде на дзвінок із власними занепокоєннями та має намір висловити протидію Росії будь-якому кроку щодо прийняття України до військового альянсу НАТО. Але генеральний секретар НАТО Єнс Столтенберг заявив, що Росія не має права голосу щодо планів приєднання інших країн до альянсу. Дипломати США і НАТО кажуть, що будь-яка подібна вимога Росії до Д. Байдена була б невдалою.

Malinowski, Przemysław. Joe Biden ostrzeże Władimira Putina. Konsekwencje za inwazję na Ukrainę = [Джо Байден попередить Володимира Путіна. Наслідки вторгнення в Україну] / P. Malinowski // Rzeczpospolita. – Warsaw, 2021. – 06.12. – Режим доступу : <https://www.rp.pl/polityka/art19172271-joe-biden-ostrzeze-wladimira-putina-konsekwencje-za-inwazje-na-ukraine>.

Президент США **Джо Байден** попередить президента РФ **Володимира Путіна** про

серйозні економічні наслідки, якщо Росія вирішить вторгнутися в Україну. Д. Байден намагається перешкодити В. Путіну почати військові дії проти України після того, як Москва збрала десятки тисяч військових на кордоні з Україною. Високопоставлений чиновник американської адміністрації заявив, що США співпрацюють з європейськими союзниками, щоб дати рішучу відповідь у разі вторгнення. Він оголосив, що США та Європа завдадуть Росії серйозного економічного удару. Значна частина віртуальної зустрічі Д. Байдена з В. Путіним буде присвячена обговоренню жорстких санкцій, які чекають на Росію у разі вторгнення в Україну. Держсекретар США Ентоні Блінкен призначив напередодні телефонну розмову з Президентом України **Володимиром Зеленським**, і Д. Байден планує поговорити з ним після розмови з В. Путіним. Також було оголошено, що США відреагують «позитивно» на прохання європейських союзників збільшити свої збройні сили на тлі загрози Україні.

Burns, Robert. Biden-Putin talks on Ukraine crisis rooted in older dispute = [Переговори Д. Байдена і В. Путіна щодо кризи в Україні вилились в давню суперечку] / R. Burns // The Associated Press. – New York, 2021. – 07.12. – Режим доступу : <https://apnews.com/article/joe-biden-business-europe-russia-ukraine-20ef8d002ce0873f5d43363c931d0043>.

Суперечка щодо статусу України та її приєднання до НАТО буде в центрі відеозустрічі президента США **Джо Байдена** з президентом Росії **Володимиром Путіним**. Адміністрація Д. Байдена вважає, що значне нарощування російських військ поблизу України свідчить про потенційне вторгнення. Росія заперечує будь-який намір вторгнення і каже, що проблеми викликають Вашингтон і Київ. У В. Путіна є свої вимоги: обов'язкове запевнення, що Україна не вступить до НАТО і що західний альянс не буде укріплювати держави поблизу Росії.

Isachenkov, Vladimir. EXPLAINER: What's behind Russia-Ukraine tensions? = [Що стоїть за напруженістю між Росією та Україною?] / V. Isachenkov // The Associated Press. – New York, 2021. – 07.12. – Режим доступу : <https://apnews.com/article/europe-russia-ukraine-vladimir-putin-moscow-1170930d07c3b41d227dbf44b062aa26>.

Українські та західні чиновники стурбовані тим, що нарощування російської армії поблизу України може сигналізувати про плани Москви вторгнутися в Україну. Кремль наполягає, що не має такого наміру, і звинуватив Україну та її західних прихильників у приховуванні власних нібито агресивних задумів. Неясно, чи віщує концентрація російських військ про неминучу атаку. Президент Росії **Володимир Путін** наполягає на західних гарантіях нерозширення НАТО в Україні, і нарощування військ може бути спробою підкріпити цю вимогу. В. Путін із задоволенням відзначив, що попередження Москви нарешті отримали певну силу і викликали «певний стрес» на Заході. Він додав що «треба тримати їх у такому стані якомога довше, щоб їм не спало на думку влаштувати якийсь непотрібний нам конфлікт на наших західних кордонах». Американські чиновники визнали, що наміри Москви неясні, але вказали на минулу поведінку Росії як привід для занепокоєння. Президент США **Джо Байден** пообіцяв зробити «дуже, дуже важким» для В. Путіна напад на Україну, заявивши, що низка нових ініціатив, що надходять від його адміністрації, спрямовані на стримування російської агресії.

Madhani, Aamer. Biden-Putin square off for 2 hours as Ukraine tensions mount = [2 годинна зустріч Байден-Путін на фоні зростання напруженості в Україні] / A. Madhani // The Associated Press. – New York, 2021. – 07.12. – Режим доступу : <https://apnews.com/article/biden-putin-meeting-russia-ukraine-448047649195>.

У захищеному відеодзвінку президент США **Джо Байден** і російський президент **Володимир Путін** зустрілися віч-на-віч та мали бесіду протягом трохи більше двох годин. Президент США попередив Москву, що вторгнення Росії в Україну завдасть величезної шкоди російській економіці. Довгоочікувана розмова між двома лідерами відбулася на тлі зростаючого занепокоєння з боку США та західних союзників загрозою російського вторгнення в Україну. В. Путін прийшов на зустріч, вимагаючи гарантій від Д. Байдена, що військовий альянс НАТО ніколи не розшириться, щоб включити Україну, яка давно прагне до членства. Американці та їхні союзники по НАТО наперед заявили, що прохання В. Путіна приречене на провал. Лише за кілька годин до початку відеозустрічі Байдена-Путіна українські чиновники звинуватили Росію в подальшій ескалації тліючої кризи і створення приводу для потенційного вторгнення.

Bartkiewicz, Artur. Kreml: Format normandzki wystarczający, nie potrzeba w nim USA = [Кремль: Нормандського формату достатньо, йому не потрібні США] / A. Bartkiewicz // Rzeczpospolita. – Warsaw, 2021. – 07.12. – Режим доступу : <https://www.rp.pl/dyplomacja/art19173831-kreml-format-normandzki-wystarczajacy-nie-potrzeba-w-nim-usa>.

Так званого Нормандського формату достатньо, і президент Росії **Володимир Путін** навряд чи запропонує президенту США **Джо Байдену** приєднатися до нього, заявив речник Кремля Дмитро Песков. «Нормандський формат» або «Нормандська четвірка» – це група, що складається з представників України, Франції, Німеччини та Росії, створена з метою припинення конфлікту на Донбасі та остаточного визначення питання про приналежність Криму. Президент США Д. Байден і президент Росії В. Путін запланували відеорозмову, присвячену ситуації навколо України. США, НАТО та Україна насторожують, що Росія збирає великі сили біля кордонів України, що може бути передвісником військового вторгнення Росії в Україну.

Forgey, Quint. Biden warns Putin on call against Ukraine invasion = [Д. Байден застеріг В. Путіна від вторгнення в Україну] / Q. Forgey // POLITICO. – Brussels, 2021. – 07.12. – Режим доступу : <https://www.politico.com/news/2021/12/07/biden-putin-call-ukraine-invasion-523884>.

Президент США **Джо Байден** попередив президента Росії **Володимира Путіна**, що Сполучені Штати та європейські союзники об'єднуються, щоб запровадити «сильні» економічні санкції та інші каральні заходи щодо Росії, якщо вона здійснить вторгнення в Україну. У довгоочікуваному захищеному відеодзвінку Д. Байден «висловив глибоку стурбованість Сполучених Штатів і європейських союзників з приводу ескалації збройних сил Росії, що оточують Україну, і дав чітко зрозуміти, що США та союзники дадуть відповідь сильними економічними та іншими заходами у разі військової ескалації», – йдеться у звіті Білого дому. Д. Байден також «підтвердив свою підтримку суверенітету та територіальної цілісності України та закликав до деескалації та повернення до дипломатії», – йдеться в повідомленні Білого дому. Радник з національної безпеки Д. Салліван

охарактеризував розмову Д. Байдена і В. Путіна як «пряму». «Не було махання пальцями, але президент був кристально чіткий у тому, яка позиція США з усіх цих питань», – сказав Д. Салліван.

Гончаров, Костянтин. Д. Байден та європейські лідери виступили за відновлення «нормандського формату» / К. Гончаров // Deutsche Welle. – Bonn, 2021. – 07.12. – Режим доступу : <https://p.dw.com/p/43uvm>.

Лідери США, Німеччини, Франції, Італії та Великобританії під час телефонної розмови напередодні відеосаміту президентів Сполучених Штатів та Росії **Джо Байдена** та **Володимира Путіна** виступили за поновлення «нормандського формату» для врегулювання ситуації на Донбасі. «Лідери нагадали, що Росії слід відновити переговори з Україною в рамках нормандського формату під егідою Франції та Німеччини», – наголошується у комюніке Єлисейського палацу. Президент США Д. Байден, чинна канцлерка ФРН А. Меркель, прем'єр-міністр Італії М. Драгі, голова уряду Великобританії Б. Джонсон та президент Франції **Емманюель Макрон** наголосили, що дипломатичні зусилля, особливо через «нормандський формат», є єдиним способом для розв'язання конфлікту на Донбасі шляхом виконання Мінських домовленостей, уточнили в Білому домі. Крім того лідери п'яти західних країн висловили занепокоєння нарощуванням російських військ на кордонах України, а також дедалі жорсткішою риторикою з боку Росії та закликали її до деескалації напруженості. Також вони підкреслили свою підтримку територіальної цілісності України.

Гончаров, Костянтин. Д. Байден може призначити посолкою США в Україні Б. Брінк – ЗМІ / К. Гончаров // Deutsche Welle. – Bonn, 2021. – 07.12. – Режим доступу : <https://p.dw.com/p/43wsg>.

Президент США **Джо Байден** може призначити дипломатку Б. Брінк посолкою США в Україні. Остаточне рішення поки не ухвалене. Зазначимо, що посада амбасадора США в Україні є вакантною з моменту відкликання М. Йованович. Відтоді Сполучені Штати в Україні представляють тимчасово повірені. Наразі цю роль виконує К. Квін, до неї посаду обіймав В. Тейлор. Як пише видання, затримка із призначенням Д. Байденом представника країни в Україні «збентежила та розлютила деяких дипломатів-ветеранів». Водночас подібна ситуація стосується не лише України, а й Австралії, Нідерландів, Бельгії, Афганістану та Польщі. Це пов'язують з опозицією республіканців у Сенаті (верхній палаті Конгресу США), який має затвердити кандидатів. Так, наприклад, сенатор-республіканець Т. Круз виступає проти будь-яких кандидатів через незгоду з адміністрацією Д. Байдена щодо газопроводу «Північний потік-2».

Шепелева, Анастасія. Відеосаміт: Д. Байден попередив В. Путіна про наслідки у разі вторгнення в Україну / А. Шепелева // Deutsche Welle. – Bonn, 2021. – 07.12. – Режим доступу : <https://p.dw.com/p/43xOT>.

Президент США **Джо Байден** під час віртуального саміту з президентом РФ **Володимиром Путіним** висловив глибоке занепокоєння Сполучених Штатів і європейських союзників з приводу стягнення російських військ до українських кордонів і попередив про «сильні економічні та інші заходи» у разі військової ескалації в Україні. Про це йдеться у

заяві Білого дому за результатами переговорів. Д. Байден підтвердив свою підтримку суверенітету та територіальної цілісності України й закликав до деескалації, а також до повернення до дипломатії. Крім ситуації навколо України, лідери обговорили стратегічну стабільність, кібербезпеку та спільну роботу над деякими регіональними проблемами такими, як Іран. За результатами розмови президенти доручили своїм командам продовжити взаємодію. У Білому домі наголошують, що США робитимуть це в тісній координації з союзниками та партнерами. Загалом розмова лідерів за допомогою відеозв'язку тривала понад дві години.

Litvinova, Dasha. Kremlin: No date set for more talks after Putin-Biden call = [Кремль: не визначена дата подальших переговорів після розмови Путіна-Байдена] / D. Litvinova // The Associated Press. – New York, 2021. – 08.12. – Режим доступу : <https://apnews.com/article/joe-biden-europe-middle-east-russia-ukraine-a010c200fe1d648694ed5b11aa097511>.

Президент США Джо Байден і президент Росії Володимир Путін домовилися призначити посланців для продовження переговорів з безпеки в Європі у світлі ескалації напруженості через десятки тисяч військових, які Росія зосередила біля кордону з Україною, але Кремль заявив, що неясно, коли переговори будуть продовжені. Д. Байден і В. Путін у режимі відеодзвінка розмовляли більше двох годин. Здається, що розмова не принесла значного прогресу щодо України та нарощування російських військ, за винятком того, що лідери двох країн погодилися назвати посланців для продовження дискусії. «Президенти мали на увазі, що це має відбутися досить швидко», – сказав прес-секретар Кремля Дмитро Песков у відповідь на запитання про наступні кроки Вашингтона та Москви після довгоочікуваної розмови В. Путіна та Д. Байдена. Під час розмови з В. Путіним Д. Байден передав просте повідомлення: знову вторгнетесь в Україну то зіткнетесь з болісними санкціями, які завдадуть величезної шкоди вашій економіці. В. Путін мав власну пряму позицію і сказав президенту США, що «російські війська знаходяться на їхній власній території, і вони нікому не погрожують».

Гончаров, Костянтин. Е. Блінкен запевнив В. Зеленського у непохитній підтримці України з боку США / К. Гончаров // Deutsche Welle. – Bonn, 2021. – 08.12. – Режим доступу : <https://p.dw.com/p/43uq3>.

Державний секретар США Е. Блінкен запевнив главу української держави Володимира Зеленського у непохитній підтримці територіальної цілісності України на тлі російської агресії. Про це повідомляється на сайті Держдепартаменту США за результатами їхньої телефонної розмови. Також вказується, що В. Зеленський та Е. Блінкен перед розмовою президентів США Джо Байдена та Росії Володимира Путіна «погодилися з необхідністю мирного врегулювання конфлікту на Донбасі дипломатичним шляхом, а також повного відновлення суверенітету України над її міжнародно визнаними кордонами, включно з Кримом». Своєю чергою В. Зеленський подякував Е. Блінкену за незмінну підтримку. «Нічого про Україну без України», – написав В. Зеленський в Twitter. Крім того, як вказав міністр закордонних справ України Д. Кулеба, В. Зеленський проведе переговори з президентом США Д. Байденем після його розмови з В. Путіним.

Гончаров, Костянтин. МЗС: Переговори Д. Байдена і В. Путіна знизять напругу на

кордоні з Україною / К. Гончаров // Deutsche Welle. – Bonn, 2021. – 08.12. – Режим доступу : <https://p.dw.com/p/43zRB>.

Міністр закордонних справ України Д. Кулеба переконаний, що переговори президентів США та РФ **Джо Байдена** та **Володимира Путіна** сприяють деескалації ситуації на російсько-українському кордоні. Д. Кулеба вважає, що контакт лідерів США та РФ сприяє «стримуванню та деескалації». Прессекретар міністра Г. Тихий уточнив, що міністр мав на увазі стримування Росії від ворожих дій та деескалації ситуації на кордоні з Україною. «Ми цінуємо вирішальну дипломатичну участь США у зусиллях з повернення Росії за стіл переговорів», – заявив міністр. На його переконання, Путін під час переговорів з Д. Байденом отримав «чіткі та сильні» сигнали щодо ескалації на кордоні з Україною. Д. Кулеба також зазначив, що президенти України та США **Володимир Зеленський** та Д. Байден обговорять подальшу координацію дій щодо стримування Росії та поновлення переговорів в «нормандському форматі» щодо мирного врегулювання ситуації на Донбасі.

Власенко, Вікторія. Що кажуть в Україні про відеосаміт Д. Байдена та В. Путіна / В. Власенко // Deutsche Welle. – Bonn, 2021. – 08.12. – Режим доступу : <https://p.dw.com/p/440kM>.

Переговори президентів США **Джо Байден** та Росії **Володимира Путіна** пройшли на тлі значного зосередження російських військ поблизу українського кордону. Проте повної інформації, про що саме говорили і про що домовилися два лідери, поки що немає. Спілкування Д. Байдена та В. Путіна відбувалося у закритому режимі, а після завершення переговорів президенти не спілкувалися з журналістами. Тому про перебіг перемовин можна дізнатися лише з лаконічних офіційних заяв на сайті Білого дому та Кремля. Американська сторона повідомила, що президент Д. Байден попередив президента В. Путіна про «потужні економічні та інші заходи» у разі російської агресії щодо України. А в Кремлі розповіли, що на переговорах йшлося про «внутрішньоукраїнську кризу» і про те, що президент США говорив про «нібито загрозливий характер пересування російських військ поблизу українських кордонів».

Forgey, Quint. Biden reassures Zelenskyy of U.S. support for Ukraine's sovereignty = [Д. Байден запевнив В. Зеленського у підтримці США суверенітету України] / Q. Forgey // POLITICO. – Brussels, 2021. – 09.12. – Режим доступу : <https://www.politico.com/news/2021/12/09/biden-zelensky-ukraine-524056>.

Президент США **Джо Байден** запевнив Президента України **Володимира Зеленського** у підтримці Сполученими Штатами суверенітету України, оскільки країна готується до потенційного російського вторгнення на її східний кордон. «Президент Д. Байден висловив глибоке занепокоєння Сполучених Штатів і європейських союзників з приводу агресивних дій Росії щодо України та чітко дав зрозуміти, що США та союзники дадуть відповідь рішучими економічними та іншими заходами у разі подальшого військового втручання», – йдеться у повідомленні. Д. Байден також сказав В. Зеленському, що США та їх союзники «віддані принципу «без України ніяких рішень чи дискусій щодо України», повторюючи свої заклики до Росії до деескалації напруженості та обрання дипломатії. «Президент Д. Байден підкреслив готовність Сполучених Штатів брати участь у підтримці заходів зміцнення довіри для просування імплементації Мінських домовленостей, на підтримку «нормандського формату», – також повідомляє Білий дім.

Knickmeyer, Ellen. Biden assures Ukraine's leader of US support to deter Russia = [Д. Байден запевняє лідера України в підтримці США для стримування Росії] / Е. Knickmeyer // The Associated Press. – New York, 2021. – 10.12. – Режим доступу : <https://apnews.com/article/joe-biden-russia-ukraine-europe-vladimir-putin-8193787ec21ca2aded4a37fa325f07b5>.

Президент США **Джо Байден** зв'язався з Президентом України **Володимиром Зеленським**, і Сполучені Штати взяли на себе більш пряму роль у дипломатії між Україною та Росією, що є частиною більш широких зусиль, спрямованих на відмову Росії від дестабілізуючого вторгнення на територію її західного сусіда. Д. Байден зробив свою пропозицію американської дипломатії під час двогодинної онлайн-сесії з президентом Росії **Володимиром Путіним** напередодні. Д. Байден запропонував приєднатися до європейців у переговорах не лише для врегулювання конфлікту на сході України, а й для вирішення більших стратегічних заперечень В. Путіна щодо розширення членства в НАТО та нарощування військового потенціалу все ближче до кордонів Росії. Д. Байден більше години спілкувався телефоном з Президентом України В. Зеленським. Д. Байден запевнив В. Зеленського у підтримці суверенітету та територіальної цілісності України. Він також відновив обіцянку, що США та їх союзники завдадуть Росії економічних санкцій і посилять оборонну допомогу Україні та найближчим до Росії союзникам по НАТО, якщо Росія все-таки вторгнеться в Україну

US will help to end Ukraine conflict with Russia, Biden tells Kyiv = [Байден заявив Києву, що США допоможуть покласти край конфлікту між Україною та Росією] // Euronews. – Lyon, 2021. – 10.12. – Режим доступу : <https://www.euronews.com/2021/12/10/president-joe-biden-speaks-to-ukraine-s-zelenskyy-on-donbas-nato>.

Президент **Джо Байден** розмовляв з українським лідером **Володимиром Зеленським** після відеоконференції з президентом Росії **Володимиром Путіним** під час якої В. Путін висловив занепокоєння щодо заявки України на вступ до НАТО, а Д. Байден припустив, що Вашингтон може приєднатися до Європи, щоб допомогти покласти край територіальній суперечці між двома країнами. В. Зеленський пропонував «чіткі пропозиції щодо розблокування мирного процесу і готовий обговорювати їх у різних форматах». Після розмови із В. Зеленським Д. Байден поінформував керівників дев'яти членів НАТО у Східній Європі. Виступаючи на прес-конференції в Парижі, президент Франції **Емманюель Макрон** захищав французько-німецькі дипломатичні зусилля протягом останніх кількох років за посередництвом між Росією та Україною, але сказав, що вітає контакти Д. Байдена зі своїми європейськими союзниками з цього питання.

Гончаров, Костянтин. Д. Байден пообіцяв В. Зеленському підтримку у разі вторгнення Росії / К. Гончаров // Deutsche Welle. – Bonn, 2021. – 10.12. – Режим доступу : <https://p.dw.com/p/444hT>.

Президент США **Джо Байден** у розмові з Президентом України **Володимиром Зеленським** запевнив у рішучій відповіді США на можливу подальшу військову агресію РФ проти України. Про це йдеться в офіційному повідомленні Білого дому, оприлюдненому за результатами розмови двох лідерів. Зокрема, Д. Байден висловив глибоке занепокоєння

США та європейських союзників агресивними діями Росії щодо України і дав чітко зрозуміти, що «США та наші союзники відповідатимуть рішучими економічними та іншими заходами в разі подальшого військового втручання». Також Д. Байден запевнив В. Зеленського, що США віддані принципу «жодних рішень або дискусій щодо України без України». Лідери США та України закликали Росію знизити напруженість і погодилися з тим, що дипломатія – найкращий спосіб досягти значного прогресу у вирішенні конфлікту на Донбасі. «Президент Д. Байден наголосив на готовності США співпрацювати на підтримку заходів щодо зміцнення довіри для просування виконання мінських домовленостей, на підтримку нормандського формату», – зазначають в Білому домі.

Шепелева, Анастасія. Д. Байден попередив В. Путіна: РФ заплатить жахливу ціну у разі вторгнення в Україну / А. Шепелева // Deutsche Welle. – Bonn, 2021. – 12.12. – Режим доступу : <https://p.dw.com/p/449Ps>.

Президент США **Джо Байден** заявив, що чітко дав зрозуміти президенту Росії **Володимиру Путіну**, що Москва заплатить «жахливу ціну» і стикнеться з руйнівними економічними наслідками, якщо вторгнеться в Україну. «Я абсолютно чітко дав зрозуміти президенту В. Путіну, що якщо він рушить на Україну, економічні наслідки для його економіки будуть руйнівними», – зазначив Д. Байден. Він також сказав, що можливість відправки наземних військ США в Україну у разі російського вторгнення «ніколи не розглядалася», хоча США та НАТО повинні будуть відправити більше сил на східний фланг країн НАТО для посилення їхнього захисту. Крім того, за словами Д. Байдена, він пояснив В. Путіну, що становище Росії у світі «помітно зміниться» у разі вторгнення в Україну.

Crummy, Brianna. Blinken: Biden administration ‘prepared’ to take steps against Russia = [Е. Блінкен: Адміністрація Д. Байдена «готувалася» до кроків проти Росії] / В. Crummy // POLITICO. – Brussels, 2021. – 12.12. – Режим доступу : <https://www.politico.com/news/2021/12/12/blinken-biden-russia-ukraine-524128>.

Держсекретар Е. Блінкен заявив, що запобігти вторгненню Росії в Україну є надзвичайно невідкладним завданням. В ефірі NBC «Знайомство з пресою» Е. Блінкен стверджував, що, хоча може здатися, що попередні зусилля – такі як виключення з G-8, численні санкції та обмеження на імпорт, а також видворення дипломатів, конфіскація активів та звинувачення в кіберзлочинах – мало допомогли зупинити Кремль, цілком ймовірно, що президент Росії **Володимир Путін** завдав би ще більшої шкоди, якби не ці міжнародні зусилля. Він підкреслив, що президент США **Джо Байден** готовий зробити більше. «Те, що президент дуже чітко дав зрозуміти президенту Путіну, те, що я дуже чітко дав зрозуміти міністру закордонних справ С. Лаврову – це те, що ми дивимося і готові робити ті кроки, від яких утрималися в минулому, що матиме серйозні наслідки для Росії», – сказав він.

Toosi, Nahal. Swedish commander: U.S. should add troops in Europe if Russia-Ukraine crisis deepens = [Шведський воєначальник: США повинні посилити війська в Європі, якщо російсько-українська криза поглибитися] / N. Toosi // POLITICO. – Brussels, 2021. – 16.12. – Режим доступу : <https://www.politico.com/news/2021/12/16/swedish-commander-us-troops-russia-ukraine-crisis-525135>.

У разі поглиблення конфлікту між Росією та Україною, Сполучені Штати повинні направити більше військ для посилення своєї військової присутності в Європі, вважає глава збройних сил Швеції. Генерал М. Біден, шведський верховний головнокомандувач зустрівся американськими колегами, включно з генералом М. Міллі, головою Об'єднаного комітету начальників штабів США. Сполучені Штати та їхні європейські союзники попередили **Володимира Путіна**, що Росія зіткнеться з суворими санкціями та іншими покараннями, якщо він спробує ще одне вторгнення, і що вони не будуть коливатися у своїй військовій підтримці України. Однак президент **Джо Байден** вказав, що він не посилатиме американські війська для безпосередньої участі в цій триваючій війні.

Філь, Анна. В. Зеленський і Д. Байден незабаром можуть провести переговори – ЗМІ / А. Філь // Deutsche Welle. – Bonn, 2021. – 30.12. – Режим доступу : <https://p.dw.com/p/44yjZ>.

Президент США **Джо Байден** і Президент України **Володимир Зеленський** незабаром можуть провести телефонні переговори. Про це повідомляє низка ЗМІ з посиланням на представника Ради національної безпеки США. «Можна очікувати, що Д. Байден та В. Зеленський залишатимуться на тісному зв'язку», – цитують американського посадовця видання ЗМІ. Утім, як зазначають, дата телефонного дзвінка поки не визначена. Також представник Ради нацбезпеки США наголосив, що для деескалації кризи зі скупченням російських військ на українському кордоні знадобиться високий рівень взаємодії.

Україна

Spirlet, Thibault. Ukraine's Zelenskiy wants talks with Russia to end Donbass war = [В. Зеленський хоче переговорів з Росією для припинення війни на Донбасі] / T. Spirlet // POLITICO. – Brussels, 2021. – 01.12. – Режим доступу : <https://www.politico.eu/article/ukraines-zelenskiy-not-afraid-of-direct-talks-with-russia-to-stop-donbas-war/>.

Президент України **Володимир Зеленський** закликав Росію почати прямі переговори щодо припинення війни на Донбасі після майже восьми років збройного конфлікту. «Ми повинні сказати правду, що ми не зможемо зупинити війну без прямих переговорів з Росією», – сказав В. Зеленський, звертаючись до українського парламенту. Переговори, спонсоровані Францією та Німеччиною, щодо припинення бойових дій між сусідніми країнами не привели до миру в східному прикордонному регіоні України, де російські сепаратисти захопили контроль над значною частиною сходу України. «Війна на Донбасі триває вже вісім років. Вісім років відтоді, як Росія анексувала Крим», – сказав В. Зеленський. «І я не боюся розповісти про це всім і безпосередньо розмовляти з росіянами. Тому, водночас, я не боюся говорити з ними прямо. Ми не боїмося прямого діалогу».

Zinets, Natalia. We need direct talks with Russia to end war in eastern Ukraine, Zelenskiy says = [Нам потрібні прямі переговори з Росією, щоб припинити війну на сході України, каже В. Зеленський] / N. Zinets // Reuters. – London, 2021. – 01.12. – Режим доступу : <https://www.reuters.com/world/europe/we-need-direct-talks-with-russia-end-war-eastern-ukraine-zelenskiy-says-2021-12-01/>.

Президент України **Володимир Зеленський** заявив, що Україні потрібні прямі переговори з Москвою, щоб припинити війну проти підтримуваних Росією сил на Донбасі.

В. Зеленський виступив у парламенті після того, як Україна закликала НАТО підготувати економічні санкції проти Росії та посилити військову співпрацю з Києвом як спосіб утримати Кремль від нової атаки після нагромадження військ на кордоні. Україна та її союзники по НАТО забили тривогу щодо переміщення російських військ поблизу кордонів України, що викликало занепокоєння, що тліючий конфлікт на сході України може перерости у відкрити війну між двома сусідами.

Bartkiewicz, Artur. Kreml: Chęć odzyskania Krymu przez Ukrainę bezpośrednim zagrożeniem dla Rosji = [Кремль: Бажання України повернути Крим є прямою загрозою для Росії] / A. Bartkiewicz // Rzeczpospolita. – Warsaw, 2021. – 02.12. – Режим доступу : <https://www.rp.pl/dyplomacja/art19159671-kreml-chec-odzyskania-krymu-przez-ukraine-bezposrednim-zagrozeniem-dla-rosji>.

Прессекретар Кремля Дмитро Песков заявив, що слова Президента України **Володимира Зеленського** про повернення Криму є «прямою загрозою» для Росії. Д. Песков також зазначив, що ймовірність вибуху нового конфлікту на сході України залишається високою, і Москва стурбована «агресивною риторикою Києва» та збільшенням інтенсивності дій, які Росія вважає «провокаційними». Протягом кількох днів США, НАТО та Україна висловлюють занепокоєння, що концентрація російських військ біля кордонів України може бути передвісником агресії Росії проти сусіда. Росія збрала біля кордонів України близько 100 тис. вояків.

Ukrainian president, U.S. secretary of state hold talks = [Президент України та Держсекретар США провели переговори] // Xinhua. – Beijing, 2021. – 07.12. – Режим доступу : http://www.news.cn/english/northamerica/2021-12/07/c_1310357281.htm.

Президент України **Володимир Зеленський** і Держсекретар США Е. Блінкен провели телефонну розмову, щоб повідомити один одному свої позиції щодо кризи в Україні, повідомляє пресслужба Президента України. Розмова відбулася напередодні запланованої відеоконференції між президентом США **Джо Байденом** і президентом Росії **Володимиром Путіним**. Очікується, що вони обговорять питання, що стосуються України, та ряд інших питань. Під час переговорів В. Зеленський поінформував Е. Блінкена про ситуацію на українських кордонах. Вони також обговорили питання співпраці Києва та Вашингтона у сфері безпеки. Обидві сторони також домовилися, що Д. Байден проведе телефонну розмову із В. Зеленським після онлайн-зустрічі з В. Путіним.

Шепелева, Анастасія. В. Зеленський про розмову В. Путіна і Д. Байдена: позитивно, що вона відбулася / А. Шепелева // Deutsche Welle. – Bonn, 2021. – 08.12. – Режим доступу : <https://p.dw.com/p/4402q>.

Президент України **Володимир Зеленський** відреагував на переговори лідерів РФ та США. Він зазначив, що позитивним є сам факт їхньої розмови. «Найголовніше те, що ми зараз бачимо, що є особиста реальна реакція і особиста роль президента США **Джо Байдена** у врегулюванні війни на сході нашої держави. Мені здається, що це найголовніше», – сказав В. Зеленський під час брифінгу з прем'єр-міністром Хорватії А. Пленковичем. Президент також додав, що США завжди підтримували Україну, її суверенітет і незалежність. Втім, деталі розмови В. Зеленський буде готовий коментувати вже після переговорів з

американським лідером Д. Байденом. Він уточнив, що розмова пройде у телефонному форматі.

Шепелева, Анастасія. В. Зеленський очікує від ТКГ узгодження перемир'я та обміну полоненими / А. Шепелева // Deutsche Welle. – Bonn, 2021. – 08.12. – Режим доступу : <https://p.dw.com/p/440Lt>.

Президент України **Володимир Зеленський** висловив сподівання що на засіданні Тристоронньої контактної групи з мирного врегулювання ситуації на сході України вирішать питання припинення вогню, обміну утримуваними особами та відкриття контрольно-пропускних пунктів в'їзду-виїзду з непідконтрольними територіями Донецької та Луганської областей. «Відбувається засідання Тристоронньої контактної групи, на якому сьогодні, хотілося би вірити, ми знайдемо вихід із складної ситуації принаймні у трьох питаннях: повернення до режиму припинення вогню, обміну полоненими та відкриття КПВВ», – сказав В. Зеленський під час брифінгу з прем'єр-міністром Хорватії А. Пленковичем. За словами Президента України, контрольно-пропускні пункти з українського боку «повністю готові, всі адмінпослуги – на найвищому європейському рівні», а їхню роботу блокують з тимчасово окупованих територій. «Ми очікуємо, що на тій стороні вони також відкриють КПВВ для можливості людей перетинати цю територію. Особливо наразі, перед Різдвом, перед новорічними святами. Це дуже важливо з точки зору гуманітарної місії», – пояснив В. Зеленський.

Чайковська, Віолетта. Д. Байден розповів В. Зеленському про розмову з В. Путіним / В. Чайковська // Deutsche Welle. – Bonn, 2021. – 09.12. – Режим доступу : <https://p.dw.com/p/444Aq>.

Президенти України та США **Володимир Зеленський** і **Джо Байден** завершили телефонні перемовини, які тривали півтори години. Про це повідомив керівник ОПУ А. Єрмак в ефірі програми «Право на владу». «Це вже стало доброю традицією, що розмови президентів США і України відбуваються в дуже відвертій і дуже прямій атмосфері. Розмова тривала практично півтори години. Президенти розпочали з найважливішого: президент Д. Байден розповів Президенту України В. Зеленському про його саміт з президентом Росії **Володимиром Путіним**», – сказав він. За словами А. Єрмака, Д. Байден попередив В. Путіна про всі наслідки, якщо у Кремлі ухвалять рішення щодо ескалації біля українських кордонів та вторгнення на територію України. «Д. Байден сказав дуже чітко – разом із партнерами готові до безпрецедентних санкцій», – зазначив голова ОПУ.

Zinets, Natalia. Ukrainian president does not exclude referendum on Crimea and Donbass = [Президент України не виключає проведення референдуму щодо Криму та Донбасу] / N. Zinets // Reuters. – London, 2021. – 10.12. – Режим доступу : <https://www.reuters.com/world/europe/ukrainian-president-does-not-exclude-holding-referendum-crimea-donbass-2021-12-10/>.

Президент України **Володимир Зеленський** заявив, що не виключає проведення референдуму щодо майбутнього статусу зруйнованого війною сходу України та анексованого Росією півострова Крим у 2014 році. В. Зеленський не повідомив подробиць, як і коли може бути проведений референдум, але сказав, що це один із варіантів відновлення мирного процесу на сході України та припинення протистояння з сусідньою

Росією. Відносини між Києвом і Москвою розвалилися після того, як Росія анексувала Крим у 2014 році, а підтримувані Москвою сили захопили територію на сході України, яку Київ хоче повернути. За даними Києва, відтоді в боях загинуло близько 14 тисяч людей.

Куницький, Олександр. В. Зеленський: РФ запевнила США, що не буде продовжувати ескалацію / О. Куницький // Deutsche Welle. – Bonn, 2021. – 10.12. – Режим доступу : <https://p.dw.com/p/447KK>.

Російська Федерація запевнила США, що не здійснюватиме подальшої ескалації щодо України. Про це після розмови з президентом США **Джо Байденом** заявив Президент України **Володимир Зеленський** в інтерв'ю телеканалу «1+1». «Меседж, який я отримав від президента США, що Росія запевнила США і весь світ, що вона не збирається продовжувати ескалацію щодо території України», – сказав В. Зеленський. Він зауважив, що наразі це «нехай не великий і не кінцевий, але дуже важливий результат». Також за словами В. Зеленського, Д. Байден запевнив його, що «за спиною» України нічого не вирішуватимуть.

Чайковська, Віолетта. В. Зеленський і Е. Макрон обговорили розблокування «нормандського формату» / В. Чайковська // Deutsche Welle. – Bonn, 2021. – 10.12. – Режим доступу : <https://p.dw.com/p/4460c>.

Президент України **Володимир Зеленський** провів телефонні переговори з президентом Франції **Еммануелем Макроном**. Під час розмови лідери обговорили питання розблокування «нормандського формату» (переговорів України, Росії, Німеччини та Франції задля пошуку мирного вирішення конфлікту на Донбасі). «Поговорив з Е. Макроном про розблокування «нормандського формату» й роботи Тресторонньої контактної групи з мирного врегулювання ситуації на сході України. Узгодили спільні подальші кроки», – написав В. Зеленський у Twitter. Згідно з повідомленням на сайті ОПУ, лідери обговорили безпекову ситуацію на Донбасі та навколо України. «В. Зеленський подякував Франції за своєчасну підтримку нашої держави під час нещодавнього загострення ситуації. Зі свого боку Е. Макрон відзначив виважену позицію України на тлі військової ескалації з боку Росії», – йдеться у ньому.

Шейко, Юрій. В. Зеленський: Санкції потрібні до ескалації з боку Росії, а не після / Ю. Шейко // Deutsche Welle. – Bonn, 2021. – 15.12. – Режим доступу : <https://p.dw.com/p/44Khy>.

Президент України **Володимир Зеленський** вважає, що можливій ескалації збройного конфлікту зможуть запобігти санкції, запроваджені проти Росії на випередження. Про це він заявив під час шостого саміту «Східного партнерства» у Брюсселі. «Щодо санкційної політики скажу відверто: деякі держави, деякі лідери пропонують формат реагування на ймовірну ескалацію з боку РФ після неї. Мені здається, що ми змогли пояснити нашим європейським колегам, що санкційна політика після вже нікого, чесно кажучи, не цікавить. Нашу державу цікавить потужна санкційна політика до ймовірної ескалації – і тоді, мені здається, ймовірної ескалації може й не буде», – зазначив Президент на пресконференції після першого робочого засідання саміту.

Herszenhorn, David. Eastern brinkmanship: Tensions with Russia overshadow summit with ex-Soviet countries = [Східна межа: напруженість у відносинах з Росією затьмарює саміт із колишніми радянськими країнами] / D. Herszenhorn // POLITICO. – Brussels, 2021. – 16.12. – Режим доступу : <https://www.politico.eu/article/eastern-brinkmanship-tensions-with-russia-overshadow-summit-with-ex-soviet-countries/>.

Президент України **Володимир Зеленський** закликав лідерів ЄС ввести превентивні санкції проти Росії як спосіб стримування будь-якого потенційного військового нападу, а не чекати, щоб покарати Москву, поки вона не вживе ворожих дій. В. Зеленський виголосив прохання під час візиту в Брюссель на саміт «Східне партнерство». Його прохання надійшло на тлі великої мобілізації російських військ уздовж українського кордону та погроз ЄС, США та інших західних країн запровадити серйозні економічні санкції щодо Москви, якщо вона почне «військову ескалацію». «Наша держава зацікавлена у сильній санкційній політиці щодо ймовірної ескалації», – сказав В. Зеленський на пресконференції. Президент Єврокомісії У. фон дер Ляєн і президент Ради Ш. Мішель підтвердили готовність ЄС притягнути Росію до відповідальності у разі нової атаки, але не запропонували позитивної реакції на запит Президента України. «Для нас важливо, щоб такі санкції були застосовані до, а не після того, як станеться конфлікт», — сказав В. Зеленський, додавши: «У нас війна триває вже вісім років. Ми розуміємо, що лише якщо санкції будуть застосовані до дати збройного конфлікту, вони можуть стати механізмом запобігання будь-якій можливій ескалації».

Ukrainian president meets French, German leaders = [Президент України зустрівся з лідерами Франції та Німеччини] // Xinhua. – Beijing, 2021. – 16.12. – Режим доступу : http://www.news.cn/english/europe/2021-12/16/c_1310375083.htm.

Президент України **Володимир Зеленський** провів зустрічі з президентом Франції **Еммануелем Макроном** і новим канцлером Німеччини **О. Шольцом** під час шостого саміту Східного партнерства в Брюсселі, повідомляє пресслужба Президента України. На переговорах з Е. Макроном В. Зеленський висловив сподівання, що Франція приділить особливу увагу питанням безпеки України під час шестимісячного головування в Раді Європейського Союзу. Президенти України та Франції також обговорили європейські та євроатлантичні прагнення України, а також актуальні питання українсько-французького співробітництва, зокрема виконання міждержавних угод щодо спільних економічних проєктів. Пізніше того ж дня В. Зеленський зустрівся з О. Шольцом, щоб обговорити двосторонні відносини та енергетичне партнерство між Україною та Німеччиною. В. Зеленський запросив О. Шольца відвідати Україну.

Шепелева, Анастасія. В. Зеленський вимагає превентивних санкцій щодо Росії / А. Шепелева // Deutsche Welle. – Bonn, 2021. – 20.12. – Режим доступу : <https://p.dw.com/p/44a1X>.

Президент України **Володимир Зеленський** вважає необхідним застосування до Росії превентивних санкцій для запобігання посиленню ескалації з її боку. Таку заяву він зробив на брифінгу за результатами саміту Люблінського трикутника (Україна, Польща, Литва) в державній резиденції «Синьогора» в Івано-Франківській області. На думку В. Зеленського, накладання санкцій після нової ескалації вже не матиме значення. «Якщо реакція деяких європейських лідерів і лідерів Альянсу така, що, не дай бог, якщо

Володимир Путін продовжуватиме ескалацію, наприклад в Україну, – то ми потім запровадимо санкції. Що таке потім? І для кого? Хто залишиться і для чого це потрібно?» – зазначив український лідер. За словами В. Зеленського, під час кризи з мігрантами на кордоні між Білоруссю, Польщею і Литвою країни ЄС і НАТО «без зайвих згадок, бюрократичних кроків і слів запровадили серйозні санкції щодо Білорусі». В. Зеленський вважає, що превентивні заходи щодо Росії потрібні не лише Києву, адже «це пов'язано не лише з Україною».

Joly, Josephine. Poland, Lithuania and Ukraine want stronger sanctions against Russia = [Польща, Литва та Україна хочуть жорсткіших санкцій проти Росії] / J. Joly // Euronews. – Lyon, 2021. – 21.12. – Режим доступу : <https://www.euronews.com/2021/12/21/poland-lithuania-and-ukraine-want-stronger-sanctions-against-russia>.

Президент Польщі **Анджей Дуда** та президент Литовської Республіки **Гітанас Науседа** зустрілися з Президентом України **Володимиром Зеленським** на першій президентській тристоронній зустрічі альянсу безпеки «Люблінський трикутник» у Гуті на заході України. А. Дуда і Г. Науседа зібралися, щоб висловити свою підтримку перед тим, що вони назвали «тривалою агресією проти України». У спільній заяві, опублікованій після зустрічі, троє лідерів закликали інших міжнародних лідерів посилити санкції проти Росії. «Наше спільне завдання – стримати загрозу, що походить від Росії, і захистити Європу від агресивної політики Росії», – сказав В. Зеленський. Україна, Польща та Литва сьогодні є авангардом цього стримування. Український лідер закликав до «потужних превентивних дій, потужних серйозних санкцій, щоб виключити будь-яку думку про ескалацію».

Ukrainian president discusses Kiev's EU, NATO aspirations with Polish, Lithuanian leaders = [Український президент обговорює з лідерами Польщі та Литви прагнення Києва до ЄС та НАТО] // Xinhua. – Beijing, 2021. – 21.12. – Режим доступу : http://www.news.cn/english/2021-12/21/c_1310384640.htm.

Президент України **Володимир Зеленський** обговорив прагнення Києва стати членом Європейського Союзу та Організації Північноатлантичного договору з президентом Польщі **Анджеєм Дудою** та президентом Литви **Гітанасом Науседою**. «Сьогодні ми скоординували кроки для підтримки нашої європейської та євроатлантичної інтеграції на наступний рік», – сказав В. Зеленський журналістам після зустрічі в Івано-Франківській області. В. Зеленський повідомив, що лідери трьох країн підписали спільну заяву за підсумками переговорів, в якій йдеться, що Польща та Литва підтримують можливе членство України в ЄС та НАТО. На брифінгу Г. Науседа заявив, що Литва готова допомогти Україні у вступі до НАТО, а А. Дуда наголосив, що міграційна криза та нарощування російських військ біля кордонів України та Польщі є основними викликами для трьох країн. «Ми повинні не тільки зупинити військовий напад на Україну, але й зробити все, щоб запобігти такому нападу», – сказав президент Польщі.

Шепелева, Анастасія. В. Зеленський заявив про 10 кроків реалізації мінських угод / А. Шепелева // Deutsche Welle. – Bonn, 2021. – 21.12. – Режим доступу : <https://p.dw.com/p/44fa5>.

Україна готова виконувати умови мінських домовленостей щодо врегулювання ситуації на Донбасі та виписала 10 кроків з їхньої реалізації, які передала США, Франції,

Німеччині та РФ. Таку заяву зробив Президент України **Володимир Зеленський** на конференції послів України «Дипломатія 30. Стратегія сильної держави». Втім, у чому саме полягають ці 10 кроків, В. Зеленський не уточнив. «Ми відкрито говоримо, що ми готові до діалогу. Нам потрібно, щоб російська сторона сказала, що вони готові. Навіть коли вони говорять про виконання етапів мінських переговорів, ми говоримо, ми готові виконувати», – зауважив Президент. Натомість президент Росії **Володимир Путін** вчоргове звинуватив Україну в невиконанні мінських угод. Під час телефонної розмови з німецьким канцлером О. Шольцем, В. Путін сказав, що «Київ наполегливо ухиляється від виконання своїх зобов'язань за мінськими домовленостями».

Ukrainian president says ready to implement Minsk agreements = [Президент України заявив про готовність виконувати Мінські домовленості] // Xinhua. – Beijing, 2021. – 22.12. – Режим доступу : http://www.news.cn/english/2021-12/22/c_1310386703.htm.

Президент України **Володимир Зеленський** заявив, що Київ готовий до виконання Мінських домовленостей, спрямованих на припинення конфлікту в східному регіоні України на Донбасі. «Ми навіть написали 10 кроків, як це зробити дуже швидко. Це складний документ. Це 10 кроків щодо Нормандського формату та США», – сказав В. Зеленський під час зустрічі з українськими дипломатами в Івано-Франківській області «Київ уже подав план із 10 кроків щодо виконання Мінських домовленостей до США, Франції, Німеччини та Росії», – сказав В. Зеленський. Водночас В. Зеленський висловив готовність вести переговори з президентом Росії **Володимиром Путіним** щодо врегулювання конфлікту на Донбасі.

Франція

Birmingham, Pierre-Paul. Macron says Brexit rules matter of ‘war and peace’ for Ireland amid UK spats = [Е. Макрон каже, що Brexit регулює питання «війни та миру» для Ірландії на тлі британських сварок] / P.-P. Birmingham // POLITICO. – Brussels, 2021. – 01.12. – Режим доступу : <https://www.politico.eu/article/macron-calls-northern-irish-protocol-a-question-of-war-and-peace/>.

Президент Франції **Емманюель Макрон** закликав Великобританію співпрацювати з ЄС для вирішення проблем після Brexit, оскільки він назвав протокол угоди про розлучення щодо Північної Ірландії питанням «війни та миру для Ірландії». «Для нас це екзистенційне питання у двох аспектах», – сказав Е. Макрон про протокол під час зустрічі місцевих та регіональних представників у Комітеті регіонів ЄС. Протокол має на меті захистити єдиний ринок ЄС після Brexit, уникаючи політично чутливого жорсткого кордону між Північною Ірландією, що є частиною Великобританії, та Республікою Ірландія, країною-членом ЄС. Лондон і Брюссель зараз ведуть переговори щодо дії протоколу на тлі політичних суперечок у Північній Ірландії та скарг торговців у Великобританії на його правила. Е. Макрон сказав, що для ЄС екзистенційне питання стосується «цілісності нашого єдиного ринку», а також підкреслив важливість ірландської угоди Страсної п'ятниці 1998 р., яка має на меті принести мир на острові. «Я думаю, що нам не варто гратися з цією темою», – додав він. Е. Макрон закликав Великобританію співпрацювати з ЄС, «будь то над рибальством, чи то над протоколом Північної Ірландії, чи то з питань міграції».

Глуховський, Михайло. ЗМІ: Е. Макрон планує переговори із В. Зеленським і

В. Путіним / М. Глуховський // Deutsche Welle. – Bonn, 2021. – 08.12. – Режим доступу : <https://p.dw.com/p/43zND>.

Президент Франції **Емманюель Макрон** упродовж найближчих кількох днів планує провести телефонну розмову з Президентом України **Володимиром Зеленським** і лідером Росії **Володимиром Путіним**. Про це повідомляє французький телеканал BFMTV з посиланням на джерела у Єлисейському палаці. Передбачається, що спілкування політиків відбудеться за підсумками віртуального саміту між президентом США **Джо Байденом** та В. Путіним. Востаннє Е. Макрон і В. Зеленський спілкувалися під час відеоконференції разом із тодішньою канцлеркою ФРН А. Меркель у жовтні 2021 р. Остання особиста зустріч президентів В. Зеленського, В. Путіна і Е. Макрона відбулася в грудні 2019 р. в рамках «нормандського формату» в Парижі.

von der Burchard, Hans. Macron urges Scholz to ‘invent’ new financial solutions for EU = [Е. Макрон закликає О. Шольца «винайти» нові фінансові рішення для ЄС] / Н. von der Burchard // POLITICO. – Brussels, 2021. – 10.12. – Режим доступу : <https://www.politico.eu/article/macron-urge-scholz-invent-new-financial-solutions-for-eu/>.

Європа повинна створити нові фінансові інструменти, такі як фонд відновлення після коронавірусу, щоб підвищити свій економічний і стратегічний суверенітет, закликав президент Франції **Емманюель Макрон**. Про це Е. Макрон заявив під час розмови з журналістами після своєї першої зустрічі зі щойно приведеним до присяги канцлером Німеччини О. Шольцом, який прибув до Парижу в ході своєї першої закордонної поїздки через два дні після його інавгурації. Обидва лідери пообіцяли використовувати «гнучкість» відповідно до боргових правил ЄС, щоб забезпечити стійке економічне зростання та фінансувати зелений перехід. Але Е. Макрон зробив ще один крок далі, та запропонував створити фонд відновлення після коронавірусу в розмірі 800 млрд євро, згідно з яким країни ЄС вперше погодилися розділити обмежений спільний борговий ризик. «Нам потрібна така ж здатність впроваджувати інновації та винаходити відповідні рішення для супроводу наступного періоду», – сказав Е. Макрон. Він також вказав на необхідність інвестування в європейський суверенітет. «Нам потрібно знайти прагматичні шляхи і хороші домовленості», – підкреслив Е. Макрон.

von der Burchard, Hans. ‘New Caledonia will stay French’: Macron welcomes vote in Pacific territory = [«Нова Каледонія залишиться французькою»: Е. Макрон вітає голосування на тихоокеанській території] / Н. von der Burchard // POLITICO. – Brussels, 2021. – 12.12. – Режим доступу : <https://www.politico.eu/article/new-caledonia-france-emmanuel-macron-vote-pacific-territory/>.

Територія французького тихоокеанського архіпелагу Нова Каледонія переважною більшістю голосів проголосувала за відмову від незалежності на референдумі, який привітав президент **Емманюель Макрон**. Остаточні результати показали, що 96,5 % проголосували за те, щоб залишитися французами, при цьому 3,5 % підтримали незалежність і близько 3 % голосів були недійсними. Результат був затьмарений бойкотом провідних партій, що виступають за незалежність, які стверджували, що пандемія коронавірусу завадила чесному голосуванню. Явка склала лише 44 %. Тим не менш, Е. Макрон сказав, що результат однозначний. «Тому Нова Каледонія залишиться французькою, – сказав він у телевізійному

зверненні. – Чоловіки та жінки Нової Каледонії вирішили залишитися французами, вони зробили вибір».

Momtaz, Rym. Macron in Hungary: No rule of law progress until April = [Е. Макрон в Угорщині: верховенство права не буде прогресувати до квітня 2022 р.] / R. Momtaz // POLITICO. – Brussels, 2021. – 13.12. – Режим доступу : <https://www.politico.eu/article/emmanuel-macron-hungary-rule-of-law-progress/>.

Угорщина не поступиться у протистоянні з ЄС через верховенство права перед загальними виборами у квітні 2022 р., вважає президент Франції **Емманюель Макрон** після зустрічі з прем'єр-міністром В. Орбаном. «У цих питаннях є дуже незначний прогрес, є чітка угорська воля не досягти прогресу в цих питаннях до квітневих виборів», – сказав Е. Макрон під час свого одноденного візиту до Будапешту. Е. Макрон двічі плував Угорщину з Польщею у своїй відповіді на запитання журналістів, але ясно, що він прямо обговорював питання, пов'язані з верховенством права, правами меншин, включаючи права ЛГБТК+, і корупцією в Угорщині під час зустрічі з В. Орбаном один на один. «У нас є розбіжності, які я дуже чітко підтвердив», – заявив Е. Макрон. В. Орбан сказав, що між ним і Е. Макроном часто відбуваються «серйозні дебати», а іноді й «гострі дебати», але йому подобаються аргументи Е. Макрона. «Дебати погані лише тоді, коли в них немає якості; якщо дебати мають якість, це добре».

Macron meets political adversary Orban ahead of France's EU presidency = [Макрон зустрівся з політичним супротивником Орбаном перед головуванням Франції в ЄС] // Euronews. – Lyon, 2021. – 13.12. – Режим доступу : <https://www.euronews.com/2021/12/13/macron-meets-political-adversary-orban-ahead-of-france-s-eu-presidency>.

Президент Франції **Емманюель Макрон** зустрінеться з прем'єр-міністром Угорщини В. Орбаном у Будапешті, сподіваючись заручитися його підтримкою на такі теми, як інвестиції, ядерна енергетика та європейська оборона напередодні головування Франції в Європейському союзі. Це перший візит Е. Макрона до Угорщини після його обрання у 2017 р. та перший візит глави французької держави з 2007 р. Французький лідер візьме участь у зустрічі країн Вишеградської групи – Угорщини, Польщі, Чехії та Словаччини – і зустрінеться віч-на-віч з В. Орбаном, а також з лідерами опозиції країни. Два лідери вже порозумілися, коли Е. Макрон прийняв В. Orbana в жовтні 2019 р., особливо з питань захисту кордонів та необхідності європейської оборони.

Leali, Giorgio. Macron and Draghi jointly call for softer fiscal rules = [Е. Макрон і М. Драгі спільно закликають до м'якших фіскальних правил] / G. Leali // POLITICO. – Brussels, 2021. – 23.12. – Режим доступу : <https://www.politico.eu/article/macron-draghi-eu-softer-fiscal-rules/>.

Франція та Італія офіційно домагаються звільнення стратегічних інвестицій від правил витрат ЄС. Президент Франції **Емманюель Макрон** та прем'єр-міністр Італії М. Драгі закликали ЄС дозволити країнам витрачати більше, коли справа доходить до ключових інвестицій. «Нам потрібно мати більше простору для маневру та достатньо ключових витрат на майбутнє для забезпечення нашого суверенітету», – написали М. Драгі та Е. Макрон у статті, опублікованій у Financial Times. «Так само як правила не можуть заважати нашій реакції на пандемію, так і вони не повинні перешкоджати нам робити всі

необхідні інвестиції», – написали лідери двох країн, зазначивши, що «борги, залучені для фінансування таких інвестицій, які, безсумнівно, приносять користь благополуччю майбутніх поколінь і довгостроковому зростанню, мають сприяти фіскальним правилам, враховуючи, що державні витрати такого роду насправді сприяють стійкості боргу в довгостроковій перспективі».

ЄВРОПЕЙСЬКИЙ СОЮЗ

США

Bayer, Lili. Biden sees if a snub will get Orbán's attention = [Д. Байден дивиться, чи приверне зневага увагу В. Орбана] / L. Bayer // POLITICO. – Brussels, 2021. – 09.12. – Режим доступу : <https://www.politico.eu/article/joe-biden-viktor-orban-hungary-democracy-summit-snub/>.

Сполучені Штати намагаються ізолювати В. Орбана. Але прем'єр-міністр Угорщини можливо занадто шахрай, щоб його це турбувало. Президент США **Джо Байден** збере лідерів із понад 100 країн на віртуальному «Саміті за демократію». Він запросив порушника закону Польщу. Він запросив Сербію, незважаючи на деякі сумнівні демократичні повноваження. Він запросив усіх членів ЄС, крім одного. Це була Угорщина. Висока зневага не обов'язково є несподіванкою – В. Орбан роками стикався з міжнародними доганами за те, що він закривав рота ЗМІ, втручався в судову владу та підривав права ЛГБТК+. І це на додачу до теплих стосунків, які В. Орбан налагодив з Москвою та Пекіном, що викликає тривогу союзників Угорщини по НАТО. Хоча це рішення висвітлює репутацію Угорщини, навіть деякі критики прем'єр-міністра задаються питанням, чи це не підсилює політичні скарги В. Орбана на несправедливе ставлення. Між тим, інші ставлять під сумнів, чи це дійсно важливо для В. Орбана, враховуючи, наскільки він уже відійшов від політичного мейнстріму.

Шепелева, Анастасія. Канцлер ФРН і президент США обговорили ситуацію біля кордонів України / А. Шепелева // Deutsche Welle. – Bonn, 2021. – 11.12. – Режим доступу : <https://p.dw.com/p/447f3>.

Федеральний канцлер Німеччини О. Шольц вперше після затвердження на посаді провів телефонні переговори з президентом США **Джо Байденом**. Президент США привітав О. Шольца з призначенням, повідомив офіційний представник уряду ФРН Ш. Гебештрайт. За його словами, лідери двох країн підтвердили тісні зв'язки між Німеччиною та США. О. Шольц і Д. Байден зійшлися на думці, що трансатлантична дружба є неодмінною умовою для подолання поточних та майбутніх викликів.

Україна

Sanctions needed before any Russian invasion, says Ukrainian president = [Президент України заявив, що санкції необхідні перед можливим російським вторгненням] // Euronews. – Lyon, 2021. – 15.12. – Режим доступу : <https://www.euronews.com/2021/12/15/sanctions-needed-before-any-russian-invasion-says-ukrainian-president>.

Президент України **Володимир Зеленський** виступив після зустрічі європейських лідерів із учасниками Східного партнерства – Україною, Грузією, Молдовою, Вірменією та Азербайджаном. «Мені вдалося пояснити нашим європейським колегам, що для нас важливо, щоб санкції застосовувалися до, а не після початку будь-якого конфлікту», – сказав В. Зеленський. На першій з 2017 року зустрічі між усіма сторонами, лідери ЄС

намагалися відродити свої стосунки із п'ятьма колишніми радянськими республіками. Перед самітом відбулася низка двосторонніх зустрічей, переважно з Президентом України В. Зеленським, оскільки російські війська продовжували нарощувати свої сили на кордоні з Україною. Лідери ЄС хотіли продемонструвати чітку підтримку територіальної цілісності Києва.

Франція

Six takeaways as Macron unveils priorities of French EU presidency = [Макрон розкриває пріоритети головування Франції в ЄС] // Euronews. – Lyon, 2021. – 09.12. – Режим доступу : <https://www.euronews.com/2021/12/09/watch-live-macron-to-unveil-priorities-of-french-eu-presidency>.

Майбутнє головування Франції в ЄС збігається із президентськими виборами в країні. Як у європейських столицях, так і вдома, президент Франції **Емманюель Макрон** зіткнувся з критикою за те, що відклав головування Франції в ЄС, що може поставити його у скрутне становище, якщо він проводитиме кампанію з переобрання. На пресконференції він сказав, що «Франція залишиться Францією» незалежно від того, хто переможе на виборах, і пообіцяв, що правитиме «до останніх хвилин свого терміну». Хоча багато хто очікує, що він балотуватиметься, Е. Макрон ще офіційно про це не оголосив. Проевропейський лідер зможе використати своє президентство, щоб вплинути на рішення блоку з 27 країн, проте складний та узгоджений процес ухвалення рішень ЄС може зіграти проти нього та дати мало конкретних результатів до квітневих виборів.

Corbet, Sylvie. Macron unveils EU agenda before French presidential race = [Е. Макрон оприлюднив порядок денний ЄС перед президентською гонкою у Франції] / S. Corbet // The Associated Press. – New York, 2021. – 09.12. – Режим доступу : <https://apnews.com/article/business-france-elections-paris-presidential-elections-4c526533eded48676360f8ab88615183>.

Президент Франції **Емманюель Макрон** пообіцяв працювати над тим, щоб зробити ЄС «більш потужним» у світі, оскільки Франція ось-ось почне головування в Європейському Союзі за ротацією, термін перебування на якому збігається з президентськими виборами в країні і може поставити його в складне становище, якщо він не перебереться на другий термін. Очікується, що Е. Макрон буде брати участь у двох турах виборів у квітні, а черга Франції на ротаційному шестимісячному головуванні в Європейській раді почнеться 1 січня. Під час прес-конференції в Парижі Е. Макрон сказав, що Європейці хочуть отримати... потужну Європу у світі, «повністю суверенну, вільну робити свій вибір і господарювати власною долею». Президентство Франції в ЄС буде працювати над просуванням «європейської моделі зростання», яка дозволить ЄС створювати багатство та робочі місця, водночас зберігаючи високі соціальні та кліматичні стандарти, вважає політик.

Crespo, María. Macron presenta las prioridades de la presidencia semestral de la UE y anuncia una reforma de Schengen = [Макрон представив пріоритети піврічного головування в ЄС і анонсував реформу Шенгенської зони] / M. Crespo // El Mundo. – Madrid, 2021. – 09.12. – Режим доступу : <https://www.elmundo.es/internacional/2021/12/09/61b20752e4d4d83e478b45d4.html>.

Франція з 1 січня головуватиме в Європейському Союзі, а через чотири місяці там

відбудуться президентські вибори. Тобто з приходом нового року **Емманюель Макрон** – усі припускають, що він захоче переобрання, хоча ще не зробив офіційного оголошення – водночас буде кандидатом у президенти та головою Ради ЄС. Е. Макрон оголосив свої пріоритети: Європа націй, діалогу та обміну. Крім того, він заявив, що прагне реформувати Шенгенську зону для кращого захисту зовнішніх кордонів Європейського Союзу. «Європа повинна мати можливість контролювати свої кордони», – сказав Е. Макрон.

Crespo, María. Macron llama a «reorganizar» la política de la Unión Europea sobre migración = [Е. Макрон закликає до «реорганізації» міграційної політики Європейського Союзу] / М. Crespo // *El Mundo*. – Madrid, 2021. – 13.12. – Режим доступу : <https://www.elmundo.es/internacional/2021/12/13/61b7860121efa07b6f8b45c0.html>.

Президенту Франції **Емманюелю Макрону** потрібен новий наратив, щоб нейтралізувати своїх ультраправих суперників у боротьбі на президентських виборах у квітні наступного року, і він почав використовувати його в Будапешті разом із прем'єр-міністром Угорщини **Віктором Орбаном**. Проблемою була міграція, кістка, яку французький президент, здається, зараз готовий перегризати разом з Угорщиною та її партнерами, які називаються Вишеградською групою. «У минулому у нас були розбіжності щодо міграційної політики та політики щодо біженців, але нинішня ситуація на кордоні між Білоруссю та Польщею має такий характер, що змушує нас думати про реорганізацію, щоб запобігти міграційним потокам і як краще зміцнити наші кордони», – сказав Е. Макрон на пресконференції з В. Орбаном.

МІЖНАРОДНА СПІВПРАЦЯ

Іран

Iran is serious in nuclear talks with world powers – president = [Іран серйозно веде ядерні переговори зі світовими державами – президент] // *Reuters*. – London, 2021. – 11.12. – Режим доступу : <https://www.reuters.com/world/iran-is-serious-nuclear-talks-with-world-powers-president-2021-12-11/>.

В австрійській столиці проходять непрямі американо-іранські переговори щодо відновлення ядерної угоди з Іраном. Дипломати з Франції, Великобританії, Німеччини, Росії та Китаю курсують між двома сторонами, оскільки Тегеран відмовляється від прямого контакту з Вашингтоном. Президент Ірану **Ібрагім Райсі** заявив, що Тегеран серйозно ставиться до ядерних переговорів зі світовими державами у Відні, а його головний переговорник заявив, що важливі розбіжності ще залишаються. Європейське джерело на умовах анонімності припустило, що Іран погодився продовжити переговори з того місця, де вони зупинилися в червні. Іранські чиновники це спростували.

Сербія

Albania, North Macedonia and Serbia hold talks at Open Balkan Summit = [Албанія, Північна Македонія та Сербія проводять переговори на Відкритому Балканському саміті] // *Euronews*. – Lyon, 2021. – 22.12. – Режим доступу : <https://www.euronews.com/2021/12/22/albania-north-macedonia-and-serbia-hold-talks-at-open-balkan-summit>.

Лідери Албанії, Північної Македонії та Сербії зустрілися, щоб обговорити та узгодити подальший розвиток своєї ініціативи «Відкриті Балкани» щодо розвитку політичних та економічних зв'язків. Саміт «Відкриті Балкани» є частиною співробітництва

у рамках Берлінського процесу, ініційованого Німеччиною та Францією з метою сприяння її регіональному розвитку. Прем'єр-міністр Албанії Е. Рама провів дводенну зустріч в албанській столиці з президентом Сербії **Александаром Вучичем** та прем'єр-міністром Північної Македонії З. Заєвим. Міністри, які їх супроводжували, підписали угоди про ринок праці, електронну ідентифікацію, агроветеринарну співпрацю та зняття нетарифних бар'єрів для підприємств, від яких, за словами Е. Рами, «десятки тисяч людей дуже скоро отримають прямий прибуток».

США

Toosi, Nahal. Biden's Summit for Democracy gets under autocrats' skins = [Саміт Д. Байдена за демократію потрапляє під шкуру автократів] / N. Toosi // POLITICO. – Brussels, 2021. – 07.12. – Режим доступу : <https://www.politico.com/news/2021/12/07/biden-democracy-summit-523850>.

Помічники президента США **Джо Байдена** кажуть, що вони підходять до саміту з покірністю. На головному веб-сайті адміністрація повідомляє, що захід «продемонструє одну з унікальних сильних сторін демократії: здатність визнавати її недоліки і протистояти їм відкрито та прозоро». Рішення провести саміт і запросити понад 100 урядів засмутило деяких, що залишилися поза увагою, що є свідченням глобального впливу, яким Сполучені Штати продовжують володіти. У нещодавній спільній статті посли Росії та Китаю в Сполучених Штатах розкритикували саміт як продукт американської «ментальності холодної війни» і попередили, що він «розпалить ідеологічне протистояння та розкол у світі, створюючи нові «роздільні лінії».

Mascaro, Lisa. Can democracy still deliver? Biden convening global summit = [Чи може демократія все ще вигравати? Д. Байден скликає глобальний саміт] / L. Mascaro // The Associated Press. – New York, 2021. – 09.12. – Режим доступу : <https://apnews.com/article/joe-biden-elections-voting-rights-misinformation-democracy-dab61d6637fb858d84daa33a4f97ec48>.

Президент США **Джо Байден** скликає світових лідерів, щоб проголосити сильні нові зобов'язання демократії, зосереджуючись на деяких найважчих загрозах демократичним традиціям. Президент США, оголошуючи саміт демократії, визначив його завданням показати світову демократію, яка все ще може працювати, на прикладі нації, яка вважається блискучим прикладом успішності демократії, але сьогодні розглядається різними заходами зворотним прикладом. Атака на Капітолій залишила багато питань. Америка повинна стати кращою, наполягають критики в США та за кордоном.

Hemon, Aleksandar. Democracy is in trouble, and Biden's summit is not going to fix it = [Демократія в біді, і саміт Д. Байдена це не вирішить] / A. Hemon // POLITICO. – Brussels, 2021. – 09.12. – Режим доступу : <https://www.politico.eu/article/joe-biden-democracy-summit-europe-balkans-summit-for-democracy/>.

Схвалений керівниками президентської кампанії **Джо Байдена** на початку, «Саміт за демократію» мав бути відносно безпечним заходом. Колись республіканці, а також демократи погодилися, що демократичні країни повинні працювати разом, щоб забезпечити міжнародні суспільні блага. Колишній президент Білл Клінтон, держсекретарі М. Олбрайт і Г. Клінтон, а також сенатор Д. Маккейн висловили інтерес до подібної «ліги» чи «спільноти» демократій, як і деякі радники з зовнішньої політики колишнього президента

Барак Обама. Навіть сенатор Б. Сандерс виступав за «глобальний демократичний рух». І все ж саміт Д. Байдена зараз стикається з критикою з усіх боків, особливо коли йдеться про те, кого запросили. Боснія і Герцеговина не входить до цього саміту. Це єдина держава Західних Балкан, яку викреслили зі списку, а такі країни, як Сербія та Хорватія, які наполегливо боролися за сегрегацію в Боснії, вітали. Можливо, їхні делегати разом із представниками «відступників» Польщі та Філіппін тепер зможуть розповісти нам, що насправді означає демократія. Критично, що навіть у господаря саміту вдома багато проблем. Зрештою, зібрання відбувається в той час, коли саме американське праве крило глибоко розділене щодо переваг ліберальної демократії. Багато консерваторів вважають, що багаторасова, мультикультурна національна ідентичність Америки – це ще одна ілюзія, яку потрібно розвіяти, а Конституція – оптична перешкода, яку потрібно подолати.

Madhani, Aamer. Biden says hard work ahead to bolster democracies = [Д. Байден каже про важку роботу по підтримці демократії] / A. Madhani // The Associated Press. – New York, 2021. – 11.12. – Режим доступу : <https://apnews.com/article/joe-biden-europe-elections-media-voting-rights-85d99ee88c6122f21e55d5727eb20e13>.

Президент США **Джо Байден** закрит дводенний «Саміт демократії», захід, що був більше початком глобальної розмови про те, як найкраще припинити відступ, ніж негайним результатом або розширенням досягнення демократії. Д. Байден та світові лідери оголосили ініціативи спрямовані на посилення цілісності виборів, незалежності ЗМІ та інших досягнень демократії, про які президент США сказав «насіння для родючої землі демократій цвіте по всьому світу». Д. Байден пообіцяв, що США витратять до 424 мільйонів доларів у наступному році по всьому світу, щоб підтримувати незалежні ЗМІ, антикорупційні роботи тощо. Але президент США також визнав, що шлях вперед для демократій буде важким в умовах зростання авторитаризму по всьому світу. «Ми знаємо, яка важка робота очікує нас попереду. Але ми також знаємо, що ми готові до виклику», – сказав Д. Байден закриваючи віртуальну зустріч.

МІЖНАРОДНЕ ЕКОНОМІЧНЕ СПІВРОБІТНИЦТВО

Білорусь

Belarusian president signs directive on deepening ties with China = [Президент Білорусі підписав директиву про поглиблення зв'язків з Китаєм] // Xinhua. – Beijing, 2021. – 04.12. – Режим доступу : http://www.news.cn/english/2021-12/04/c_1310350601.htm.

Президент Білорусі **Олександр Лукашенко** підписав директиву про розвиток відносин між Білоруссю та Китаєм. Як повідомляє пресслужба президента, документ спрямований на подальше поглиблення стратегічного партнерства двох країн у широкому спектрі напрямів у 2021-2025 рр. Директива визначає першочергові завдання на найближче майбутнє: зміцнення співпраці в політичній сфері, збереження цінностей дружби та взаємопідтримки, розбудова торговельно-економічної, фінансової та інвестиційної співпраці, реалізація ініціативи «Один пояс, один шлях».

НАТО

Росія

Isachenkov, Vladimir. Putin demands NATO guarantees not to expand eastward = [В. Путін вимагає гарантій НАТО не розширюватися на схід] / V. Isachenkov // The Associated Press. –

New York, 2021. – 01.12. – Режим доступу : <https://apnews.com/article/business-russia-ukraine-moscow-sergey-lavrov-90d7347e8f25bea1ddb2c7b3dc1687c0>.

Президент Росії **Володимир Путін** заявив, що Москва буде шукати гарантій Заходу, які виключатимуть будь-яке подальше розширення НАТО та розгортання зброї поблизу кордонів його країни, сувора вимога, яка виникає на тлі побоювань російського вторгнення в Україну. Українські та західні чиновники стурбовані скупченням російських військ поблизу України, заявляючи, що це може сигналізувати про намір Москви здійснити напад. Російські дипломати відповіли, що Росія стурбована нарощуванням військових сил України поблизу зони сепаратистського конфлікту в східній частині країни. Держсекретар США Ентоні Блінкен, зазначивши, що В. Путін може швидко віддати наказ про вторгнення в Україну, і попередив, що Вашингтон готовий запровадити жорсткі санкції проти Росії, якщо він це зробить. Виступаючи в Кремлі на церемонії отримання вірчих грамот від іноземних послів, В. Путін наголосив, що Росія буде вимагати «надійних і довгострокових гарантій безпеки».

Шепелева, Анастасія. В. Зеленський хоче чіткої перспективи від НАТО в 2022 р. / А. Шепелева // Deutsche Welle. – Bonn, 2021. – 21.12. – Режим доступу : <https://p.dw.com/p/44dkK>.

Україна хоче у 2022 р. отримати «дуже чітку перспективу» від НАТО. Таку заяву зробив Президент України **Володимир Зеленський** під час виступу на щорічній конференції послів України «Дипломатія 30. Стратегія сильної держави» в Гуті. «Всі ми не можемо сьогодні прийняти тезу, яка також дуже популярна, про ЄС через 30 років, а НАТО – колись там, через років 50. Це демотивує всіх і уповільнює. Для швидкого руху ми не маємо марнувати час на якісь другорядні речі», – зазначив Президент. Натомість він додав, що Україна прагне «якомога скоріше» розблокувати мирне врегулювання війни на Донбасі, повернути окупований Крим, вступити до ЄС «найближчими роками» і отримати «дуже чітку часову перспективу від НАТО» у 2022 р. Аби досягти поставленої мети, на думку В. Зеленського, українська зовнішня політика потребує швидкості, креативності та амбітності. Як успішний приклад він навів декларації на підтримку європейської перспективи України, які вже підписали сім країн-членів ЄС. В. Зеленський закликав дипломатів «не чекати, поки хтось розв'яже наші проблеми за нас, а щоденно шукати й пропонувати нові механізми».

ПІВДЕННА АМЕРИКА

Венесуела

Lozano, Daniel. Maduro apuesta por la integración económica de Cuba, Nicaragua, Bolivia y Venezuela = [Н. Мадуро робить ставку на економічну інтеграцію Куби, Нікарагуа, Болівії та Венесуели] / D. Lozano // El Mundo. – Madrid, 2021. – 14.12. – Режим доступу : <https://www.elmundo.es/internacional/2021/12/14/61b8e113e4d4d8bc738b459a.html>.

Американські революціонери відзначили в Гавані сімнадцяту річницю заснування Боліварського альянсу народів Америки (ALBA). XX Саміт ALBA відбувається через кілька днів після Саміту демократії, організованого Джо Байденом, на який були запрошені ті, хто сьогодні стикається з існуючими диктатурами регіону. Як наголосив президент Венесуели **Ніколас Мадуро**, торгові угоди, підписані на XX Саміті ALBA, будуть спрямовані на побудову спільної схеми виробництва харчових продуктів на додаток до нових інвестицій у нафтову промисловість.

Еквадор

Ecuador, Colombia extend land border closure until mid-December = [Еквадор і Колумбія продовжили закриття сухопутного кордону до середини грудня] // Reuters. – London, 2021. – 01.12. – Режим доступу : <https://www.reuters.com/article/idUSL1N2SM17F>.

Президенти обох країн повідомили, що Колумбія та Еквадор відкладають заплановане відкриття свого сухопутного кордону до 15 грудня у відповідь на новий штам коронавірусу Omicron. «Це рішення є відповіддю на епідеміологічну ситуацію в країні і є необхідним для гарантування добробуту населення», – заявила пресслужба президента Еквадору **Гільєрмо Ласо**. Президент Колумбії **Іван Дукє Маркес** заявив у Twitter, що цей захід посилить співпрацю двох країн у сфері охорони здоров'я.

ІМІДЖ ПРЕЗИДЕНТА

АРГЕНТИНА

Fest, Sebastián. Procesan, embargan e impiden salir de Argentina a Mauricio Macri, acusado de espionaje a familiares del submarino hundido en 2017 = [Маурісіо Макрі не дають залишити Аргентину через звинувачення у шпигунстві за родичами затопленого в 2017 році підводного човна] / S. Fest // El Mundo. – Madrid, 2021. – 01.12. – Режим доступу : <https://www.elmundo.es/internacional/2021/12/01/61a7ec8cfdddf6a958b458e.html>.

Колишньому президенту Аргентини **Маурісіо Макрі** було пред'явлено звинувачення у незаконному стеженні за родичами екіпажу затопленого підводного човна San Juan. Як вважає Аргентинський суддя Марін Бава, М. Макрі порушив закони країни про розвідку, зажадавши досьє на сім'ї жертв. Суддя також постановив накласти арешт на активи ексглави держави на загальну суму в 100 млн песо і заборонив М. Макрі залишати країну. В даний час колишній президент знаходиться в Чилі. Відповідно, заборона почне діяти після його повернення. Сам експрезидент Аргентини відкидає звинувачення. На думку колишнього глави держави, вони є політично вмотивованими. «Я ні за ким не шпигував, я ніколи не наказував (нікому) в моєму уряді шпигувати за ким-небудь», – наголошує М. Макрі.

ГРЕЦІЯ

Former Greek president Karolos Papoulias dies at 92 = [Колишній президент Греції Каролос Папуліас помер у віці 92 років] // Reuters. – London, 2021. – 26.12. – Режим доступу : <https://www.reuters.com/world/europe/former-greek-president-karolos-papoulias-dies-92-2021-12-26/>.

Колишній президент Греції **Каролос Папуліас**, який відбув два терміни з 2005 по 2015 рік, помер у віці 92 років. К. Папуліас, який також був міністром закордонних справ у 1985-89 та 1993-96 роках, був високопоставленим членом соціалістичної партії PASOK і близьким соратником її покійного лідера та колишнього прем'єр-міністра Андреаса Папандреу. Президент **Катерина Сакелларопулу** віддала належне К. Папуліасу за його роль в опорі нацистській окупації під час Другої світової війни та проти грецької військової хунти 1967-74 років. «Його участь у національному опорі та боротьбі проти диктатури... відображала його безперервну відданість ідеалам свободи та справедливості, які він захищав протягом усього свого життя», – сказала К. Сакелларопулу.

ГРУЗІЯ

Georgia's ex-president Saakashvili needs treatment abroad, doctor says = [Експрезидент Грузії М. Саакашвілі потребує лікування за кордоном, каже лікар] // Reuters. – London, 2021. – 12.12. – Режим доступу : <https://www.reuters.com/world/europe/georgias-ex-president-saakashvili-needs-treatment-abroad-doctor-says-2021-12-12/>.

Колишній президент Грузії **Міхеїл Саакашвілі** потребує спеціалізованого лікування за кордоном, заявив лікар уповноваженого з прав людини Грузії, через кілька тижнів після того, як М. Саакашвілі припинив 50-денне голодування у в'язниці. М. Саакашвілі погодився припинити голодування 20 листопада, завершивши акцію протесту, яка підняла політичну напруженість у колишній радянській республіці та викликала занепокоєння з боку Сполучених Штатів. У листопаді комісар з прав людини Грузії заявив, що М. Саакашвілі

необхідно перевести в реанімацію, щоб уникнути ризику серцевої недостатності, внутрішньої кровотечі та коми.

М'ЯНМА

Detained Myanmar president, state counsellor's sentences reduced to 2 yrs = [Строк ув'язнення колишнім президенту та державній радниці М'янми скоротили до 2 років] // Xinhua. – Beijing, 2021. – 07.12. – Режим доступу : http://www.news.cn/english/2021-12/07/c_1310355420.htm.

Чотири роки ув'язнення президенту М'янми **Він М'їну** і державній радниці Аун Сан Су Чжі були скорочені до двох років відповідно до розділу 401 (1) Кримінально-процесуального кодексу, повідомляють державні ЗМІ. Згідно з повідомленням, В. М'їн і Аун Сан Су Чжі продовжуватимуть утримуватися у невідомих місцях. В. М'їн та Аун Сан Су Чжі були засуджені до чотирьох років ув'язнення, оскільки були визнані винними за звинуваченням у підбурюванні відповідно до розділу 505 (b) Кримінального кодексу та у порушенні Закону про ліквідацію стихійних лих.

ПАНАМА

Another son of ex-Panama president pleads guilty to U.S. money laundering charge = [Ще один син експрезидента Панами визнав себе винним у відмиванні грошей у США] // Reuters. – London, 2021. – 15.12. – Режим доступу : <https://www.reuters.com/legal/government/another-son-ex-panama-president-pleads-guilty-us-money-laundering-charge-2021-12-14/>.

Син колишнього президента Панами **Рікардо Мартінееллі** визнав себе винним за звинуваченням у відмиванні грошей у США, пов'язаному з бразильською будівельною фірмою Odebrecht, і став другим з його дітей, які визнали свої правопорушення. 42-річний Рікардо Мартінееллі, який носить те саме ім'я, що і його батько, заявив про провину у федеральному суді в Брукліні, після того, як був екстрадований до Сполучених Штатів з Гватемали. Він визнав себе винним за звинуваченням у змові з метою відмивання грошей. Він визнав провину після того, як його молодший брат, 39-річний Луїс Енріке Мартінееллі, визнав себе винним за тим самим звинуваченням на початку цього місяця. Міністерство юстиції США стверджує, що брати були посередниками у виплаті приблизно 28 млн дол. хабара від Odebrecht панамському чиновнику, коли їхній батько був президентом у 2009-2014 роках.

ПІВДЕННА КОРЕЯ

Нинько, Дар'я. Південна Корея помилувала засуджену за корупцію експрезидентку Пак Кин Хе / Д. Нинько // Deutsche Welle. – Bonn, 2021. – 24.12. – Режим доступу : <https://p.dw.com/p/44ni2>.

Міністерство юстиції Південної Кореї повідомило, що колишня президентка країни **Пак Кин Хе**, засуджена за корупцію до багаторічного ув'язнення помилувана. Як повідомив, очільник відомства Пак Б. К., таке рішення було ухвалене задля того, щоб «зцілити соціальні конфлікти та відновити місцеву громаду». «Ми повинні перейти в нову еру, подолавши болі минулого. Настав час сміливо об'єднати всі наші сили для майбутнього, а не воювати одне проти одного», – заявив президент Південної Кореї **Мун Чже Ін** у заяві. Крім того, за його словами, при ухваленні рішення влада врахувала і погіршення стану здоров'я Пак Кин Хе після майже 5 років ув'язнення. Водночас ще один

засуджений за корупцію експрезидент Південної Кореї – **Лі Мьон Бак** – залишається за ґратами.

Park Geun-hye: South Korea's ex-president granted government pardon = [Пак Кин Хе: експрезидентка Південної Кореї помилувана урядом] // BBC. – London, 2021. – 24.12. – Режим доступу : <https://www.bbc.com/news/world-asia-59777757>.

Президент Південної Кореї **Мун Чже Ін** помилував колишню президентку **Пак Кин Хе**, яка відбула 22 роки в'язниці за масштабний корупційний скандал. 69-річну жінку засудили за зловживання владою у 2018 році після того, як їй було оголошено імпичмент за рік до цього. Вона була першим демократично обраним лідером країни, яку примусили піти з посади. Цього року П. Кин Хе тричі госпіталізували через хронічний біль у плечі та попереку.

ПІВДЕННО-АФРИКАНСЬКА РЕСПУБЛІКА

South Africa's Ramaphosa has COVID-19 but symptoms mild, presidency says = [М. С. Рамафоса з Південної Африки хворіє на COVID-19, але симптоми легкі, кажуть в ОП] // Reuters. – London, 2021. – 13.12. – Режим доступу : <https://www.reuters.com/world/africa/south-africas-ramaphosa-has-covid-19-symptoms-mild-presidency-says-2021-12-12/>.

У 69-річного президента Південно-Африканської Республіки **Матамели Сиріла Рамафоси** виявили COVID-19, хоча у нього проявляються лише легкі симптоми, повідомили в офісі президента. «Президент почав відчувати себе погано після Державної меморіальної панахиди на честь колишнього президента **Фредеріка Віллема де Клерка** в Кейптауні», – йдеться у повідомленні. На поминальній службі М. С. Рамафоса в масці виголосив панегірик останньому лідеру уряду білої меншини Південної Африки. «Президент, який повністю вакцинований, перебуває на самоізоляції в Кейптауні і делегував усі обов'язки заступнику президента **Девіду Мабузі** на наступний тиждень», – додали в ОП.

Jacob Zuma: South African court orders ex-president back to jail = [Джейкоб Зума: Південноафриканський суд повернув експрезидента до в'язниці] // BBC. – London, 2021. – 14.12. – Режим доступу : <https://www.bbc.com/news/world-africa-59665825>.

Південноафриканський суд постановив повернути колишнього президента країни **Джейкоба Зуму** до в'язниці, назвавши його умовно-дострокове звільнення за медичною вимогою «незаконним». Суд Преторії постановив, що час, який він провів поза в'язниці, не слід зараховувати до його 15-місячного ув'язнення. Д. Зума був звільнений 5 вересня через невідомий стан здоров'я.

Medical parole placement for former S. African President Jacob Zuma unlawful: court = [Умовно-дострокове звільнення колишнього президента ПАР Д. Зуми незаконне: суд] // Xinhua. – Beijing, 2021. – 15.12. – Режим доступу : http://www.news.cn/english/africa/2021-12/15/c_1310374926.htm.

Високий суд ПАР постановив, що рішення колишнього Національного комісара виправної служби **А. Фрейзера** про умовно-дострокове звільнення колишнього президента

ПАР Джейкоба Зуми було незаконним і має бути скасовано. Зокрема, Вищий суд постановив, що Д. Зума повинен бути повернутий до в'язниці, щоб закінчити покарання у в'язниці, і час, який він провів на звільненні, не буде зараховано до «виконання» його 15-місячного терміну покарання, призначеного Конституційним судом.

S. Africa's Ramaphosa back at work after COVID-19 self-isolation = [М. С. Рамафоса з Южно́ї Африки повернувся на роботу після самоізоляції через COVID-19] // Reuters. – London, 2021. – 20.12. – Режим доступу : <https://www.reuters.com/world/africa/ramaphosa-back-work-after-covid-19-presidency-2021-12-20/>.

Президент Південно-Африканської Республіки Матамела Сиріл Рамафоса повернувся до роботи після закінчення тижня самоізоляції через позитивний результат тесту на COVID-19. М. С. Рамафоса, якому в лютому була введена вакцина від Johnson & Johnson, 12 грудня отримав позитивний результат на COVID-19 і отримував лікування маючи легкі симптоми. «Президент повернувся до виконання своїх обов'язків і 22 грудня очолить підсумкове засідання кабінету міністрів у 2021 році», – йдеться у заяві офісу президента.

РУМУНІЯ

Rosca, Matei. Klaus Iohannis: Romanian president loses luster as graft fears stalk new government = [Клаус Йоганніс: Президент Румунії втрачає блиск, оскільки новий уряд переслідує побоювання хабарів] / М. Rosca // POLITICO. – Brussels, 2021. – 15.12. – Режим доступу : <https://www.politico.eu/article/romania-political-crisis-right-rule-of-law-iohannis/>.

Президент Румунії Клаус Йоганніс завоював блискучу міжнародну репутацію борця за демократію, але цей блиск зникає вдома, де критики звинувачують його у створенні уряду, який вони бачать як розсадник корупції та кумівства. Всього кілька місяців тому К. Йоганніс отримав престижну премію Карла Великого, яку присуджують у німецькому місті Аахен за виняткові заслуги на шляху до європейської єдності – нагороду, яку раніше надавали історичним особам, зокрема Вінстону Черчиллю, Вацлаву Гавелу та Папі Івану Павлу II. Рада премії похвалила К. Йоганніса, який приєднується до інших лідерів ЄС на саміті Європейської ради в Брюсселі, за «втілення наших спільних європейських цінностей, нашої прихильності підтримувати європейське верховенство права та наше спільне бачення європейського майбутнього». Вони описали його як «непохитного» у його проєвропейському курсі та його відданості зусиллям по боротьбі з корупцією та поділу влади. Але румунські продемократичні активісти, борці з корупцією, науковці та інші, які колись бачили К. Йоганніса символом надії, накинулися на нього через новий уряд, що складається з двох найбільших партій у парламенті, соціал-демократів (PSD) і національних лібералів (PNL). Хоча партії номінально належать до європейського лівоцентристського та правоцентристського таборів відповідно, їхні опоненти найбільше стурбовані тим, що вони поділять здобич влади та припинять зусилля по боротьбі з корупцією, яка переслідує Румунію після кінця комуністичного правління.

САЛЬВАДОР

Sherman, Christopher. EXPLAINER: Gang negotiations sensitive topic in El Salvador = [Делікатна тема переговорів з бандами в Сальвадорі] / С. Sherman // The Associated Press. – New York, 2021. – 09.12. – Режим доступу : <https://apnews.com/article/united-states-homicide->

[navib-bukele-el-salvador-gangs-8a5e2278b23efdce24f6183dd3d3158b](https://www.politico.com/news/2021/12/01/joe-biden-young-voter-problem-523588).

Звинувачення уряду Сполучених Штатів адміністрації президента Сальвадору **Наїба Букеле** у веденні переговорів з потужними вуличними бандами Сальвадору, торкнулися делікатної теми. Міністерство фінансів США повідомило, що згідно з матеріалами розслідування, чиновники з уряду Н. Букеле пропонували бандам фінансові вигоди, а також пільги їхнім ув'язненим лідерам, такі як повії та мобільні телефони, в обмін на зниження рівня вбивств і політичну підтримку на парламентських виборах цього року. Уряд США не надав доказів, і Н. Букеле категорично заперечує будь-яку угоду з бандами. У 2012 році чиновники уряду тодішнього президента Сальвадору **Маурісіо Фунеса** домовилися про «перемир'я» з бандами країни, що знизило рівень вбивств, але були звинувачені в тому, що дозволили бандам зміцнюватись та розширювати свою територію. Ряд колишніх чиновників притягується до відповідальності за злочини, пов'язані з цим пактом. М. Фунес втік до Нікарагуа, де отримав притулок. Н. Букеле вкрай критично ставився до попередніх урядів за укладення угод з бандами.

США

Shepard, Steven. Biden's young voter problem = [Проблема молодих виборців Д. Байдена] / S. Shepard // POLITICO. – Brussels, 2021. – 01.12. – Режим доступу : <https://www.politico.com/news/2021/12/01/joe-biden-young-voter-problem-523588>.

Молоді американці є ключовою частиною бази демократів, але вони розчарувалися у президенті США **Джо Байдені**. Опитування показують – незважаючи на прихильність до нього приблизно трьох із п'яти виборців у віці до 30 років – рейтинг схвалення Д. Байдена впав нижче 50 % серед наймолодшої частини електорату. Нове опитування молоді в Гарварді виявило 46 % схвалення Д. Байдена серед американців у віці від 18 до 29 років у порівнянні з 51 % тих, хто його не схвалює. Це для Д. Байдена падіння на 13 пунктів з березня 2021 р., коли 59 % молодих американців схвалили роботу, яку виконував Д. Байден.

EEUU publica los archivos secretos sobre el asesinato de John F. Kennedy = [США публікують секретні файли про вбивство Джона Ф. Кеннеді] // El Mundo. – Madrid, 2021. – 16.12. – Режим доступу : <https://www.elmundo.es/internacional/2021/12/16/61baeafedddffd29f8b45d7.html>.

Влада США оприлюднила тисячі секретних файлів про вбивство президента **Джона Фіцджеральда Кеннеді**, справу, яка досі підігриває теорії змови, незважаючи на офіційний висновок про те, що Лі Гарві Освальд застрелив його. Файли ЦРУ та ФБР показують, що американські слідчі значно розширили діапазон пошуку, щоб з'ясувати, чи був Л. Г. Освальд у змові з іншими під час вбивства 22 листопада 1963 року, яке шокувало світ. Документи свідчать про те, що вони шукали серед незліченної кількості слідів, від радянської розвідки до африканських комуністичних груп та італійської мафії.

Lemire, Jonathan. Biden promised competence and order. Chaos and uncertainty are winning. = [Д. Байден пообіцяв компетентність і порядок. Хаос і невизначеність перемагають.] / J. Lemire // POLITICO. – Brussels, 2021. – 19.12. – Режим доступу : <https://www.politico.com/news/2021/12/19/manchin-biden-agenda-competence-campaign-promise-525623>.

Президент **Джо Байден** вступає до свого другого року перебування на посаді, а центральна передумова його президентства знаходиться під загрозою. Основний аргумент Д. Байдена перед американським народом у його справі щодо скинення **Дональда Трампа** полягав у тому, що він міг би змусити уряд знову працювати, що він може робити великі речі та приносити користь своїм громадянам, і що порядок, а не хаос може повернутися до Вашингтона. Але зараз Білий дім завершує 2021 р. зіткнувшись із збігом криз: статистика Covid-19 росте по всій країні, інфляція залишається високою в сезон відпусток. Порядок денний Д. Байдена серйозно, якщо не смертельно, поранений.

Donald Trump, abuchado por recibir la dosis de refuerzo contra el coronavirus = [Дональда Трампа освистали за те, що він отримав додаткову дозу вакцини проти коронавірусу] // *El Mundo*. – Madrid, 2021. – 21.12. – Режим доступу : <https://www.elmundo.es/internacional/2021/12/21/61c183ddfddffdd648b45c2.html>.

Колишній президент США **Дональд Трамп** отримав бустерну дозу вакцини від коронавірусу. Про це було оголошено в Далласі під час останньої зупинки *The History Tour*, ток-шоу в прямому ефірі, яке він проводив із колишнім ведучим *Fox News* Біллом О'Рейлі. Коли Д. Трамп повідомив, що отримав додаткову дозу вакцини від Covid-19, громадськість його освистала.

ТУНІС

Tunisia court sentences ex-president Marzouki to prison in absentia = [Суд Тунісу заочно засудив експрезидента М. Марзукі до ув'язнення] // *Reuters*. – London, 2021. – 23.12. – Режим доступу : <https://www.reuters.com/world/africa/tunisian-court-issues-verdict-prison-former-president-marzouki-four-years-2021-12-22/>.

Суд Тунісу виніс заочний вердикт, засудивши експрезидента **Монсефа Марзукі** до чотирьох років ув'язнення після того, як він розкритикував президента **Каїса Саїда** і закликав до протестів. Суд висунув проти М. Марзукі звинувачення у «нападі на зовнішню безпеку держави». М. Марзукі, який живе в Парижі, назвав захоплення К. Саїдом влади в липні переворотом, закликав до протестів проти нього і закликав перенести велику міжнародну зустріч франкомовних країн з Тунісу.

УГАНДА

Ugandan satirical novelist and prominent critic of president arrested = [Угандійський сатиричний письменник і відомий критик президента заарештований] // *Reuters*. – London, 2021. – 28.12. – Режим доступу : <https://www.reuters.com/article/idUSL1N2TD0V9>.

Відомий критик президента Уганди **Йовері Мусевені**, Каквенза Рукірабашайджа, який також є письменником-сатириком і лауреатом міжнародної літературної премії, був затриманий 28 грудня. Не відразу було зрозуміло, хто його заарештував і причини його затримання. «Чоловіки зі зброєю виламують мені двері. Кажуть, що вони міліціонери, але не в уніформі. Я замкнувся всередині», – написав він на своїй сторінці у Facebook. Його адвокат пізніше повідомив, що його клієнта затримали, але він ще не з'ясував, де його тримають, хто і з якої причини.

УКРАЇНА

Куницький, Олександр. Більшість українців проти другого строку В. Зеленського – опитування / О. Куницький // Deutsche Welle. – Bonn, 2021. – 01.12. – Режим доступу : <https://p.dw.com/p/43hHl>.

58,2 % респондентів, опитаних Київським міжнародним інститутом соціології (КМІС), не підтримують ідею балотування Президента України **Володимира Зеленського** на другий строк у 2024 році, а 34,3 % – за. Опитування проводили після пресконференції В. Зеленського, на якій він заявив, що рішення про другий термін ухвалюватиме на основі підтримки з боку народу України. КМІС також запитав у респондентів про ставлення до дистанційного онлайн-голосування на виборах, про опрацювання питання якого В. Зеленський говорив на пресконференції. 65,9 % висловились проти такої ініціативи через острах фальсифікацій на користь влади, 29 % – за.

Каневський, Дмитро. П. Порошенко в інтерв'ю FAZ am Sonntag: «Не довіряйте В. Путіну» / Д. Каневський // Deutsche Welle. – Bonn, 2021. – 13.12. – Режим доступу : <https://p.dw.com/p/44BwO>.

Колишній Президент України та опозиційний політик **Петро Порошенко** в інтерв'ю оглядачеві газети FAZ am Sonntag з питань Східної Європи Г. Гнауку виклав своє бачення загрозової ситуації на східних кордонах України, куди Москва стягнула значні військові сили. П. Порошенко скептично оцінив підсумки відеоконференції між президентами США **Джо Байденом** та президентом РФ **Володимиром Путіним**. «Ми всі за крок від прірви. Але це не принесе миру передбачуваності», – сказав П. Порошенко і закликав до гуртування усіх політичних сил, а також звернув увагу на те, що з часу анексії Росією Криму у 2014 році, підтримка ідеї вступу до НАТО серед українців зросла за 5 років, за його словами, з 16 % до 65 % у 2019 р.

Куницький, Олександр. П. Порошенко полетів у турне після невдалої спроби вручити йому повістку / О. Куницький // Deutsche Welle. – Bonn, 2021. – 18.12. – Режим доступу : <https://p.dw.com/p/44VLw>.

П'ятий Президент України, лідер партії «Європейська солідарність» **Петро Порошенко** проігнорував слідчих, які намагалися вручити йому повістку, повідомляє пресслужба ДБР. У той же день політик покинув країну. За інформацією «ЄС», П. Порошенко вирушив у заплановане дипломатичне турне до Туреччини та Польщі. Як повідомляє ДБР, слідчі хотіли вручити П. Порошенку повістку про виклик у справі про злочинну схему поставок вугілля з тимчасово окупованих територій і сприяння терористичним організаціям «ЛНР» і «ДНР» групою громадян України. Однак політик «проігнорував представників правоохоронного органу та поїхав у невідомому напрямку», зазначили правоохоронці. На YouTube-каналі ДБР було розміщено відеоролик, на якому біля ВРУ двоє чоловіків підходять до авто одночасно з П. Порошенком. Вони представилися слідчими ДБР, і повідомили, що у них повістка про виклик. Утім, П. Порошенко без розмов сів у автомобіль, який різко рушив з місця.

Ukraine accuses former president Poroshenko of treason = [Україна звинувачує експрезидента П. Порошенка у державній зраді] // Reuters. – London, 2021. – 20.12. – Режим доступу : <https://www.reuters.com/world/europe/ukraine-accuses-former-president-poroshenko>

[treason-2021-12-20/](#)

Українська влада залучила колишнього Президента України **Петра Порошенка** до офіційного слідства за державну зраду, звинувативши його у фінансуванні сепаратистських сил на Донбасі. Чиновники заявили, що звинувачення проти П. Порошенка пов'язані з аналогічними звинуваченнями проти проросійського депутата Віктора Медведчука, який вже близько півроку перебуває під домашнім арештом.

Бурдига, Ігор. Держзрада для попередника: як українські політики відреагували на підозру П. Порошенку / І. Бурдига // *Deutsche Welle*. – Bonn, 2021. – 21.12. – Режим доступу : <https://p.dw.com/p/44f3C>.

Петро Порошенко заявив, що не має наміру достроково переривати закордонну поїздку заради свідчень у кримінальному провадженні щодо поставок вугілля з непідконтрольних Україні територій Донбасу в 2014–15 рр. Державне бюро розслідувань однак хоче допитати його як підозрюваного – правоохоронці вважають, що п'ятий Президент України вчинив державну зраду та сприяв терористичним організаціям у змові з В. Медведчуком та іншими експосадовцями.

Шепелева, Анастасія. «Не бачу резонансу»: В. Зеленський прокоментував підозру П. Порошенку у держзраді / А. Шепелева // *Deutsche Welle*. – Bonn, 2021. – 21.12. – Режим доступу : <https://p.dw.com/p/44fKO>.

Президент України **Володимир Зеленський** вважає, що оголошення підозри експрезиденту України **Петру Порошенку** у державній зраді не вплине на ситуацію в Україні. Про це він заявив у коментарі українським журналістам. «Я не думаю про те, що там було виписано у підозрі. Це виписують правоохоронні органи. Не думаю, що це впливатиме на ситуацію всередині нашої держави», – зауважив В. Зеленський. Водночас, на переконання Президента, на ситуацію впливають фінансові групи, до яких він зараховує й П. Порошенка. «Вони звозять людей з різних областей. Десять хтось хоче його підтримати. У непростий час люди хочуть у такий спосіб заробити копійку. Хтось для цього приходить, хтось за своєю волею це робить», – вважає В. Зеленський.

Куницький, Олександр. Суд у Києві дозволив затримати П. Порошенка – ЗМІ / О. Куницький // *Deutsche Welle*. – Bonn, 2021. – 24.12. – Режим доступу : <https://p.dw.com/p/44oOH>.

Печерський районний суд Києва дозволив затримати п'ятого Президента України, народного депутата від фракції «Європейська Солідарність» **Петра Порошенка** на підставі клопотання Офісу генерального прокурора про обрання йому запобіжного заходу у вигляді арешту з альтернативою внесення 1 млрд грн застави. «У прокуратурі погодили клопотання про арешт П. Порошенка з можливістю внесення застави у розмірі 1 млрд грн», – повідомили в Офісі Генпрокурора. В Печерському райсуді Києва відбулося закрите засідання, під час якого суддя розглянув і погодив клопотання прокуратури про надання дозволу на затримання П. Порошенка, аби доправити його до суду для обрання запобіжного заходу. Керівник групи адвокатів П. Порошенка І. Головань заявив, що у нього немає даних про клопотання Офісу Генпрокурора, а в суд його ніхто не викликав. «Ми дізнаємось про це зі ЗМІ», – сказав він і додав, що схиляється до думки про правдивість інформації.

Куницький, Олександр. В. Зеленський очолив рейтинги «політика року» та «розчарування року» / О. Куницький // Deutsche Welle. – Bonn, 2021. – 29.12. – Режим доступу : <https://p.dw.com/p/44xBv>.

45 % респондентів, опитаних фондом «Демократичні ініціативи» імені Ілька Кучеріва спільно з соціологічною службою Центру Разумкова, вважають «розчаруванням» 2021 р. Президента України **Володимира Зеленського**. Водночас «політиком року» більшість також назвала В. Зеленського – 17 %. Про це свідчать результати соціологічного опитування. Автори дослідження зазначають, що В. Зеленський очолює рейтинги «політика року» та «розчарування року» другий рік поспіль. Щоправда, в обох випадках помітне зростання показників. У 2020 р. В. Зеленського назвали «політиком року» 14,8 % респондентів, а 28 % вважали його «невдахою року». Друге місце в рейтингу «політика року» посідає колишній голова ВРУ Д. Разумков (8,1 %), третє – п'ятий Президент України Петро Порошенко (8 %). У категорії «розчарування року» – навпаки: П. Порошенко – другий (8,5 %), Д. Разумков – третій (3 %).

ЧОРНОГОРІЯ

Montenegro's president tests positive for the coronavirus = [У президента Чорногорії позитивний результат на коронавірус] // Reuters. – London, 2021. – 23.12. – Режим доступу : <https://www.reuters.com/article/idUSL8N2T84CJ>.

Президент Чорногорії **Мило Джуканович** отримав позитивний результат на COVID-19 після контакту з інфікованою людиною, йдеться в заяві його офісу. «У президента легкі симптоми, він почувається добре. Відповідно до епідеміологічних заходів він залишиться на самоізоляції, звідки виконуватиме свої звичайні президентські обов'язки», – йдеться у повідомленні, опублікованому на сайті президента.

ПЕРЕЛІК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

BBC, Лондон,
Велика Британія

<https://www.bbc.com/>

Deutsche Welle,
Бонн, Німеччина

<https://p.dw.com/>

El Mundo,
Мадрид, Іспанія

<https://www.elmundo.es/>

Euronews, Ліон,
Франція

<https://www.euronews.com/>

POLITICO,
Брюссель, Бельгія

<https://www.politico.eu/>

Reuters, Лондон,
Велика Британія

<https://www.reuters.com/>

Rzeczpospolita,
Варшава, Польща

<https://www.rp.pl/>

Британська компанія суспільного телерадіомовлення. Найбільша телерадіомовна компанія у світі за кількістю слухачів. У штаті корпорації працює більш ніж 22 000 осіб у всьому світі. Штаб-квартира корпорації знаходиться у Вестмінстері, Лондон. Німецька державна радіостанція та телеканал, що мовлять на закордоння. Правління розміщене в Бонні, Транслюс радіо- й телепередачі, а також має інтернет-пропозиції тридцятьма мовами, зокрема й українською. Щоденна газета іспанською мовою, одна з найбільш популярних і авторитетних газет Іспанії. Разовий тираж газети становить 330 000 екземплярів. Видання підтримує ліберальну і правоцентристську редакторську політику. Головним редактором є Педро Рамірес Належить групі «Unidad Editorial S.A.». Головний офіс в Мадриді. Провідний європейський цілодобовий інформаційний телеканал, що суміщає відеохроніку світових подій і аудіокоментарів тринадцятьма мовами. Кабельне, супутникове і ефірне мовлення EuroNews охоплює понад 350 мільйонів домоволодін в 155 країнах світу. Рік заснування – 1993 р. Головними редакторами є Пітер Басараб та Гарденія Трецині, генеральним директором — Мікаель Петерс. Штаб-квартира Euronews розташовується в Ліоні, Франція. Європейське видання американської новинної організації POLITICO, що висвітлює Європейський Союз. Штаб-квартира компанії знаходиться в Брюсселі, а додаткові офіси - в Лондоні, Берліні, Варшаві, Парижі та Франкфурті. Британське агентство новин і постачальник даних про фінансові ринки газетам та іншим засобам масової інформації. Одне з найбільших інформаційних агентств світу. З квітня 2008 року «Рейтер» — частина агентства «Thomson Reuters». Штаб-квартира в Лондоні. В агентстві працює 2500 журналістів, фотокореспондентів і відеооператорів. «Рейтер» нараховує в цілому 197 бюро у 91 країні світу. З новинами агентства «Рейтер» щодня знайомлять понад 1 мільярд осіб. Загальнонаціональна польська щоденна газета ліберально-консервативного спрямування. Видавець – Gremi Media. Головний редактор – Богуслав Хработа. Головний офіс – Варшава.

The Associated
Press, Нью-Йорк,
США

<https://apnews.com/>

Одне з найбільших у світі і найбільше інформаційне агентство США, всесвітня мережа новин, заснована в травні 1846 р. Штаб-квартира розташована в Нью-Йорку.

XINHUANET

Xinhua, Пекін,
Китай

<http://www.news.cn/>

Китайська державна урядова агенція новин зі штаб-квартирою в Пекіні. Найбільша в Китаї інформаційна агенція, є органом китайської державної інформації і пропаганди. Голова агенції входить до уряду КНР і має посаду міністра.